



**PROGRAMACIÓ DEL DEPARTAMENT
DE
GEOGRAFIA i HISTÒRIA**

CURS 2022-2023

Índex de continguts.

1. Organització del Departament	03
Composició del departament i assignació de matèries i cursos.	
2. Programació d'ESO	
Objectius.	05
Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques .	06
Organització, seqüenciació i criteris d'avaluació dels continguts de la matèria en cadascun dels cursos de l'ESO.	07
•	08
• Segon d'ESO	12
•	14
• Quart d'ESO	16
Procediments i instruments d'avaluació.	21
Criteris de qualificació a l'ESO.	22
Activitats de recuperació i mesures de suport per a alumnes amb la matèria pendent..	25
Metodologia.	
Mesures organitzatives d'agrupament i desdoblament.	26
Materials, recursos didàctics i llibres de text.	26
Mesures d'atenció a la diversitat i adaptacions curriculars	27
Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita	27
Mesures per a la utilització de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC)	
	28
3. Programació de Batxillerat	33
-	
- Història de l'art	46
Objectius	

Organització, seqüenciació i avaluació dels continguts de la matèria	
- <u>Geografia d'Espanya</u> (Segon de batxillerat)	61
Objectius	
Organització, seqüenciació i avaluació dels continguts de la matèria	
- <u>Història d'Espanya</u> (Segon de batxillerat)	70
Objectius	
Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències	
Organització, seqüenciació i avaluació dels continguts de la matèria	
- <u>Procediments i instruments d'avaluació</u> (Batxillerat)	81
Història del Món Contemporani	
Història de l'Art	
Geografia	
Història d'Espanya	
- <u>Criteris de qualificació</u> (Batxillerat)	83
Història del món contemporani	
Història de l'Art	
Geografia	
Història d'Espanya	
- <u>Metodologia</u> (Batxillerat)	89
Història del món contemporani	
Història de l'Art	
Geografia	
Història d'Espanya	
- <u>Materials, recursos didàctics i llibres de text.</u> (Batxillerat)	91
- <u>Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita</u> (Batxillerat)	91
- <u>Mesures per a la utilització de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC)</u> (Batxillerat)	91
- <u>Criteris generals d'avaluació per les avaluacions extraordinàries.</u> (Batxillerat)	92
- <u>Recuperació i mesures de suport per a alumnes amb la matèria pendent.</u> (Batxillerat)	92
<u>4. Activitats complementàries i extraescolars del departament.</u>	94
<u>5. Tractament de les competències</u>	99
<u>6.- Tractament de la coeducació dins el currículum.</u>	101

Organització del Departament.

Composició del departament i assignació de matèries i cursos.

Professorat	Matèries i nivells impartits
AMENGUAL, Jordi	Geografia i Història 4t ESO Geografia 2n BTX Cap de Departament
DELGADO, Pedro	Geografia i Història 2n d'ESO Història del Món Contemporani 1r BTX Història i Cultura de les Illes Balears 1r BTX Treball de Recerca 1r BTX
MASSANET, Joana Maria	Geografia i Història 1r ESO Geografia i Història 2n ESO Geografia i Història 3r ESO
MARTÍNEZ, Sonia	Geografia i Història 1r ESO Geografia i Història 4t ESO
PALMER, Mateu	Geografia i Història 1r ESO Història d'Espanya 2n BTX
PÉREZ, Marisa	Geografia i Història 4t ESO Història d'Espanya 2n BTX

Història de l'Art 2n BTX
Tutoria 4t ESO
Cap Comissió Convivència

Hora de reunió del Departament: dimecres 11:05

Programació d'ESO

Matèria: Geografia i Història

- Objectius.

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests. Emprar aquest coneixement per comprendre les causes que expliquen l'evolució de les societats i els seus problemes més rellevants.
2. Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics del medi físic i les interaccions entre aquests elements i els grups humans a l'hora d'emprar l'espai i els recursos. Valorar les conseqüències de tipus econòmic, social, cultural, polític i mediambiental d'aquestes interaccions. Conèixer la problemàtica específica de l'ús dels recursos a les Illes Balears.
3. Comprendre el territori com el resultat de la interacció de les societats amb el medi que organitzen i en el qual es desenvolupen.
4. Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físics i humans del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears.
5. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.
6. Valorar i respectar el patrimoni natural, històric, lingüístic, cultural i artístic del món, d'Europa, d'Espanya i, especialment, de les Illes Balears.
7. Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen la realitat social, cultural i històrica de les manifestacions artístiques, amb la finalitat de valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumir actituds positives cap a la defensa i la conservació d'aquest patrimoni, especialment el de les Illes Balears.
8. Adquirir i emprar el vocabulari específic de geografia i història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.
9. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i la història, informació de tipus verbal, gràfic, icònic, estadístic i cartogràfic procedent de fonts diverses, incloent-hi l'entorn físic i social, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació; tractar aquesta informació d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.
10. Dur a terme tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per solucionar els problemes humans i socials.
11. Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciar-ne els valors i les bases fonamentals, valorar els drets i les llibertats com un assoliment irrenunciable i una condició necessària per a la pau, denunciar actituds i situacions discriminatòries i injustes i mostrar-se solidaris amb els pobles, els grups socials i les persones privats dels seus drets o dels recursos econòmics necessaris
12. Valorar i respectar la diversitat cultural i ser respectuós i tolerant amb cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar, però, a emetre judicis de valor.

- Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques.

S'entén per competència bàsica la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la comprensió, la reflexió i el discerniment tenint en compte la dimensió social de cada situació. S'entén per competència bàsica de l'àmbit la que és pròpia i específica.

Objectius	Denominació de la competència i concreció per a la matèria	Curs			
		1r*	2n	3r*	4rt
Tots	<ul style="list-style-type: none"> Competència en comunicació lingüística: <ul style="list-style-type: none"> - Adquisició del lèxic adequat mitjançant la pràctica de l'oralitat i l'escriptura a l'aula. - Resolució de problemes que inclouen aplicar destreses comunicatives a l'hora de llegir, escriure, parlar, escoltar i conversar. - Adquisició d'habilitats vinculades al tractament de la informació a través de la producció de textos electrònics. - Utilització del diàleg, mitjançant debats, com a eina per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives. 		Sí		Sí
2,3,9	<ul style="list-style-type: none"> Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia <ul style="list-style-type: none"> - Utilització d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes, escales) per analitzar i descriure gràfics, fer càlculs i elaborar i interpretar mapes. - Aplicació del mètode científic en tasques en les quals es duen a terme observacions, s'estableixen hipòtesis i s'extreuen conclusions, amb l'objectiu de prendre decisions i adquirir disciplina, rigor, paciència, risc i responsabilitat. - Coneixement de la història de la Terra i dels processos que han originat la configuració que té actualment. - Relació dels sabers geològics amb la producció agrícola, ramadera, marítima, minera i industrial. - Associació de l'aparició de noves tecnologies i avenços científics a la millora de les condicions de vida al llarg de la història. - Implicació en l'ús raonable dels recursos naturals, així com en la conservació del medi ambient. - Valoració crítica de l'impacte de les activitats humanes sobre el medi físic. 		Sí		Sí
Tots	<ul style="list-style-type: none"> Tractament de la informació i competència digital: <ul style="list-style-type: none"> - Coneixement i ús de diferents motors de cerca i bases de dades a fi de triar el més adequat a les pròpies necessitats. - Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar informació de manera crítica; és a dir, per comparar-la, avaluar-ne la fiabilitat i l'adequació i transformar-la en coneixement. - Creació de continguts digitals en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges) utilitzant els programes o les aplicacions que s'adaptin millor a les tasques. 		Sí		Sí

	<ul style="list-style-type: none"> - Respecte dels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques i reconeixement dels riscos associats a l'ús de recursos en línia i l'addicció a determinats aspectes de la tecnologia digital. - Demostració d'una actitud activa, crítica i realista cap a les tecnologies i valoració de les fortaleces i les debilitats que presenten. - Motivació per aprendre a emprar les tecnologies i per millorar-ne l'ús 			
Tots	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendre a aprendre - Coneixement dels processos per al propi aprenentatge partint del que sap, del que desconeix, del que és capaç d'aprendre i del que li interessa. - Obtenció d'estratègies de planificació per resoldre una tasca (pensar abans d'actuar), supervisar el propi treball (analitzar el curs i ajustar el procés) i avaluar els resultats obtinguts (consolidar l'aplicació del pla si ha donat bons resultats o modificar-lo si els resultats no han estat bons). - Ús de la motivació i la confiança per aconseguir sentir-se protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge a partir de metes realistes. - Ús i aplicació de nous coneixements gràcies a la curiositat per aprendre a partir d'experiències vitals prèvies 		Sí	Sí
Tots	<ul style="list-style-type: none"> • Competències socials i cíviques - Comprensió i anàlisi crítica dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la història i la geografia humana. - Identificació de conceptes ètics relatius a la igualtat, la no-discriminació, la democràcia i els drets humans en l'organització social, política i econòmica d'Espanya, d'Europa i del món. - Comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori en un món globalitzat. - Organització de debats en els quals es respectin les diferències i se superin els prejudicis, a fi de manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica. 		Sí	Sí
Tots	<ul style="list-style-type: none"> • Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor - Elaboració de projectes mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificar-los, analitzar-los, organitzar-los i gestionar-los, tant de forma individual com col·lectiva dins un equip. - Utilització de debats sobre temes de geografia i història per saber comunicar-se, presentar idees i negociar de manera argumentada. - Adquisició de pensament crític i de sentit de responsabilitat. 		Sí	Sí
1,2, 4,5, 6,7, 11 i	<ul style="list-style-type: none"> • Consciència i expressions culturals - Coneixement, comprensió i valoració de les diferents manifestacions culturals i artístiques com a font d'enriquiment i gaudi personal i consideració d'aquestes manifestacions com a part de la riquesa i el patrimoni dels pobles. - Aplicació de diferents habilitats perceptives i comunicatives i de pensament, sensibilitat i sentit estètic per comprendre i valorar les obres artístiques i les manifestacions culturals i gaudir-ne. 		Sí	Sí

especialment 12	<ul style="list-style-type: none"> - Identificació de la relació entre manifestacions artístiques i culturals i societat, la qual cosa implica prendre consciència de l'evolució del pensament, dels corrents estètics, de les modes i dels gusts. - Respecte per la diversitat cultural i el diàleg entre cultures i societats. - Gaudi, valoració crítica i promoció de la conservació del patrimoni cultural i artístic com a resultat de l'evolució de les diferents cultures i demostració d'interès, estimació i respecte per aquest patrimoni. - Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació mitjançant la realització de tasques que suposin recreació, innovació i transformació. - Promoció de la participació en activitats culturals de l'entorn immediat, la qual cosa implica comportaments favorables a la convivència. 				
-----------------	--	--	--	--	--

*Durant el present curs 2022-23 els nivells de 1r i 3r ESO es regeixen per la normativa LOMLOE i les programacions d'aquestes matèries estan desenvolupades en les respectives Situacions d'Aprenentatge i en les Programacions d'Aula.

Organització, seqüenciació dels continguts i criteris d'avaluació de la matèria en cadascun dels cursos d'ESO.

- Els criteris generals de l'avaluació a l'educació secundària obligatòria són els que figuren en l'article 17 del Decret 34/2015. En principi, el curs està previst que comenci amb presencialitat completa, però si la situació de pandèmia s'agregés, hauríem de tenir en compte el que disposi el pla de contingència del centre o les instruccions potencials que ens fessin arribar
- Els criteris d'avaluació dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) a l'educació secundària obligatòria són els que figuren en l'article 22 del Decret 34/2015
- Els estàndards d'aprenentatge avaluable i els criteris d'avaluació de les diferents matèries són els referents fonamentals per valorar tant el grau d'adquisició de les competències com el de consecució dels objectius. En aquest sentit, el BOE de 29 de setembre de 2020 assenya-la que els estàndards d'aprenentatge enguany tindran caràcter orientatiu (RDL 31/2020). En el mateix sentit es disposa en els decrets d'avaluació de la Conselleria d'Educació del dies 16 i 19 d'octubre de 2020.

Primer d'ESO. Geografia i Història*

*Durant el present curs 2022-23 els nivells de 1r i 3r ESO es regeixen per la normativa LOMLOE i les programacions d'aquestes matèries estan desenvolupades en les respectives Situacions d'Aprenentatge i en les Programacions d'Aula.

Segon d'ESO. Geografia i Història.

* (rodona) Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable del currículum LOMCE

** (impremta) Unitats segons el llibre de text de l'alumnat.

Bloc	Continguts	Críteris d'avaluació , estàndards d'aprenentatge avaluable i competències bàsiques (Comunicació lingüística CL, Aprendre a aprendre AA, Competència digital i matemàtica CDM, Consciència i expressions culturals CEC)	Temporització
1	L'edat mitjana. Concepte d'edat mitjana i subetapes: alta, plena i baixa edat mitjana; la "caiguda" de l'Imperi romà a Occident: divisió política i invasions germàniques. Els regnes germànics i l'Imperi bizantí (Orient).	25. Caracteritzar l'alta edat mitjana a Europa i reconèixer la dificultat que suposa la falta de fonts històriques en aquest període. (CL, AA, CEC) 25.1. Utilitza les fonts històriques i entén els límits del que es pot escriure sobre el passat.	1r Trim
2	El feudalisme. L'islam i el procés d'unificació dels pobles musulmans. La península Ibèrica: la invasió musulmana, Al-Andalus i els regnes cristians.	26. Explicar l'organització feudal i quines conseqüències té. (CL, AA, CEC) 26.1. Caracteritza la societat feudal i les relacions entre senyors i camperols.	1r Trim
3	La plena edat mitjana a Europa (segles XII i XIII). L'evolució dels regnes cristians i musulmans. L'emirat i el califat de Còrdova, els regnes de Castella i d'Aragó (conquesta i repoblació). El regne de Mallorca. L'expansió comercial europea i la recuperació de les ciutats.	27. Analitzar l'evolució dels regnes cristians i musulmans en els aspectes socioeconòmics, polítics i culturals. (CL, AA, CEC) 27.1. Comprèn els orígens de l'islam i l'abast que té posteriorment. 27.2. Explica la importància d'al-Andalus a l'edat mitjana. 28. Entendre els processos relatius a les conquestes i la repoblació dels regnes cristians a la península Ibèrica i les relacions que mantenen amb al-Andalus. (CL, AA, CEC) 28.1. Interpreta mapes que descriuen els processos de conquesta i repoblació cristiana a la península Ibèrica. 28.2. Explica la importància del Camí de Sant Jaume.	1r Trim
4	L'art romànic, el gòtic i l'islàmic. Art gòtic mallorquí (arquitectura religiosa i civil).	29. Comprendre les funcions diverses de l'art a l'edat mitjana. (CL, AA, CEC) 29.1. Descriu característiques de l'art romànic, del gòtic i de l'islàmic.	1r i 2n Trim
5	La baixa edat mitjana a Europa (segles XIV i XV). La crisi de la baixa edat mitjana: la pesta negra i les conseqüències que se'n deriven. Al-Andalus:	30. Entendre el concepte de crisi i les conseqüències econòmiques i socials que té. (CL, AA, CDM, CEC) 30.1. Comprèn l'impacte d'una crisi demogràfica i econòmica en les societats medievals europees.	2n Trim

	els regnes de taifes. Els regnes d'Aragó i de Castella.		
6	L'edat moderna: el Renaixement i l'humanisme, abast posterior. L'art renaixentista.	<p>31. Comprendre la significació històrica de l'etapa del Renaixement a Europa. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>31.1. Distingeix diferents maneres de periodització històrica: edat moderna, Renaixement, barroc, absolutisme.</i></p> <p>32. Relacionar l'abast de la nova mirada dels humanistes, dels artistes i dels científics del Renaixement amb etapes anteriors i posteriors. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>32.1. Identifica trets del Renaixement i de l'humanisme en la història europea a partir de diferent tipus de fonts històriques.</i></p> <p><i>32.2. Coneix obres i el llegat d'artistes, humanistes i científics de l'època.</i></p>	2n Trim
7	Els descobriments geogràfics: Castella i Portugal. Conquesta i colonització d'Amèrica. Les monarquies modernes. La unió dinàstica de Castella i Aragó.	<p>33. Analitzar el regnat dels Reis Catòlics com una etapa de transició entre l'edat mitjana i l'edat moderna. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>33.1. Coneix els principals fets de l'expansió d'Aragó i de Castella pel món.</i></p> <p>34. Entendre els processos de conquesta i colonització i les conseqüències que se'n deriven. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>34.1. Explica les diferents causes que varen conduir els europeus a descobrir Amèrica, a conquerir-la i a colonitzar-la.</i></p> <p><i>34.2. Valora interpretacions conflictives sobre la conquesta i la colonització d'Amèrica.</i></p>	2n Trim
8	Els Àustria i les seves polítiques: Carles V i Felip II. Les guerres de religió, les reformes protestants i la Contrareforma catòlica. El segle XVII a Europa. Les monarquies autoritàries, parlamentàries i absolutes. La Guerra dels Trenta Anys. Els Àustria i les seves polítiques: Felip III, Felip IV i Carles II. Les Illes Balears a l'època moderna. Les Germanies.	<p>35. Comprendre la diferència entre els regnes medievals i les monarquies modernes. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>35.1. Distingeix les característiques de règims monàrquics autoritaris, parlamentaris i absoluts.</i></p> <p>36. Conèixer trets de les polítiques internes i les relacions exteriors dels segles XVI i XVII a Europa. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>36.1. Analitza les relacions entre els regnes europeus que condueixen a guerres com la dels Trenta Anys.</i></p>	2n i 3r trim
9	L'art barroc. Principals manifestacions de la cultura dels segles XVI i XVII.	<p>37. Conèixer la importància d'alguns autors i obres d'aquests segles. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>37.1. Analitza obres o fragments d'obres d'alguns autors d'aquesta època en el context en què varen ser creades.</i></p>	3r trim

		38. Conèixer la importància de l'art barroc a Europa i a Amèrica. Usar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat. (CL, AA, CEC) <i>38.1. Identifica obres significatives de l'art barroc.</i>	
10	Les Illes Balears, Espanya, Europa i el món: la població; l'organització territorial; models demogràfics; moviments migratoris; la ciutat i el procés d'urbanització.	1. Analitzar les característiques, la distribució, la dinàmica i l'evolució de la població de les Illes Balears i d'Espanya, així com els moviments migratoris. (CL, AA, CDM, CEC) <i>1.1. Explica la piràmide de població d'Espanya i de les diferents comunitats autònomes.</i> <i>1.2. Analitza a diferents mitjans els moviments migratoris de les tres darreres dècades.</i>	3r trim

Terçer d'ESO . L'Espai Humà. Bloc 2 de continguts.

*Durant el present curs 2022-23 els nivells de 1r i 3r ESO es regeixen per la normativa LOMLOE i les programacions d'aquestes matèries estan desenvolupades en les respectives Situacions d'Aprenentatge i en les Programacions d'Aula.

Quart d'ESO

* (rodona) Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables del currículum LOMCE

** (cursiva) Unitats segons el llibre de text de l'alumnat.

Bloc	Continguts	Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	Temporització
1	El segle XVIII a Europa: del feudalisme a l'absolutisme i al parlamentarisme de les minories. França, Anglaterra i Espanya. L'art i la ciència a Europa als segles XVII i XVIII.	1. Explicar el sentit polític, social i econòmic de l'Antic Règim. (CL, AA, CEC) <i>1.1. Distingeix conceptes històrics com Antic Règim //Il·lustració.</i> 2. Conèixer els avenços de la revolució científica des dels segles XVII i XVIII. (CL, AA, CDM, CEC)	1r trimestre

		<p>2.1. Valora els avenços científics i l'aplicació d'aquests avenços a la vida diària i contextualitza el paper dels científics a la seva època.</p> <p>2.2 Comprèn les implicacions de l'empirisme i el mètode científic en diverses àrees.</p> <p>3. Conèixer l'abast de la Il·lustració com a nou moviment cultural i social a Europa i a Amèrica. (CL, AA, CEC)</p> <p>3.1. Descriu les característiques de la cultura de la Il·lustració i quines implicacions té en algunes monarquies.</p> <p>3.2. Diferencia l'absolutisme del parlamentarisme a través de l'anàlisi de diferents textos.</p>	
2	<p>Les revolucions burgeses al segle XVIII. La Revolució Francesa.</p> <p>Les revolucions liberals i la Restauració al segle XIX a Europa i Amèrica: processos unificadors i independentistes. Els nacionalismes.</p>	<p>1. Identificar els principals fets de les revolucions burgeses als Estats Units, França, Espanya i lberoamèrica. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses del segle XVIII, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.</p> <p>2. Comprendre l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris del segle XVIII. (CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. Discuteix les implicacions de la violència amb diversos tipus de fonts.</p> <p>3. Identificar els principals fets de les revolucions liberals a Europa i a Amèrica. (CL, AA, CEC)ç</p> <p>3.1. Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses de la primera meitat del segle XIX, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.</p> <p>4. Comprovar l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris de la primera meitat del segle XIX. (CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. Valora les raons dels revolucionaris per actuar com ho varen fer.</p> <p>4.2. Analitza fonts de diverses èpoques i reconeix el valor que tenen no tan sols com a informació, sinó també com a evidència per als historiadors.</p>	1r trimestre
3	<p>La revolució industrial: des de la Gran Bretanya a la resta d'Europa.</p> <p>La discussió sobre les característiques de la industrialització a Espanya i a les Illes Balears: èxit o fracàs?</p>	<p>1. Descriure els fets rellevants de la revolució industrial i l'encadenament causal d'aquests fets. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. Analitza i compara la industrialització, en diferents escales temporals i geogràfiques, de diversos països d'Europa, Amèrica i Àsia.</p> <p>2. Entendre el concepte de progrés i els sacrificis i els avenços que comporta. (CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. Analitza els pros i els contres de la primera revolució industrial a Anglaterra.</p> <p>2.2. Explica la situació laboral femenina i infantil a les ciutats industrials.</p>	1r trimestre

		<p>3. Analitzar els avantatges i els inconvenients de ser un país pioner en els canvis. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Compara el procés d'industrialització a Anglaterra amb el dels països nòrdics.</i></p> <p>4. Analitzar l'evolució dels canvis econòmics a Espanya i a les Illes Balears arran de la industrialització parcial del país. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. <i>Especifica algunes repercussions polítiques dels canvis econòmics a Espanya.</i></p>	
4	<p>L'imperialisme al segle XIX: causes i conseqüències. La Gran Guerra (1914-1919) o Primera Guerra Mundial.</p> <p>La Revolució Russa.</p> <p>Les conseqüències de la signatura de la pau</p> <p>La ciència i l'art al segle XIX a Europa, Amèrica i Àsia.</p>	<p>1. Identificar les potències imperialistes i el repartiment del poder econòmic i polític al món al darrer quart del segle XIX i al principi del XX. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Explica raonadament que el concepte d'imperialisme reflecteix una realitat que influirà en la geopolítica mundial i en les relacions econòmiques transnacionals.</i></p> <p>1.2. <i>Discuteix sobre l'eurocentrisme i la globalització.</i></p> <p>2. Establir jerarquies causals (aspecte, escala temporal) de l'evolució de l'imperialisme. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Reconeix cadenes i interconnexions causals entre el colonialisme, l'imperialisme i la Gran Guerra de 1914.</i></p> <p>3. Conèixer els principals esdeveniments de la Gran Guerra, les connexions amb la Revolució Russa i les conseqüències del Tractat de Versalles i dels altres tractats. (CL, AA, CEC)</p> <p>3.1. <i>Diferencia els esdeveniments dels processos en una explicació històrica de la Primera Guerra Mundial.</i></p> <p>3.2. <i>Analitza el nou mapa polític d'Europa.</i></p> <p>3.3. <i>Describeix la derrota d'Alemanya des de la seva pròpia perspectiva i des de la perspectiva dels aliats.</i></p> <p>4. Esquematitzar l'origen, el desenvolupament i les conseqüències de la Revolució Russa. (CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. <i>Contrasta algunes interpretacions de l'abast de la Revolució Russa actuals i de l'època en què va tenir lloc.</i></p> <p>5. Conèixer els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX, conseqüència de les revolucions industrials. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>5.1. <i>Elabora un eix cronològic, diacrònic i sincrònic, amb els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX.</i></p> <p>6. Relacionar moviments culturals com el romanticisme en diferents àrees i reconèixer l'originalitat de moviments artístics com l'impressionisme, l'expressionisme i altres ismes a Europa. (CL, AA, CEC)</p> <p>6.1. <i>Comenta analíticament quadres, escultures i exemples arquitectònics de l'art del segle XIX.</i></p>	2n trimestre

		6.2. <i>Compara moviments artístics europeus i asiàtics.</i>	
5	La difícil recuperació d'Alemanya. El feixisme italià. El crac del 1929 i la Gran Depressió. El nazisme alemany. La II República a Espanya. La Guerra Civil espanyola.	1. Conèixer i comprendre els esdeveniments, les fites i els processos més importants del període d'entreguerres, o les dècades 1919-1939, especialment a Europa. (CL, AA, , CEC) 1.1. <i>Analitza interpretacions diverses de fonts històriques i historiogràfiques de procedència diferent</i> 1.2. <i>Relaciona algunes qüestions concretes del passat amb el present i les possibilitats del futur, com l'abast de les crisis financeres del 1929 i del 2008.</i> 1.3. <i>Discuteix les causes de la lluita pel sufragi de la dona.</i> 2. Estudiar les cadenes causals que expliquen la jerarquia causal en les explicacions històriques sobre aquesta època i com es connecten amb el present. (CL, AA, CEC) 2.1. <i>Explica les principals reformes durant la II República espanyola i les reaccions a aquestes reformes.</i> 2.2. <i>Explica les causes de la Guerra Civil espanyola en el context europeu i internacional.</i> 3. Analitzar què va conduir a l'apogeu dels feixismes a Europa. (CL, AA, CEC) 3.1. <i>Explica diversos factors que varen fer possible l'apogeu del feixisme a Europa.</i>	2n trimestre
6	Esdeveniments previs a l'esclat de la guerra: expansió nazi i apaivagament. De guerra europea a guerra mundial. L'Holocaust. La nova geopolítica mundial: Guerra Freda i plans de reconstrucció postbèl·lica. Els processos de descolonització a Àsia i a Àfrica.	1. Conèixer els principals fets de la Segona Guerra Mundial. (CL, AA, CEC) 1.1. <i>Elabora una narració explicativa de les causes i les conseqüències de la Segona Guerra Mundial en diferents nivells temporals i geogràfics.</i> 2. Entendre el concepte de guerra total. (CL, AA, CEC) 2.1. <i>Reconeix la jerarquia causal (més o menys importància d'unes causes segons les diferents narratives).</i> 3. Diferenciar les escales geogràfiques en aquesta guerra: europea i mundial. (CL, AA, CEC) 3.1. <i>Interpreta per què va acabar abans la guerra "europea" que la "mundial".</i> 3.2. <i>Situa les fases del conflicte en un mapa.</i> 4. Entendre el context en el qual es va desenvolupar l'Holocaust durant la guerra europea i les conseqüències que va tenir. (CL, AA, CEC) 4.1. <i>Reconeix la significació de l'Holocaust en la història mundial.</i> 5. Organitzar els fets més importants de la descolonització de postguerra al segle XX. (CL, AA, CEC) 5.1. <i>Describeix els fets més rellevants del procés de descolonització.</i> 6. Comprendre els límits de la descolonització i de la independència en un món desigual (CL, AA, CEC) 6.1. <i>Distingeix contextos diferents del mateix procés; per exemple, l'Àfrica subsahariana (1950-60) i l'Índia (1947).</i>	2n trimestre

7	<p>Evolució de l'URSS i els seus aliats. Evolució dels Estats Units i els seus aliats; l'estat del benestar a Europa. La dictadura de Franco a Espanya i a les Illes Balears. La crisi del petroli (1973).</p>	<p>1. Entendre els avenços econòmics dels règims soviètics i els perills del seu aïllament intern, així com els avenços econòmics de l'estat del benestar a Europa. (CL, AA, CEC) <i>1.1. Explica alguns dels conflictes de l'època de la Guerra Freda emprant fonts històriques i historiogràfiques.</i> <i>1.2. Explica els avenços de l'estat del benestar a Europa.</i> <i>1.3. Reconeix els canvis socials derivats de la incorporació de la dona a la feina com a assalariada.</i></p> <p>2. Comprendre el concepte de guerra freda en el context posterior al 1945 i les relacions entre els dos blocs: EUA i URSS. (CL, AA, CDM, CEC) <i>2.1. Descriu les conseqüències de la guerra del Vietnam.</i></p> <p>3. Explicar les causes de l'establiment d'una dictadura a Espanya després de la Guerra Civil i com va anar evolucionant aquesta dictadura del 1939 al 1975. (CL, AA, CEC) <i>3.1. Coneix la situació de la postguerra i la repressió a Espanya i les diferents fases de la dictadura de Franco.</i> <i>3.2. Discuteix com s'entén a Espanya i a Europa el concepte de memòria històrica.</i></p> <p>4. Comprendre el concepte de crisi econòmica i la repercussió mundial que té en un cas concret. (CL, AA, CEC) <i>4.1. Compara la crisi energètica del 1973 amb la financera del 2008.</i></p>	3r trimestre
8	<p>Les diferents formes econòmiques i socials del capitalisme al món. L'ensorrament dels règims soviètics i les conseqüències que se'n deriven. La transició política a Espanya: de la dictadura a la democràcia (1975-1982). El camí cap a la Unió Europea: de la unió econòmica a una futura unió política supranacional.</p>	<p>1. Interpretar processos de canvis econòmics, socials i polítics mundials a mitjà termini. (CL, AA, CDM, CEC) <i>1.1. Interpreta el renaixement i el declivi de les nacions al nou mapa polític europeu d'aquesta època.</i> <i>1.2. Comprèn els pros i els contres de l'estat del benestar.</i></p> <p>2. Conèixer les causes i les conseqüències immediates de l'ensorrament de l'URSS i altres règims soviètics. (CL, AA, CDM, CEC) <i>2.1. Analitza diversos aspectes (polítics, econòmics, culturals) dels canvis produïts després de l'ensorrament de l'URSS.</i></p> <p>3. Conèixer els principals fets que varen conduir al canvi polític i social a Espanya després del 1975 i valorar diferents interpretacions d'aquest procés. (CL, AA, CEC) <i>3.1. Compara interpretacions diverses sobre la Transició espanyola dels anys setanta i de l'actualitat.</i> <i>3.2. Enumera i descriu algunes de les principals fites que varen donar lloc al canvi en la societat espanyola de la Transició: coronació de Joan Carles I, Llei per a la reforma política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, obertura de Corts Constituents, aprovació de la Constitució del 1978, primeres eleccions generals, creació de l'Estat de les autonomies, etc.</i></p>	3r trimestre

		<p>3.3. <i>Analitza el problema del terrorisme a Espanya durant aquesta etapa (ETA, GRAPO, Terra Lliure, etc.): gènesi i història de les organitzacions terroristes, aparició dels primers moviments associatius en defensa de les víctimes, etc.</i></p> <p>4. Entendre l'evolució de la construcció de la Unió Europea. (CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. <i>Discuteix sobre la construcció i el futur de la Unió Europea.</i></p>	
9	La globalització econòmica, les relacions interregionals al món, els focus de conflicte i els avenços tecnològics.	<p>1. Definir el concepte de globalització i identificar-ne alguns factors. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. Cerca notícies a la premsa d'algun sector amb relacions globalitzades i elabora arguments a favor i en contra.</p> <p>2. Identificar alguns dels canvis fonamentals que suposa la revolució tecnològica. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Analitza algunes idees de progrés i de retrocés en la implantació de les tecnologies de la informació i la comunicació en diferents àmbits geogràfics.</i></p> <p>3. Reconèixer l'impacte local, regional, nacional i global d'aquests canvis, preveure possibles escenaris més o menys desitjables relacionats amb qüestions mediambientals transnacionals i discutir les noves realitats de l'espai globalitzat (CL, AA, CDM, CEC).</p> <p>3.1. <i>Crea continguts que inclouen recursos com textos, mapes i gràfics per presentar algun aspecte conflictiu de les condicions socials del procés de globalització.</i></p>	3r trimestre
10	La relació entre el passat, el present i el futur a través de la història i la geografia.	<p>1. Reconèixer que el passat "no és mort i enterrat", sinó que determina el present i els diversos possibles futurs i espais o hi influeix. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Planteja possibles beneficis i desavantatges per a les societats humanes i per al medi natural d'algunes conseqüències de l'escalfament global, com el desgel del Bàltic.</i></p> <p>1.2. <i>Valora com una Europa en guerra durant el segle XX pot arribar a una unió econòmica i política al segle XXI.</i></p> <p>1.3. <i>Compara, en un aspecte o en diversos, les revolucions industrials del segle XIX amb la revolució tecnològica de final del segle XX i principi del XXI.</i></p>	Al llarg de tot el curs

Procediments i instruments d'avaluació.

L'avaluació serà contínua, amb l'observació sistemàtica de l'adquisició de continguts; integradora de les valoracions generals de tots els continguts i competències; globalitzada, atenent el procés d'aprenentatge al llarg de l'etapa i centrada en el desenvolupament i la consolidació de les competències bàsiques; i sumativa per tal d'aplicar el caràcter qualificador que informa dels resultats.

Instruments d'avaluació.

- Les proves objectives.

Avaluen el grau d'assoliment dels continguts i l'adquisició dels estàndards d'aprenentatge: exàmens, controls de mapes, qüestionaris amb preguntes tancades o obertes, preguntes a classe.

- Les activitats.

- Activitats escrites recollides al quadern de l'alumne
- Exposicions orals i escrites
- Treballs cooperatius i en grup
- Treballs d'indagació i recerca
- Vocabulari
- Elaboració i anàlisi de mapes
- Confecció de mapes conceptuals i esquemes
- Línies del temps, anàlisi d'imatges
- Obtenció d'informació de fonts documentals

- L'actitud de l'alumnat.

- El correcte comportament i el respecte amb els companys i amb el professorat
- La presentació de les activitats i l'estudi personal
- l'interès pel seu propi aprenentatge.
- La col·laboració i la participació positiva.
- El correcte ús del material.

Críteris de qualificació de l'aprenentatge de l'alumnat a l'ESO.

Al llarg del curs s'estableix una sessió d'avaluació trimestral per valorar els aprenentatges de cada alumne/a i fer el seguiment del procés d'ensenyament. A més d'aquestes avaluacions i d'acord amb la PGA del centre es farà una avaluació inicial el mes d'octubre i una intermèdia entre la primera i la segona, que quedaran adaptades a l'escenari on es desenvolupi el procés d'ensenyament (segons dictamini l'administració). La darrera d'aquestes avaluacions té el caràcter de final ordinària.

Críteris de qualificació per al primer cicle d'ESO (2n d'ESO)

Aprova la matèria l'alumnat que, al final del procés d'aprenentatge (avaluació ordinària o extraordinària), assoleix els objectius i competències fixats per la seva assignatura.

- A les diferents avaluacions, la matèria es considerarà aprovada quan s'obtingui una qualificació igual o superior a 5
- La qualificació de l'avaluació ordinària serà el resultat d'aplicar la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes en cada un dels tres trimestres, sempre que estiguin qualificats amb una nota igual o superior a 5. Al darrer trimestre es donarà la possibilitat de recuperar les avaluacions no superades. atès que enguany desapareix la prova extraordinària de setembre. S'establirà un seguiment individualitzat adaptat a cada alumne que contemplarà la realització d'activitats treballades al llarg del curs i una prova escrita d'assimilació de continguts.
- La matèria es considera no aprovada en els tres casos següents:
 - a) amb una nota mitjana final inferior a cinc.
 - b) amb dues avaluacions trimestrals suspeses.
 - c) amb avaluació trimestral amb una nota inferior a quatre.
- La qualificació de cada avaluació trimestral a 1r , 2n i 3r d'ESO serà el resultat d'aplicar una mitjana ponderada obtinguda a partir dels següents instruments:
 - **Les proves objectives** representen el **50 %** de la qualificació.
 - **Les activitats**, suposen el **40%** de la qualificació.
 - **L'actitud de l'alumnat** suposa el **10%** de la qualificació.

La valoració de l'**actitud** de l'alumnat és un criteri fonamental que tindrà en compte la normativa sobre l'assistència regular dels alumnes a classe (ja sigui presencial o virtual) i valorarà la participació de l'alumnat en les diferents activitats proposades pels professors de la matèria. Així es valorarà:

- Lliurar puntualment els exercicis i activitats encomanades pel professorat (tasques a casa, treballs d'indagació i recerca, qüestionaris de síntesi, anàlisi de diferents fonts...)
- Mantenir el quadern de classe al dia (en cas d'escenari C, les tasques encomanades a través del classroom o altres mitjans establerts) i observar una bona presentació del quadern i del llibre. (exercicis corregits, esquemes, vocabulari, mapes...)
- Treballar de manera personal i autònoma. Mantenir una visió crítica i constructiva respecte els continguts propis de la matèria.
- Participar de forma activa i positiva.
- Respectar les normes de convivència al centre, el correcte i respectuós tracte amb els companys i el professorat
- El lliurament dels treballs és requisit indispensable per obtenir una avaluació positiva.

Críteris de qualificació del segon cicle d'ESO (4t d'ESO).

Aprova la matèria l'alumnat que, al final del procés d'aprenentatge (avaluació ordinària), assolix els objectius i competències fixats per la seva assignatura.

La nota de cada avaluació s'obtindrà aplicant els següents críteris:

- **La Mitjana de les proves d'avaluació objectives, 70% de la nota.** Aquestes proves inclouen diferents tipus de preguntes: definicions, test, conceptes, a desenvolupar, comentaris de textos, de mapes, gràfics, V/F...
- **El quadern i activitats serà un 20% de la nota.** El quadern ha d'estar escrit en bolígraf, ha d'incloure tots els apunts, els deures (enunciat, pàgina i nombre de l'exercici) i les activitats fetes, corregit, net i ordenat. Les activitats seran diverses com lectures, activitats del llibre, treballs de recerca...És obligatori l'entrega del quadern i de les feines realitzades durant el curs.
- **L'actitud de l'alumne es valorarà amb un 10% de la nota.** Es tindrà en consideració l'actitud correcta dins l'aula, l'interès, l'esforç, el respecte, el compliment de les normes, l'assistència, la puntualitat i la presentació de les activitats realitzades, l'actitud i participació a l'hora de treballs col.laboratius....

L'alumnat de quart d'ESO amb alguna avaluació suspesa al llarg del curs, haurà de recuperar els continguts no superats abans de l'avaluació ordinària. Al darrer trimestre es donarà la possibilitat de recuperar les avaluacions no superades, atès que enguany desapareix la prova extraordinària de setembre. S'establirà un seguiment individualitzat adaptat a cada alumne que contemplarà la realització d'activitats treballades al llarg del curs i una prova escrita d'assimilació de continguts.

Quadre resum dels diferents instruments d'avaluació i el seu pes.

Primer cicle (2n d'ESO)

Activitats: quadern de l'alumne, treballs individuals i en grup, exposicions.....	40%
Proves objectives de resposta oberta o tancada	50%
Actitud	10%

Segon cicle (4t d'ESO)

Activitats: quadern de l'alumne, treballs individuals i en grup, exposicions	20%
Proves objectives de resposta oberta o tancada	
Actitud	

Programa de reforç i recuperació per l'alumnat amb la matèria pendent de cursos anteriors.

Els alumnes que passin al curs següent sense haver superat la matèria de Ciències Socials han de seguir el programa de reforç i recuperació on figuren els continguts pendents, els criteris i instruments d'avaluació i de qualificació.

Per tal d'organitzar adequadament el seguiment del pla de recuperació individualitzat i facilitar les accions d'acompanyament necessàries, aquest departament didàctic, en la seva reunió efectuada el dia 09-11-2022 va acordar nomenar professor/a responsable de cada alumne/a al mateix docent que imparteix classe directa el present curs. El cap del departament didàctic i el professorat responsable del seguiment de cada alumne serà l'encarregat de valorar la tasca i l'examen de recuperació.

- 1r d'ESO. Professorat responsable: Pedro Delgado, Joana Maria Massanet
- 2n d'ESO. Professorat responsable: Joana Maria Massanet, Mateu Palmer
- 3r d'ESO. Professorat responsable: Jordi Amengual, Sonia Martínez, Marisa Pérez
- 1r de Batxillerat. Professorat responsable: Mateu Palmer, Marisa Pérez

Instruments establerts al pla de recuperació.

- Per al nivell d'ESO s'estableix el següent pla de treball.

L'alumnat amb la matèria suspesa ha de realitzar un dossier d'activitats referides al continguts curriculars del curs pendent. Les activitats seran controlades mensualment pel professorat responsable per tal de facilitar el seguiment i l'assimilació gradual de continguts per part dels alumnes. Es farà el lliurament del dossier de recuperació durant el mes de novembre 2022. Durant el mes de febrer 2023, es farà una prova escrita amb els continguts del dossier. En cas que no sigui satisfactori o l'alumne/a no es presenta a aquesta convocatòria, l'alumne tindrà una segona oportunitat durant el mes d'abril 2023. El dossier de recuperació s'ha de lliurar el dia de la realització de la prova; en tot cas, però, si l'alumne/a realitza la prova però no aporta el dossier de recuperació, podrà entregar aquestes tasques fins a la convocatòria següent de recuperació del mes d'abril. Es valorarà l'assoliment de les competències bàsiques durant el curs actual, i es prendrà la decisió sobre la superació o no de la matèria pendent..

Críteris de qualificació:

- Per aprovar la matèria l'alumne ha d'obtenir una qualificació igual o superior a cinc. Aquesta qualificació és el resultat d'obtenir la mitjana ponderada de la prova escrita i del dossier d'activitats.
 - **Dossier d'activitats = 60%**
 - **Prova escrita = 40%**
- No aprova la matèria l'alumne/a que tingui una qualificació a la prova escrita o al dossier d'activitats inferior a quatre.
- El dossier s'ha de presentar de manera completa al moment de fer la prova escrita de recuperació. Les feines realitzades i presentades al dossier d'activitats ha estar realitzades amb autonomia, criteris suficients de qualitat i s'ha mantenir una acurada presentació.
- A l'hora d'establir una decisió ajustada a respecte la recuperació de la matèria pendent, el professorat considerarà la consecució dels objectius de l'àrea i valorarà l'interès i progrés de l'alumne/a durant el present curs. La qualificació de la prova extraordinària de pendents, no serà superior a 5.

Consideracions metodològiques.

La metodologia utilitzada ha de permetre als alumnes un aprenentatge significatiu en relació amb els diferents elements del currículum d'acord amb els principis d'educació comuna i d'atenció a la diversitat. Entre altres mesures, es preveuen l'optativitat, les adaptacions del currículum, els agrupaments flexibles o els desdoblaments. També s'han d'emprar mètodes que tinguin en compte els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes, que afavoreixin la capacitat d'aprendre per ells mateixos i que promoguin la feina en equip

- Es fomentarà la utilització de fonts i recursos didàctics variats de forma seqüenciada i progressiva per obtenir informació, per interpretar-la i comunicar-la de manera eficaç i comprensible. Aquest ús ha de preveure el seu grau de dificultat, la seva especificitat i els seus codis lingüístics propis. Es potenciarà també l'observació directa i indirecta, la lectura de diferents documents i fonts orals, i especialment cal ensenyar-los a treballar amb les TIC i els mitjans de comunicació audiovisuals.

- S'utilitzaran recursos relacionats amb l'àrea a Internet (mapes virtuals, bases de dades, estadístiques) i als mitjans de comunicació (documentals, debats, notícies, pel·lícules), al costat dels materials tradicionals (llibre de text, la pissarra, mapes, textos per comentar, diapositives artístiques, transparències). Tenint present que requereixen uns coneixements i destreses específiques per utilitzar-los de forma competent i crítica.
- Es facilitarà la creació de situacions educatives que els permetin construir el seu propi coneixement social, geogràfic i històric i valorar críticament la seva informació prèvia.
- L'avaluació ha de ser individual i contínua. Individual, perquè s'avalua el progrés de cada un dels alumnes tenint presents les seves pròpies capacitats. Contínua, perquè s'han de valorar totes les tasques, actituds i aprenentatges de cada alumne des del principi fins al final del curs.
- L'avaluació formativa implicarà tant el professorat com l'alumnat, atès que ha de permetre identificar al professorat l'adequació de les estratègies d'ensenyament i, a l'alumnat, les dificultats del seu aprenentatge i la construcció d'estratègies constructives per a l'aprenentatge, així com assumir la seva responsabilitat com a principal agent del seu propi procés de formació.
- Especial atenció al principi de diversitat. Aquest ha d'orientar el professorat per crear les condicions que permetin la consecució, per part de tot l'alumnat, de totes i cada una de les competències.
- Totes aquestes orientacions i recursos seran aplicables a tots els escenaris (segons dictamini l'administració).

Materials, recursos didàctics i llibres de text.

1r d'ESO	<ul style="list-style-type: none"> - Chromebooks dins el projecte d'utilització de les TAC. - Quadern d'activitats de l'alumne. - Pàgina de recursos: Socials 21.com - Pagina GoogleSite del departament amb el desenvolupament d'activitats. - GoogleSuite (Classroom) - Activitats interactives: Kahoot, html5, Flash, Google maps, Clik, Educaplay, LIM, Socrative.... - Projector i pissarra digital com a suport d': explicacions i exposicions, vídeos, imatges, presentacions...)
2n d'ESO	<ul style="list-style-type: none"> - Chromebooks dins el projecte d'utilització de les TAC. - Quadern d'activitats de l'alumne. - Pàgina de recursos: Socials 21.com

	<ul style="list-style-type: none"> - Material del professorat mitjançant presentacions de Drive - Fotografies, presentacions, vídeos, DVD, texts històrics, taules, gràfiques i mapes
3r d'ESO	<ul style="list-style-type: none"> - ALBET MAS A. i altres, <i>GiH 3. Geografia i Història</i>, 2 vols. (3.1. ISBN 978-84-682-3111-2); (3.2. ISBN 978-84-682-3450-2). Ed. Vicens Vives - Llibre 3D amb llicència digital associada al llibre de text - Quadern d'activitats de l'alumne. - Ordinadors portàtils i els de les aules d'informàtiques assignades (18 i 28) - Pàgina de recursos: Socials 21.com - Pagina GoogleSite del departament amb el desenvolupament d'activitats. - GoogleSuite (Classroom) - Pagina virtual de l'alumnat (Moodle) - Activitats interactives: Kahoot, html5, Flash, Google maps, Clik, Educaplay, LIM, Socrative.... - Projector i pissarra digital com a suport d': explicacions i exposicions, vídeos, imatges, presentacions...)
4t d'ESO	<ul style="list-style-type: none"> - GARCIA SEBASTIAN, M. i altres, <i>G i H 4 Geografia i Història</i>, 2 volums Editorial Vicens Vives - Pissarra, mapes històrics Vicens Vives, Atles Històrics, qüestionaris repartits pel professor, mapes muts per emplenar l'alumne, gràfics i estadístiques, texts històrics - GoogleSuite (Classroom) - Pagina virtual de l'alumnat (Moodle) - Activitats interactives: Kahoot, html5, Flash, Google maps, Clik, Educaplay, LIM, Socrative.... - Projector i pissarra digital com a suport d': explicacions i exposicions, vídeos, imatges, presentacions...)

Mesures d'atenció a la diversitat i adaptacions curriculars.

El professorat del departament, d'acord amb el departament d'Orientació i el professorat de reforç educatiu del centre, aplicarà mesures organitzatives, mesures estratègiques i metodològiques, mesures de reforç i d'ampliació dels aprenentatges i les mesures de seguiment i avaluació que siguin necessàries per atendre l'alumnat de necessitats educatives i socioeducatives específiques i en general la diversitat de l'alumnat

- Adaptar elements curriculars adequats a les necessitats individuals de l'alumnat NESE i NEE. Aquestes adaptacions individuals seran significatives, d'accés o d'enriquiment.
- Adaptar els criteris d'avaluació d'acord amb els objectius programats i l'assoliment de les competències bàsiques per l'alumne amb necessitats educatives.

- Aplicar estratègies de treball cooperatiu i d'atenció individualitzada.
- Sol·licitar a l'equip directiu, si cal, la intervenció de més d'un professor o professora a l'aula per a una atenció més personalitzada,
- Establir mesures organitzatives, com ara fer agrupacions específiques, establir alumnes tutors, situar l'alumnat amb necessitats en llocs determinats, etc.

Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita.

- Treballar a classe la lectura comprensiva mitjançant la intervenció del professor a l'hora de llegir i interpretar el llibre de text.
- Coordinació amb el departament de Català per treballar el contingut històric de les lectures afins a les dues àrees.
- Opcionalment es pot proposar un llibre de lectura de contingut històric i realitzar-ne activitats i proves de comprensió i relació multifactorial.
- Fomentar una redacció de treballs i exercicis amb correcció gramatical i lèxica adequada al nivell curricular.
- Incorporar la terminologia específica i tècnica de l'assignatura en les elaboracions escrites i orals.
- Promoure les lectures científiques, periodístiques i divulgatives relacionades amb la Geografia i la Història.
- Lectura i comentari de fragments de fonts primàries sobre els continguts de les UD que conformen el currículum de Ciències Socials a 4t ESO.

Mesures per a la utilització de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) i les tecnologies d'aprenentatge i coneixement (TAC).

- L'aula virtual (Moodle) i el GoogleSuite (Classroom) seran mecanismes important de comunicació entre professorat i alumnat. Es podran utilitzar per informar l'alumnat, per realitzar el seguiment de tasques i activitats, per penjar materials i com a "mur" per descarregar i penjar informacions diverses. A primer d'ESO s'utilitzaran els Chromebooks de manera sistemàtica com eina bàsica de realització de la feina i recerca d'informació.
- A 2n d'ESO estem elaborant un material propi per treballar amb chromebooks.
- A tercer d'ESO s'utilitzaran els chromebooks portàtils i els ordinadors per realitzar activitats amb format digital, realitzar recerques Internet, utilitzar paquets ofimàtics...
- Pàgina de recursos: Socials 21.com per tercer d'ESO.
- Utilització de recursos de les TIC i TAC: Googlesites, activitats interactives i de gamificació, Kahoot, Quizizz, activitats en html5 i en Flash, Google maps, Clik, Educaplay, LIM, Socrative....
- Projector i pissarra digital com a suport d': explicacions i exposicions, vídeos, imatges, presentacions...)

3. Programació de Batxillerat.

Història del Món Contemporani (1r BTX)

*Durant el present curs 2022-23 el nivell de 1r BTX es regeix per la normativa LOMLOE i la programació d'aquesta matèria està desenvolupada en les respectives Situacions d'Aprenentatge i en les Programacions d'Aula.

Història de l'art (2n BTX)

Objectius

Objectius específics

L'ensenyament de la Història de l'art al segon curs del batxillerat té els objectius següents:

1. Comprendre i valorar les diferències en la concepció de l'art i l'evolució de les funcions socials que ha exercit al llarg de la història.
2. Entendre les obres d'art com a exponents de la creativitat humana, susceptibles de ser gaudides per si mateixes i de ser valorades com a testimoni d'una època i de la cultura d'aquesta època.
3. Utilitzar mètodes d'anàlisi per estudiar l'obra d'art que permetin conèixer-la, comprendre el llenguatge artístic de les diferents arts visuals i adquirir una terminologia específica i que, a la vegada, ajudin a desenvolupar la sensibilitat i la creativitat.
4. Elaborar comentaris d'obres d'art ordenats, ben estructurats i prou documentats.
5. Reconèixer i caracteritzar les manifestacions artístiques més destacades dels principals estils i artistes de l'art occidental, situar-les en el temps i en l'espai i valorar-ne la influència o la pervivència en etapes posteriors.
6. Conèixer, gaudir i valorar el patrimoni artístic, contribuir de forma activa a conservar-lo com a font de riquesa i com a llegat que s'ha de transmetre a les generacions futures i rebutjar els comportaments que el puguin malmetre.
7. Contribuir a la formació del gust personal, la capacitat de gaudi estètic i el sentit crític i aprendre a expressar sentiments i idees pròpies davant la contemplació de les creacions artístiques, a respectar la diversitat de percepcions de l'obra d'art i a superar estereotips i prejudicis.
8. Analitzar autors, obres i temes d'estils particularment rellevants en la producció artística de la història de les Illes Balears.
9. Obtenir informació de fonts diverses sobre aspectes significatius de la història de l'art a fi de comprendre la varietat de manifestacions al llarg del temps.
10. Prendre consciència de la significació especial que té el patrimoni històric i artístic com a manifestació de la memòria col·lectiva i expressió de la pròpia i genuïna identitat de les illes Balears.

Continguts

Bloc	Continguts	Críteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i competències bàsiques <i>Comunicació lingüística CL, Aprendre a aprendre AA, Competència digital i matemàtica CDM, Consciència i expressions culturals CEC</i>	Temporització
1	<p>ARRELS DE L'ART EUROPEU: EL LLEGAT DE L'ART CLÀSSIC</p> <p>Grècia, creadora del llenguatge clàssic. Principals manifestacions.</p> <p>La visió del classicisme a Roma.</p> <p>L'art a la Hispània romana.</p> <p>L'art romà a les Illes Balears.</p>	<p>1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art grec i de l'art romà i relacionar-les amb els respectius contextos històrics i culturals. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Explica les característiques essencials de l'art grec i com evoluciona en el temps a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.2. <i>Defineix el concepte d'ordre arquitectònic i compara els tres ordres de l'arquitectura grega.</i></p> <p>1.3. <i>Describeix els diferents tipus de temple grec, amb referència a les característiques arquitectòniques i la decoració escultòrica.</i></p> <p>1.4. <i>Describeix les característiques del teatre grec i la funció de cada una de les parts que el compon.</i></p> <p>1.5. <i>Explica l'evolució de la figura humana masculina a l'escultura grega a partir del Curos d'Anàvissos, el Dorífor (Policlet) i l'Apoxiòmenos (Lisip).</i></p> <p>1.6. <i>Explica les característiques essencials de l'art romà i com evoluciona en el temps a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p>	1r trimestre

	<p>1.7. <i>Especifica les aportacions de l'arquitectura romana en relació amb la grega.</i></p> <p>1.8. <i>Describeu les característiques i les funcions dels principals tipus d'edifici romans.</i></p> <p>1.9. <i>Compara el temple i el teatre romans amb els respectius exemples grecs.</i></p> <p>1.10. <i>Explica els trets principals de la ciutat romana a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.11. <i>Especifica les innovacions de l'escultura romana en relació amb la grega.</i></p> <p>1.12. <i>Describeu les característiques generals dels mosaics i la pintura a Roma a partir d'una font històrica o historiogràfica.</i></p> <p>2. <i>Explicar la funció social de l'art grec i de l'art romà i especificar el paper exercit per clients i artistes i les relacions entre aquests. (CL, AA, CEC)</i></p> <p>2.1. <i>Especifica quins eren els principals clients de l'art grec i explica la consideració social de l'art i dels artistes.</i></p> <p>2.2. <i>Especifica qui era el principal client de l'art romà i explica la consideració social de l'art i dels artistes.</i></p> <p>3. <i>Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art grec i de l'art romà aplicant un mètode que inclogui diferents enfocaments (tècnic, formal, semàntic, cultural, sociològic i històric). (CL, AA, CDM, CEC)</i></p> <p>3.1. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques gregues: el Partenó, la tribuna de les cariàtides de l'Erectèon, el temple d'Atena Nike, el teatre d'Epidaure.</i></p> <p>3.2. <i>Identifica, analitza i comenta les següents escultures gregues: el Curo d'Anàvissos, l'Auriga de Delfos, el Discòbol (Miró), el Dorífor (Policlet), una mètopa del Partenó (Fídies), Hermes amb Dionís infant (Praxíteles), l'Apoxiòmenos (Lisip), la Victòria de Samotràcia, la Venus de Milo, el fris de l'altar de Zeus a Pèrgam (detall d'Atena i Gea).</i></p> <p>3.3. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques romanes: la Maison Carrée de Nimes, el Panteó de Roma, el teatre de Mèrida, el Colosseu de Roma, la basílica de Maxenci i de Constantí a Roma, el pont d'Alcàntara, l'aqüeducte de Segòvia, l'arc de Tit i la columna de Trajà a Roma.</i></p> <p>3.4. <i>Identifica, analitza i comenta les següents escultures romanes: l'August de Prima Porta, l'estàtua equestre de Marc Aureli, el relleu de l'arc de Tit (detall dels soldats amb el canelobre i altres objectes del temple de Jerusalem), el relleu de la columna de Trajà.</i></p> <p>4. <i>Elaborar i exposar, individualment o en grup, treballs de recerca utilitzant tant mitjans tradicionals com les tecnologies de la informació i la comunicació. (CL, AA, CDM, CEC)</i></p> <p>4.1. <i>Elabora un treball de recerca sobre Fídies.</i></p> <p>4.2. <i>Elabora un treball de recerca sobre el debat referent a l'autoria grega o romana del grup escultòric de Laocoont i els seus fills.</i></p> <p>5. <i>Respectar les obres artístiques de l'antiguitat grecoromana i valorar-ne la qualitat en relació amb l'època en què es varen crear i la importància com a patrimoni escàs i insubstituïble que cal conservar. (CL, AA, CEC)</i></p> <p>5.1. <i>Confecciona un catàleg, amb breus comentaris, de les obres més rellevants d'art antic que es conserven a la pròpia comunitat autònoma.</i></p> <p>6. <i>Utilitzar la terminologia específica de l'art en les exposicions orals i escrites i denominar amb precisió els principals elements i tècniques. (CL, AA, CEC)</i></p>	
--	---	--

		<i>El criteri d'avaluació núm. 6 és aplicable a tots els estàndards d'aprenentatge.</i>	
2	<p>NAIXEMENT DE LA TRADICIÓ OCCIDENTAL: L'ART MEDIEVAL</p> <p>L'aportació cristiana a l'arquitectura i la iconografia. Configuració i desenvolupament de l'art romànic. Esglésies i monestirs. La iconografia romànica. L'aportació del gòtic, expressió d'una cultura urbana. La catedral i l'arquitectura civil. Modalitats escultòriques. La pintura italiana i flamenca, origen de la pintura moderna. El peculiar desenvolupament artístic de la península Ibèrica. Art hispanomusulmà. El romànic al Camí de Sant Jaume. El gòtic i la llarga durada d'aquest estil. L'art gòtic de les Illes Balears.</p>	<p>1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art medieval i relacionar cada un dels estils d'aquest període amb els respectius contextos històrics i culturals. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Explica les característiques essencials de l'art paleocristià i com evoluciona en el temps a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.2. <i>Describeix l'origen, les característiques i la funció de la basílica paleocristiana.</i></p> <p>1.3. <i>Describeix les característiques i la funció dels baptisteris, els mausoleus i els martyriums paleocristians i de cada una de les parts que els conformen.</i></p> <p>1.4. <i>Explica l'evolució de la pintura i el mosaic a l'art paleocristià, amb especial referència a la iconografia.</i></p> <p>1.5. <i>Explica les característiques essencials de l'art bizantí a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.6. <i>Explica l'arquitectura bizantina a través de l'església de Santa Sofia de Constantinoble.</i></p> <p>1.7. <i>Describeix les característiques del mosaic bizantí i dels temes iconogràfics del Pantocràtor, la Mare de Déu i la deïsi, així com la influència que exerceixen en l'art occidental.</i></p> <p>1.8. <i>Defineix el concepte d'art preromànic i especifica les manifestacions d'aquest estil a Espanya.</i></p> <p>1.9. <i>Identifica les obres següents i les classifica raonadament segons l'estil: San Pedro de la Nave (Zamora), Santa María del Naranco (Oviedo) i San Miguel de la Escalada (Lleó).</i></p> <p>1.10. <i>Describeix les característiques generals de l'art romànic a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.11. <i>Describeix les característiques i la funció de les esglésies i els monestirs en l'art romànic.</i></p> <p>1.12. <i>Explica les característiques de l'escultura i la pintura romàniques, amb especial referència a la iconografia.</i></p> <p>1.13. <i>Describeix les característiques generals de l'art gòtic a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.14. <i>Describeix les característiques i l'evolució de l'arquitectura gòtica i especifica els canvis que introdueix respecte de la romànica.</i></p> <p>1.15. <i>Explica les característiques i l'evolució de l'arquitectura gòtica a Espanya.</i></p> <p>1.16. <i>Describeix les característiques i l'evolució de l'escultura gòtica i especifica les diferències tipològiques, formals i iconogràfiques que presenta respecte de l'escultura romànica.</i></p> <p>1.17. <i>Reconeix i explica les innovacions de la pintura de Giotto i del Trecento italià respecte de la pintura romànica i bizantina.</i></p> <p>1.18. <i>Explica les innovacions de la pintura flamenca del segle XV i esmenta algunes obres dels principals representants d'aquest estil.</i></p> <p>1.19. <i>Explica les característiques generals de l'art islàmic a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.20. <i>Describeix els trets essencials de la mesquita i el palau islàmics.</i></p> <p>1.21. <i>Explica l'evolució de l'art hispanomusulmà.</i></p> <p>1.22. <i>Explica les característiques de l'art mudèjar i especifica, amb exemples d'obres concretes, les diferències entre el mudèjar popular i el cortesà.</i></p>	1r trimestre

		<p>2. Explicar la funció social de l'art medieval i especificar el paper exercit per clients i artistes i les relacions entre aquests. (CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. <i>Especifica les relacions entre els artistes i els clients de l'art romànic.</i></p> <p>2.2. <i>Especifica les relacions entre els artistes i els clients de l'art gòtic i com varien aquestes relacions respecte del romànic.</i></p> <p>3. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art medieval aplicant un mètode que inclogui diferents enfocaments (tècnic, formal, semàntic, cultural, sociològic i històric). (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Identifica, analitza i comenta el mosaic del festeig de l'emperadriu Teodora a San Vitale de Ravenna.</i></p> <p>3.2. <i>Identifica, analitza i comenta les obres arquitectòniques romàniques següents: Sant Vicenç de Cardona, San Martín de Frómista, la catedral de Santiago de Compostel·la.</i></p> <p>3.3. <i>Identifica, analitza i comenta les escultures romàniques següents: el dubte de sant Tomàs en un angle del claustre de Santo Domingo de Silos (Burgos), el judici final al timpà de Santa Fe de Concas (França), el sant sopar del capitell historiati del claustre de San Juan de la Peña (Osca), el pòrtic de la Glòria de la catedral de Santiago de Compostel·la.</i></p> <p>3.4. <i>Identifica, analitza i comenta les pintures murals romàniques següents: la volta de l'anunciació als pastors al panteó reial de San Isidoro de Lleó; l'absis de Sant Climent de Taüll (Lleida).</i></p> <p>3.5. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques gòtiques: la façana occidental de la catedral de Reims, l'interior de la planta superior de la Sainte Chapelle de París, la façana occidental i l'interior de la catedral de Lleó, l'interior de la catedral de Barcelona, l'interior de l'església de San Juan de los Reyes, a Toledo.</i></p> <p>3.6. <i>Identifica, analitza i comenta les escultures gòtiques següents: el grup de l'anunciació i la visitació de la catedral de Reims, el timpà de la portada del Sarmental de la catedral de Burgos, el retaule de Gil de Siloé a la cartoixa de Miraflores (Burgos).</i></p> <p>3.7. <i>Identifica, analitza i comenta les pintures gòtiques següents: escena de la fugida a Egipte de Giotto, a la capella Scrovegni, de Pàdua; El matrimoni Arnolfini, de Jan van Eyck; El davallament de la creu, de Rogier van der Weyden; El jardí de les delícies, del Bosch.</i></p> <p>3.8. <i>Identifica, analitza i comenta les obres hispanomusulmanes següents: la mesquita de Còrdova; el palau de l'Aljaferia de Saragossa; la Giralda de Sevilla; l'Alhambra de Granada.</i></p> <p>4. Elaborar i exposar, individualment o en grup, treballs de recerca utilitzant tant mitjans tradicionals com les tecnologies de la informació i la comunicació. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. <i>Elabora un treball de recerca sobre el tractament iconogràfic i el significat de la visió apocalíptica de Crist i el judici final en l'art medieval.</i></p> <p>5. Respectar les obres de l'art medieval i valorar-ne la qualitat en relació amb l'època en què es varen crear i la importància com a patrimoni que cal conservar. (CL, AA, CEC)</p> <p>5.1. <i>Explica la importància de l'art romànic al Camí de Sant Jaume.</i></p>	
--	--	---	--

		<p>5.2. <i>Confecciona un catàleg, amb breus comentaris, de les obres més rellevants d'art medieval que es conserven a les Illes Balears.</i></p> <p>6. Utilitzar la terminologia específica de l'art en les exposicions orals i escrites i denominar amb precisió els principals elements i tècniques. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>El criteri d'avaluació núm. 6 és aplicable a tots els estàndards d'aprenentatge.</i></p>	
3	<p>DESENVOLUPAMENT I EVOLUCIÓ DE L'ART EUROPEU AL MÓN MODERN</p> <p>El Renaixement. Mecenes i artistes. Origen i desenvolupament del nou llenguatge en arquitectura, escultura i pintura. Aportacions dels grans artistes del Renaixement italià. La recepció de l'estètica renaixentista a la península Ibèrica i a les Illes Balears. Unitat i diversitat del barroc. El llenguatge artístic al servei del poder civil i de l'eclesiàstic. L'urbanisme barroc. Esglésies i palaus. Principals tendències. El barroc hispànic i el balear. Urbanisme i arquitectura. Imatgeria barroca. L'aportació de la pintura espanyola: les grans figures del segle d'or. El segle XVIII. La pervivència del barroc. El refinament rococó. Neoclassicisme i Romanticisme.</p>	<p>1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art de l'edat moderna, des del Renaixement fins al segle XVIII, i relacionar cada un dels estils amb els respectius contextos històrics i culturals. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Explica les característiques essencials i la periodització del Renaixement italià a partir de fonts històriques o historiogràfiques.</i></p> <p>1.2. <i>Especifica les característiques de l'arquitectura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.</i></p> <p>1.3. <i>Especifica les característiques de l'escultura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.</i></p> <p>1.4. <i>Especifica les característiques de la pintura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.</i></p> <p>1.5. <i>Compara la pintura italiana del Quattrocento amb la dels pintors gòtics flamencs contemporanis.</i></p> <p>1.6. <i>Explica la peculiaritat de la pintura veneciana del Cinquecento i esmenta els artistes més representatius.</i></p> <p>1.7. <i>Especifica les característiques peculiars del Renaixement espanyol i el compara amb l'italià.</i></p> <p>1.8. <i>Describeu l'evolució de l'arquitectura renaixentista espanyola.</i></p> <p>1.9. <i>Explica la peculiaritat de l'escultura renaixentista espanyola.</i></p> <p>1.10. <i>Explica les característiques de la pintura d'El Greco a través d'algunes de les seves obres més representatives.</i></p> <p>1.11. <i>Explica les característiques essencials del barroc.</i></p> <p>1.12. <i>Especifica les diferències entre la concepció barroca de l'art i la renaixentista.</i></p> <p>1.13. <i>Compara l'arquitectura barroca amb la renaixentista.</i></p> <p>1.14. <i>Explica les característiques generals de l'urbanisme barroc.</i></p> <p>1.15. <i>Compara l'escultura barroca amb la renaixentista a través de la representació que fan de David Miquel Àngel i Bernini.</i></p> <p>1.16. <i>Describeu les característiques generals de la pintura barroca i especifica les diferències entre l'Europa catòlica i la protestant.</i></p> <p>1.17. <i>Distingeix i caracteritza les grans tendències de la pintura barroca a Itàlia i els principals representants.</i></p> <p>1.18. <i>Especifica les peculiaritats de la pintura barroca flamenca i holandesa.</i></p> <p>1.19. <i>Explica les característiques de l'urbanisme barroc a Espanya i l'evolució de l'arquitectura durant el segle XVII.</i></p>	2n trimestre

		<p>1.20. <i>Explica les característiques de la imatgeria barroca espanyola del segle XVII i compara l'escola castellana amb l'andalusa.</i></p> <p>1.21. <i>Explica les característiques generals de la pintura espanyola del segle XVII.</i></p> <p>1.22. <i>Describeu les característiques i l'evolució de la pintura de Velázquez a través d'algunes de les seves obres més significatives.</i></p> <p>1.23. <i>Explica el segle XVIII com una època de coexistència de vells i nous estils artístics en un context històric de canvis profunds.</i></p> <p>1.24. <i>Compara el barroc tardà i el rococó i especifica la diferent concepció de la vida i l'art que representen un estil i l'altre.</i></p> <p>1.25. <i>Explica les raons de l'aparició del neoclassicisme i les característiques generals d'aquest estil en arquitectura, escultura i pintura.</i></p> <p>1.26. <i>Comenta l'escultura neoclàssica a través de l'obra de Canova.</i></p> <p>1.27. <i>Especifica les possibles coincidències entre el neoclassicisme i el Romanticisme a la pintura de David.</i></p> <p>1.28. <i>Distingeix el corrent tradicional del classicista de l'arquitectura barroca espanyola del segle XVIII.</i></p> <p>1.29. <i>Explica la figura de Salzillo com a darrer representant de la imatgeria religiosa espanyola en fusta policromada.</i></p> <p>2. <i>Explicar la funció social de l'art i especificar el paper exercit per mecenes, acadèmies, clients i artistes i les relacions entre aquests. (CL, AA, CEC)</i></p> <p>2.1. <i>Describeu la pràctica del mecenatge al Renaixement italià i les noves reivindicacions dels artistes en relació amb el seu reconeixement social i la naturalesa de la seva tasca.</i></p> <p>2.2. <i>Describeu el paper exercit per les acadèmies al segle XVIII a tot Europa, en particular, pel Saló de París.</i></p> <p>3. <i>Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art de l'edat moderna aplicant un mètode que inclogui diferents enfocaments (tècnic, formal, semàntic, cultural, sociològic i històric). (CL, AA, CDM, CEC)</i></p> <p>3.1. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del Renaixement italià: la cúpula de Santa Maria del Fiore i l'interior de l'església de San Lorenzo, ambdues a Florència i obra de Brunelleschi; el palau Mèdici-Riccardi, de Michelozzo, a Florència; la façana de Santa Maria Novella i del palau Rucellai, ambdós a Florència i obra d'Alberti; el temple de San Pietro in Montorio, de Bramante, a Roma; la cúpula i el projecte de planta de Sant Pere del Vaticà, de Miquel Àngel; Il Gesù, a Roma, de Giacomo della Porta i Vignola; Villa Capra (La Rotonda), de Palladio, a Vicenza,.</i></p> <p>3.2. <i>Identifica, analitza i comenta les següents escultures del Renaixement italià: el primer plafó de les portes del Paradís (de la creació del món a l'expulsió del Paradís), de Ghiberti; el David i el Gattamelata, de Donatello; la Pietat del Vaticà, el David i les tombes dels Mèdici, de Miquel Àngel; El rapte de les sabines, de Giambologna.</i></p> <p>3.3. <i>Identifica, analitza i comenta les següents pintures del Renaixement italià: El tribut de la moneda i la Trinitat, de Masaccio; l'Anunciació del convent de San Marco, a Florència, de Fra Angelico; la Mare de Déu del duc d'Urbino, de Piero della Francesca; La Mare de Déu de les roques, El Sant Sopar i La Gioconda, de Leonardo da Vinci; l'Escola d'Atenes, de Rafael; la volta i el judici final de la Capella Sixtina, de Miquel Àngel; La tempesta,</i></p>	
--	--	--	--

		<p>de <i>Giorgione</i>; la Venus d'Urbino i Carles V a Mühlberg, de <i>Ticià</i>; El lavatori dels peus, d'Il <i>Tintoretto</i>; les Noces de Canà, d'Il <i>Veronese</i>.</p> <p>3.4. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del Renaixement espanyol: la façana de la Universitat de Salamanca; el palau de Carles V a l'Alhambra de Granada, de Pedro Machuca; el monestir de San Lorenzo d'El Escorial, de Juan de Herrera.</p> <p>3.5. Identifica, analitza i comenta les següents obres escultòriques del Renaixement espanyol: el Sacrifici d'Isaac del retaule de San Benito de Valladolid, d'Alonso Berruguete; el Sant Enterrament, de Juan de Juni.</p> <p>3.6. Identifica, analitza i comenta les següents pintures d'El Greco: L'espoliació, La Santa Lliga o l'Adoració del nom de Jesús, El martiri de sant Maurici, L'enterrament del senyor d'Orgaz, L'adoració dels pastors, El cavaller de la mà al pit.</p> <p>3.7. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del barroc europeu del segle XVII: la façana de Sant Pere del Vaticà, de Carlo Maderno; la columnata de la plaça de Sant Pere del Vaticà, de Bernini; San Carlo alle Quattro Fontane, a Roma, de Borromini; el palau de Versalles, de Le Vau, J. H. Mansart i Le Nôtre.</p> <p>3.8. Identifica, analitza i comenta les següents escultures de Bernini: David, Apol·lo i Dafne, l'Èxtasi de Santa Teresa, la càtedra de Sant Pere.</p> <p>3.9. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del barroc europeu del segle XVII: la Vocació de sant Mateu i La mort de la Mare de Déu, de Caravaggio; El triomf de Bacus i Ariadna, a la volta del palau Farnese, a Roma, d'Annibale Carracci; l'Adoració del nom de Jesús, a la volta d'Il Gesù, a Roma, de Gaulli (Il Baciccia); l'Adoració dels Reis, Les tres gràcies i El jardí de l'amor, de Rubens; La lliçó d'anatomia del doctor Tulp i la Ronda de nit, de Rembrandt.</p> <p>3.10. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del barroc espanyol del segle XVII: la plaça Major de Madrid, de Juan Gómez de Mora; el retaule de San Esteban de Salamanca, de José Benito Churriguera.</p> <p>3.11. Identifica, analitza i comenta les següents escultures del barroc espanyol del segle XVII: la Pietat de Gregorio Fernández, la Immaculada del faristol, d'Alonso Cano; Magdalena penitent, de Pedro de Mena.</p> <p>3.12. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del barroc espanyol del segle XVII: El martiri de sant Felip, El somni de Jacob i El lesionat, de Ribera; la Natura morta del Museu del Prado, de Zurbarán; L'aiguader de Sevilla, Els borratxos, La farga de Vulcà, La rendició de Breda, El príncep Baltasar Carles a cavall, La Venus del mirall, Las Meninas i Les filoses, de Velázquez; La Sagrada Família de l'ocellet, La Inmaculada d'El Escorial, Els nens de la petxina i Nens jugant als daus, de Murillo.</p> <p>3.13. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del segle XVIII: la façana de l'hospici de San Fernando de Madrid, de Pedro de Ribera; la façana de l'Obradoiro de la catedral de Santiago de Compostel·la, de Casas i Novoa; el Palau Reial de Madrid, de Juvara i Sacchetti; el Panteó de París, de Soufflot; el Museu del Prado, de Juan de Villanueva, a Madrid.</p>	
--	--	---	--

		<p>3.14. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres escultòriques del segle XVIII: L'oració a l'hort, de Salzillo; Eros i Psique i Paulina Bonaparte, de Canova.</i></p> <p>3.15. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres de David: El jurament dels Horacis i La mort de Marat.</i></p> <p>4. Elaborar i exposar, individualment o en grup, treballs de recerca utilitzant tant mitjans tradicionals com les tecnologies de la informació i la comunicació. (CL, AA, CDM,CEC)</p> <p>4.1. <i>Elabora un treball de recerca sobre el procés de construcció de la nova basílica de Sant Pere del Vaticà al llarg dels segles XVI i XVII.</i></p> <p>5. Respectar les obres de l'art de l'edat moderna i valorar-ne la qualitat en relació amb l'època en què es varen crear i la importància com a patrimoni que cal conservar. (CL, AA, CEC)</p> <p>5.1. <i>Confecciona un catàleg, amb breus comentaris, de les obres d'art més rellevants dels segles XVI al XVIII que es conserven a la pròpia comunitat autònoma.</i></p> <p>6. Utilitzar la terminologia específica de l'art en les exposicions orals i escrites i denominar amb precisió els principals elements i tècniques. (CL, AA, CDM,CEC)</p> <p><i>El criteri d'avaluació núm. 6 és aplicable a tots els estàndards d'aprenentatge.</i></p>	
4	<p>EL SEGLE XIX: L'ART D'UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ</p> <p>La figura de Goya. La revolució industrial i l'impacte dels nous materials en l'arquitectura. De l'historicisme al modernisme. El modernisme a les Illes Balears. L'escola de Chicago. El naixement de l'urbanisme modern. L'evolució de la pintura: Romanticisme, realisme, impressionisme, simbolisme. Els postimpressionistes: el germen de les avantguardes pictòriques del segle XX. L'escultura: la pervivència del classicisme. Rodin.</p>	<p>1. Analitzar l'obra de Goya i identificar-hi els trets propis dels corrents de la seva època i els que anticipen diverses avantguardes posteriors. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Analitza l'evolució de l'obra de Goya com a pintor i gravador des que arriba a la cort fins al seu exili final a Bordeus.</i></p> <p>1.2. <i>Compara la visió de Goya en les sèries de gravats Els capritxos i Els disbarats o proverbis.</i></p> <p>2. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'arquitectura, l'escultura i la pintura del segle XIX i relacionar cada un dels estils amb els seus respectius contextos històrics i culturals. (CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. <i>Describeix les característiques i l'evolució de l'arquitectura del ferro al segle XIX en relació amb els avenços i les necessitats de la revolució industrial.</i></p> <p>2.2. <i>Explica les diferències entre enginyers i arquitectes a la primera meitat del segle XIX.</i></p> <p>2.3. <i>Explica les característiques del neoclassicisme arquitectònic durant l'imperi de Napoleó.</i></p> <p>2.4. <i>Explica les característiques de l'historicisme en arquitectura i com evoluciona cap a l'eclecticisme.</i></p> <p>2.5. <i>Explica les característiques i les principals tendències de l'arquitectura modernista.</i></p> <p>2.6. <i>Especifica les aportacions de l'escola de Chicago a l'arquitectura.</i></p> <p>2.7. <i>Describeix les característiques i els objectius de les remodelacions urbanes de París, Barcelona i Madrid a la segona meitat del segle XIX.</i></p> <p>2.8. <i>Describeix les característiques del Romanticisme en pintura i distingeix entre el Romanticisme de la línia d'Ingres i el Romanticisme del color de Géricault i Delacroix.</i></p> <p>2.9. <i>Compara les visions romàntiques del paisatge a Constable i Turner.</i></p>	3r trimestre

		<p>2.10. <i>Explica el realisme i l'aparició d'aquest estil en el context dels canvis socials i culturals de mitjan segle XIX.</i></p> <p>2.11. <i>Compara el realisme amb el Romanticisme.</i></p> <p>2.12. <i>Describeix les característiques generals de l'impressionisme i el neoimpressionisme.</i></p> <p>2.13. <i>Defineix el concepte de postimpressionisme i especifica les aportacions de Cézanne i Van Gogh com a precursors dels grans corrents artístics del segle XX.</i></p> <p>2.14. <i>Explica el simbolisme de final del segle XIX com a reacció davant el realisme i l'impressionisme.</i></p> <p>2.15. <i>Relaciona la producció i l'academicisme dominants a l'escultura del segle XIX amb les transformacions que tenen lloc a les ciutats (monuments commemoratius a places, parcs i avingudes i escultures funeràries als nous cementiris).</i></p> <p>2.16. <i>Explica les característiques de la renovació escultòrica empresa per Rodin.</i></p> <p>3. <i>Explicar l'evolució cap a la independència dels artistes respecte als clients i especificar el paper exercit per les acadèmies, els salons, les galeries privades i els marxants. (CL, AA, CEC)</i></p> <p>3.1. <i>Explica els canvis que es produeixen al segle XIX en les relacions entre artistes i clients, referits a la pintura.</i></p> <p>4. <i>Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art del segle XIX aplicant un mètode que inclogui diferents enfocaments (tècnic, formal, semàntic, cultural, sociològic i històric). (CL, AA, CDM, CEC)</i></p> <p>4.1. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres de Goya: El para-sol, La família de Carles IV, El dos de maig (o La càrrega dels mamelucs), Els afusellaments del tres de maig; Desastre núm. 15 ("I no hi ha remei") de la sèrie Els desastres de la guerra; Saturn devorant un fill i La lletera de Bordeus.</i></p> <p>4.2. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques: el temple de la Magdalena, a París, de Vignon; el Parlament de Londres, de Barry i Pugin; l'Auditorium de Chicago, de Sullivan i Adler; la torre Eiffel, a París; el temple de la Sagrada Família, a Barcelona, de Gaudí.</i></p> <p>4.3. <i>Identifica, analitza i comenta les següents pintures del segle XIX: El bany turc, d'Ingres; El rai de la Medusa, de Géricault; La llibertat guiant el poble, de Delacroix; El carro de fenc, de Constable; Pluja, vapor i velocitat, de Turner; L'enterrament d'Ornans, de Courbet; L'àngelus, de Millet; Dinar sobre l'herba, de Manet; Impressió, sol naixent i la sèrie sobre la catedral de Rouen, de Monet; Le Moulin de la Galette, de Renoir; Una tarda de diumenge a l'illa de la Grande Jatte, de Seurat; Jugadors de cartes i Pomes i taronges, de Cézanne; La nit estelada i El segador, de Van Gogh; Visió després del sermó i El mercat (Ta matete), de Gauguin.</i></p> <p>4.4. <i>Identifica, analitza i comenta les següents obres de Rodin: El pensador i Els burgesos de Calais.</i></p> <p>5. <i>Elaborar i exposar, individualment o en grup, treballs de recerca utilitzant tant mitjans tradicionals com les tecnologies de la informació i la comunicació. (CL, AA, CDM, CEC)</i></p> <p>5.1. <i>Elabora un treball de recerca sobre les exposicions universals del segle XIX i la importància que tenen des del punt de vista arquitectònic.</i></p> <p>5.2. <i>Elabora un treball de recerca sobre la influència de la fotografia i el gravat japonès en el desenvolupament de l'impressionisme, amb referències a obres concretes.</i></p>	
--	--	---	--

		<p>6. Respectar les obres de l'art del segle XIX i valorar-ne la qualitat en relació amb l'època en què es varen crear i la importància com a patrimoni que cal conservar. (CL, AA, CEC)</p> <p>6.1. <i>Confecciona un catàleg, amb breus comentaris, de les obres més rellevants de l'art del segle XIX que es conserven a la pròpia comunitat autònoma.</i></p> <p>7. Utilitzar la terminologia específica de l'art en les exposicions orals i escrites i denominar amb precisió els principals elements i tècniques. (CL, AA, CEC)</p>	
5	<p>LA RUPTURA DE LA TRADICIÓ: L'ART A LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX</p> <p>El fenomen de les avantguardes a les arts plàstiques: fauvisme, cubisme, futurisme, expressionisme, pintura abstracta, dadaisme i surrealisme. Renovació del llenguatge arquitectònic: el funcionalisme del moviment modern i l'arquitectura orgànica.</p>	<p>1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de les avantguardes artístiques de la primera meitat del segle XX i relacionar cada una de les avantguardes amb els respectius contextos històrics i culturals. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Defineix el concepte d'avantguarda artística en relació amb el ritme accelerat de canvis en la societat de l'època i la llibertat creativa dels artistes iniciada la centúria anterior</i></p> <p>1.2. <i>Describeix l'origen i les característiques del fauvisme.</i></p> <p>1.3. <i>Describeix el procés de gestació i les característiques del cubisme i distingeix el cubisme analític del sintètic.</i></p> <p>1.4. <i>Describeix l'ideari i els principis bàsics del futurisme.</i></p> <p>1.5. <i>Identifica els antecedents de l'expressionisme al segle XIX, explica les característiques generals i especifica les diferències entre els grups alemanys Die Brücke i Der Blaue Reiter.</i></p> <p>1.6. <i>Describeix el procés de gestació i les característiques de la pintura abstracta, distingeix el vessant cromàtic i el geomètric i especifica alguns dels corrents més significatius, com el suprematisme rus o el neoplasticisme.</i></p> <p>1.7. <i>Describeix les característiques del dadaisme com a actitud provocadora en un context de crisi.</i></p> <p>1.8. <i>Explica l'origen, les característiques i els objectius del surrealisme.</i></p> <p>1.9. <i>Explica la importància dels pintors espanyols Picasso, Miró i Dalí en el desenvolupament de les avantguardes artístiques.</i></p> <p>1.10. <i>Explica la renovació temàtica, tècnica i formal de l'escultura a la primera meitat del segle XX i distingeix les obres que estan relacionades amb les avantguardes pictòriques i les que utilitzen recursos o llenguatges independents.</i></p> <p>1.11. <i>Explica el procés de configuració i els trets essencials del moviment modern en arquitectura.</i></p> <p>1.12. <i>Especifica les aportacions de l'arquitectura orgànica al moviment modern.</i></p> <p>2. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art de la primera meitat del segle XX aplicant un mètode que inclogui diferents enfocaments (tècnic, formal, semàntic, cultural, sociològic i històric). (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Identifica, analitza i comenta les obres següents: L'alegria de viure, de Matisse; Les senyorettes del carrer d'Avinyó, Retrat d'Ambroise Vollard, Natura morta amb cadira de reixeta i Guernica, de Picasso; La ciutat que emergeix, de Boccioni; El crit, de Munch; El carrer, de Kirchner; Lírica i Sobre blanc II, de Kandinsky; Quadrat negre, de Malevitch; Composició II, de Mondrian; L.H.O.O.Q., de Duchamp; L'elefant de les Cèlebes, d'Ernst; La</i></p>	3r trimestre

		<p>clau dels camps, <i>de Magritte</i>; El carnaval d'Arlequí i Dones i ocells a la llum de la lluna, <i>de Miró</i>; El joc lúgubre i La persistència de la memòria, <i>de Dalí</i>.</p> <p>2.2. <i>Identifica, analitza i comenta les obres escultòriques següents: El profeta, de Gargallo; Formes úniques de continuïtat a l'espai, de Boccioni; Font, de Duchamp; Dona pentinant-se davant un mirall, de Julio González; Mademoiselle Pogany I, de Brancusi; Llagosta, nansa i cua de peix, de Calder; Figura repenjada, d'Henry Moore.</i></p> <p>2.3. <i>Identifica, analitza i comenta les obres arquitectòniques següents: edifici de la Bauhaus a Dessau (Alemanya), de Gropius; el pavelló d'Alemanya a Barcelona, de Mies van der Rohe; Ville Savioie, a Poissy (França), de Le Corbusier; Casa Kaufman (Casa de la Cascada), de Frank Lloyd Wright.</i></p> <p>3. Elaborar i exposar, individualment o en grup, treballs de recerca utilitzant tant mitjans tradicionals com les tecnologies de la informació i la comunicació. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Elabora un treball de recerca sobre el GATEPAC (Grupo de Arquitectos y Técnicos Españoles para el Progreso de la Arquitectura Contemporánea).</i></p> <p>4. Respectar les manifestacions de l'art de la primera meitat del segle XX i valorar-ne la importància com a expressió de la profunda renovació del llenguatge artístic en el qual se sosté la llibertat creativa actual. (CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. <i>Selecciona una obra arquitectònica, una escultura o una pintura de la primera meitat del segle XX de les existents a la pròpia comunitat autònoma i justifica l'elecció.</i></p> <p>5. Utilitzar la terminologia específica de l'art en les exposicions orals i escrites i denominar amb precisió els principals elements i tècniques. (CL, AA, CDM, CEC)</p>	
6	<p>LA UNIVERSALITZACIÓ DE L'ART DES DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX</p> <p>El predomini del moviment modern o estil internacional en arquitectura. L'arquitectura al marge de l'estil internacional: <i>high tech</i>, arquitectura postmoderna i deconstrucció. Les arts plàstiques: de les segones avantguardes a la postmodernitat.</p>	<p>1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art des de la segona meitat del segle XX i emmarcar-les en les noves relacions entre clients, artistes i públic que caracteritzen el món actual. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Explica el paper exercit en el procés d'universalització de l'art pels mitjans de comunicació de masses i les exposicions i fires internacionals d'art.</i></p> <p>1.2. <i>Explica les raons de la pervivència i la difusió internacional del moviment modern en arquitectura.</i></p> <p>1.3. <i>Distingeix i descriu les característiques d'altres tendències arquitectòniques al marge del moviment modern o estil internacional, en particular el high tech, l'arquitectura postmoderna i la deconstrucció.</i></p> <p>1.4. <i>Explica i compara l'informalisme europeu i l'expressionisme abstracte nord-americà.</i></p> <p>1.5. <i>Explica l'abstracció postpictòrica.</i></p> <p>1.6. <i>Explica el minimalisme.</i></p> <p>1.7. <i>Explica l'art cinètic i l'art òptic (op art).</i></p> <p>1.8. <i>Explica l'art conceptual.</i></p> <p>1.9. <i>Explica l'art pobre (arte povera).</i></p> <p>1.10. <i>Distingeix i explica alguns dels principals corrents figuratius: art pop, nova figuració i hiperrealisme.</i></p>	3r trimestre

	<p>Nous sistemes visuals: fotografia, cinema i televisió, cartellisme, còmic.</p> <p>La combinació de llenguatges expressius.</p> <p>L'impacte de les noves tecnologies en la difusió i la creació artístiques.</p> <p>Art i cultura visual de masses.</p> <p>El patrimoni artístic com a riquesa cultural. La preocupació per la conservació d'aquest patrimoni.</p>	<p>1.11. <i>Explica en què consisteixen les següents manifestacions d'art no durador: happening, art corporal (body art) i art natura (land art).</i></p> <p>1.12. <i>Describeu els plantejaments generals de la postmodernitat referida a les arts plàstiques.</i></p> <p>2. Explicar el desenvolupament i l'extensió dels nous sistemes visuals, com la fotografia, el cinema, la televisió, el cartellisme o el còmic, i especificar la manera com combinen diversos llenguatges expressius. (CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. <i>Explica breument el desenvolupament dels nous sistemes visuals i les característiques del llenguatge expressiu que empren: fotografia, cartellisme, cinema, còmic, produccions televisives, videoart, art per ordinador.</i></p> <p>3. Descriure les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies i explicar quins efectes tenen tant per a la creació artística com per a la difusió de l'art. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Especifica les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies per a la creació artística i per a la difusió de l'art.</i></p> <p>4. Identificar la presència de l'art en la vida quotidiana i distingir els àmbits molt diversos en els quals es manifesta. (CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. <i>Defineix el concepte de cultura visual de masses i en descriu els trets essencials.</i></p> <p>4.2. <i>Identifica l'art en els diferents àmbits de la vida quotidiana.</i></p> <p>5. Explicar què és el patrimoni mundial de la UNESCO i descriure'n l'origen i la finalitat. (CL, AA, CEC)</p> <p>5.1. <i>Explica l'origen del patrimoni mundial de la UNESCO i els objectius que persegueix.</i></p> <p>6. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art creades a partir de la segona meitat del segle XX aplicant un mètode que inclogui diferents enfocaments (tècnic, formal, semàntic, cultural, sociològic i històric). (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>6.1. <i>Identifica, analitza i comenta les obres següents: l'Unité d'Habitation a Marsella, de Le Corbusier; el Seagram Building, a Nova York, de Mies van der Rohe i Philip Johnson; el Museu Guggenheim de Nova York, de F. Lloyd Wright; el Teatre de l'Òpera de Sydney, de J. Utzon; el Centre Pompidou de París, de R. Piano i R. Rogers; l'AT & T Building, a Nova York, de Philip Johnson; el Museu Guggenheim de Bilbao, de F. O. Gehry.</i></p> <p>6.2. <i>Identifica (l'autor i el corrent artístic, no necessàriament el títol), analitza i comenta les obres següents: Pintura (Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia de Madrid), de Tàpies; Crit núm. 7, d'Antonio Saura; One: number 31, 1950, de J. Pollock; Ctesiphon III, de F. Stella; Equivalent VIII, de Carl André; Horta 200, de Vasarely; Una i tres cadires, de J. Kosuth; Iglú amb arbre, de Mario Merz; Marilyn Monroe (serigrafia de 1967), d'A. Warhol; El papa que crida (estudi a partir del retrat del papa Innocenci X), de Francis Bacon; La Gran Via madrilenya el 1974, d'Antonio López.</i></p> <p>7. Respectar les manifestacions de l'art de tots els temps i valorar-les com a patrimoni cultural heretat que s'ha de conservar i transmetre a les generacions futures. (CL, AA, CEC)</p> <p>7.1. <i>Elabora un treball de recerca relacionat amb els béns artístics d'Espanya inscrits en el catàleg del patrimoni mundial de la UNESCO.</i></p>	
--	---	--	--

		8. Utilitzar la terminologia específica de l'art en les exposicions orals i escrites i denominar amb precisió els principals elements i tècniques. (CL, AA, CDM, CEC) <i>El criteri d'avaluació núm. 8 és aplicable a tots els estàndards d'aprenentatge.</i>	
--	--	--	--

Geografia d'Espanya (2n BTX)

Objectius

L'ensenyament de la geografia al segon curs del batxillerat té els objectius següents:

1. Comprendre i explicar l'espai geogràfic espanyol com un espai dinàmic, caracteritzat pels contrastos i la complexitat territorial i resultat de la interacció de processos socials, econòmics, tecnològics i culturals que han actuat en un marc natural i històric.
2. Identificar i comprendre els elements bàsics de l'organització del territori emprant processos i destreses específicament geogràfics a l'hora d'analitzar i interpretar un determinat fenomen o situació territorial, valorant els múltiples factors que hi intervenen i aplicant les tècniques de representació cartogràfica.
3. Conèixer les característiques dels diferents medis naturals presents a Espanya i identificar els trets geogràfics que defineixen el territori espanyol.
4. Interessar-se activament per la qualitat del medi ambient, ser conscients dels problemes derivats de certes actuacions humanes i entendre la necessitat d'impulsar polítiques d'ordenació territorial i d'actuar pensant en les generacions presents i en les futures, amb la capacitat de valorar decisions que afecten la gestió sostenible dels recursos i l'ordenació del territori.
5. Comprendre la població com un recurs essencial, la distribució, la dinàmica i l'estructura de la qual intervenen de manera rellevant en la configuració dels processos que defineixen l'espai.
6. Analitzar els diferents tipus d'explotació de la naturalesa, així com les activitats productives i l'impacte territorial i mediambiental que generen, i reconèixer la relació entre el medi i els grups humans.
7. Conèixer i valorar les característiques del territori de les Illes Balears, així com les transformacions recents que ha patit el medi natural balear, i ser conscients de l'impacte mediambiental que suposa l'ocupació territorial, l'explotació dels recursos i l'ordenació de les activitats econòmiques.
8. Explicar la posició d'Espanya i de les Illes Balears en el context mediterrani, europeu i mundial. Conèixer les característiques territorials de la Unió Europea i analitzar les relacions entre els principals problemes d'origen geogràfic en un món en què de cada vegada hi ha més interrelació i en què coexisteixen la uniformització econòmica i el control i el repartiment desigual dels recursos.
9. Conèixer i respectar tant l'espai més acostat al propi entorn com altres espais geogràfics més llunyans i cooperar per superar les desigualtats que imposen els diferents nivells de desenvolupament.
10. Entendre i analitzar l'espai urbà com a element de la configuració dels processos que constitueixen l'espai geogràfic.

Organització, seqüenciació i avaluació dels continguts de la matèria.

Bloc	Continguts	Críteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i competències bàsiques (Comunicació lingüística CL, Aprendre a aprendre AA, Competència digital i matemàtica CDM, Consciència i expressions culturals CEC)	Tempo- rització
1	<p>LA GEOGRAFIA I L'ESTUDI DE L'ESPAI GEOGRÀFIC</p> <p>Concepte de geografia. Característiques de l'espai geogràfic. El territori com a espai de relacions humanes i socials especialitzades. El territori com a centre d'interacció de les societats: el desenvolupament sostenible. El concepte de paisatge com a resultat cultural. Les tècniques cartogràfiques. Plànols i mapes: components i anàlisi. La representació gràfica de l'espai geogràfic en diferents escales. Obtenció i interpretació de la informació cartogràfica.</p>	<p>1. Reconèixer la peculiaritat del coneixement geogràfic utilitzant les eines d'anàlisi i els procediments propis d'aquest coneixement. (CL, AA, CDM, CEC) <i>1.1. Descriu la finalitat de l'estudi de la geografia i les principals eines d'anàlisi i els procediments d'aquesta disciplina.</i></p> <p>2. Identificar les diverses ocupacions de l'espai geogràfic, entès com a centre de relacions humanes i socials.(CL, AA, CDM, CEC) <i>2.1. Identifica els diferents paisatges geogràfics.</i> <i>2.2. Enumera i descriu les característiques dels paisatges geogràfics.</i></p> <p>3. Distingir i analitzar els diferents tipus de plànols i mapes amb diferents escales i identificar-los com a eines de representació de l'espai geogràfic.(CL, AA, CDM, CEC) <i>3.1. Utilitza adequadament les eines característiques de la ciència geogràfica.</i></p> <p>4. Analitzar i comentar el mapa topogràfic nacional a escala 1:50.000, especialment algun full de les Illes Balears.(CL, AA, CDM, CEC) <i>4.1. Extreu informació del mapa topogràfic nacional mitjançant els procediments de feina del geògraf.</i> <i>4.2. Extreu informació de mapes i plànols de diferents escales.</i></p> <p>5. Dissenyar i comparar mapes sobre espais geogràfics, especialment els de les Illes Balears, usant els procediments característics.(CL, AA, CDM, CEC) <i>5.1. Identifica en un paisatge les diferències entre paisatge natural i paisatge cultural.</i></p> <p>6. Cercar, seleccionar i elaborar informació de contingut geogràfic obtinguda de fonts diverses i presentar-la de forma adequada.(CL, AA, CDM, CEC) <i>6.1. Extreu conclusions de l'observació d'un mapa i comenta les característiques de l'espai geogràfic.</i></p>	1er trimestre
2	<p>EL RELLEU ESPANYOL: DIVERSITAT GEOMORFOLÒGICA</p> <p>Espanya i la seva singularitat geogràfica: unitat i diversitat. El relleu espanyol: diversitat geomorfològica:</p>	<p>1. Distingir les singularitats de l'espai geogràfic espanyol i assenyalar els aspectes que li confereixen unitat i els elements que provoquen diversitat.(CL, AA, CDM, CEC) <i>1.1. Dibuixa i assenjala les unitats del relleu sobre un mapa físic d'Espanya i comenta les característiques que presenten.</i></p> <p>2. Descriure els trets del relleu espanyol i situar-ne i analitzar-ne les unitats de relleu.(CL, AA, CDM, CEC)</p>	1er trimestre

	<p>Localització dels principals accidents geogràfics. Evolució geològica del territori espanyol que conforma les diferents morfologies estructurals. Identificació de les unitats del relleu espanyol peninsular i insular i trets de cada unitat. Litologia peninsular i insular i formes de modelat. Tall topogràfic: realització i anàlisi. El sòl a Espanya: varietat edàfica i característiques.</p>	<p>2.1. <i>Identifica i representa en un mapa els elements del relleu que són similars i els que són diferents del territori peninsular i de l'insular.</i> 3. Definir el territori espanyol subratllant les diferències de les unitats morfoestructurals.(CL, AA, CDM, CEC) 3.1. <i>Enumera i descriu els principals trets del relleu d'Espanya.</i> 4. Diferenciar la litologia d'Espanya i especificar-ne les característiques i el modelat, amb especial atenció a les diferències entre les illes Balears.(CL, AA, CDM, CEC) 4.1. <i>Classifica les unitats del relleu espanyol segons les característiques geomorfològiques.</i> 5. Utilitzar correctament el vocabulari específic de la geomorfologia.(CL, AA, CEC) 5.1. <i>Descriu sumàriament en un mapa l'evolució geològica i la conformació del territori espanyol.</i> 6. Cercar i seleccionar informació del relleu obtinguda de fonts diverses —fonts bibliogràfiques, fonts cartogràfiques, Internet o treballs de camp—, presentar-la de forma adequada i assenyalar els condicionaments que el relleu pot imposar.(CL, AA, CDM, CEC) 6.1. <i>Elabora un tall topogràfic i explica el relleu que reflecteix.</i> 7. Identificar les característiques edàfiques del sòl.(CL, AA, CEC) 7.1. <i>Enumera i descriu els elements constitutius dels diferents tipus de sòl a Espanya.</i> 7.2. <i>Localitza en un mapa d'Espanya els diferents tipus de sòl peninsulars i insulars.</i></p>	
3	<p>LA DIVERSITAT CLIMÀTICA I LA VEGETACIÓ</p> <p>Factors geogràfics i elements del clima. Dominis climàtics espanyols: característiques i representació en climogrames. Dominis climàtics espanyols: problemàtica. Tipus de temps atmosfèric a Espanya. El mapa del temps: anàlisi i interpretació. Factors geogràfics i característiques de la vegetació. Formacions vegetals espanyoles i distribució d'aquestes.</p>	<p>1. Assenyalar en un mapa d'Espanya els dominis climàtics.(CL, AA, CDM, CEC) 1.1. <i>Localitza en un mapa d'Espanya els diversos climes.</i> 2. Distingir els climes d'Espanya i comentar-ne les característiques (assenyalar els factors i els elements que els componen per diferenciar-los).(CL, AA, CDM, CEC) 2.1. <i>Descriu i compara els climes d'Espanya i n'enumera els factors i els elements característics.</i> 3. Distingir els climes d'Espanya i la representació d'aquests en climogrames.(CL, AA, CDM, CEC) 3.1. <i>Representa i comenta climogrames específics de cada clima.</i> 3.2. <i>Comenta les característiques dels diferents climes espanyols a partir de climogrames representatius.</i> 4. Comentar la informació climatològica que es dedueix de mapes de temperatures o precipitacions d'Espanya.(CL, AA, CDM, CEC) 4.1. <i>Enumera els trets dels diferents tipus de temps atmosfèric establerts per les estacions climatològiques.</i> 5. Analitzar els tipus de temps atmosfèric a Espanya utilitzant els mapes de superfície i d'altura.(CL, AA, CDM, CEC) 5.1. <i>Identifica i interpreta en un mapa del temps els elements que expliquen els diversos tipus de temps atmosfèric.</i></p>	1er trimestre

		<p>6. Interpretar un mapa del temps tenint en compte les característiques dels tipus de temps peninsulars i insulars.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>6.1. <i>Comenta un mapa del temps d'Espanya i hi distingeix els elements que expliquen el tipus de temps característic de l'estació de l'any corresponent.</i></p> <p>7. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a la diversitat climàtica d'Espanya utilitzant les fonts disponibles, com Internet, mitjans de comunicació social o fonts bibliogràfiques.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>7.1. <i>Analitza els efectes del canvi climàtic a Espanya.</i></p> <p>7.2. <i>Extreu conclusions mediambientals de gràfics i estadístiques que reflecteixen les pluges torrencials.</i></p> <p>8. Identificar les diferents regions vegetals.(CL, AA, CEC)</p> <p>8.1. <i>Identifica en un mapa els diferents dominis vegetals i comenta les característiques que presenten.</i></p> <p>9. Diferenciar raonadament les formacions vegetals espanyoles.(CL, AA, CEC)</p> <p>9.1. <i>Identifica en un paisatge natural les formacions vegetals que hi apareixen.</i></p> <p>9.2. <i>Analitza raonadament una clisèrie.</i></p>	
4	<p>LA HIDROGRAFIA</p> <p>La diversitat hídrica de la península Ibèrica i de les illes. Els vessants hidrogràfics. Règims fluvials predominants. Els aiguamolls. Les aigües subterrànies. L'aprofitament dels recursos hídrics: la incidència de la sequera i les pluges torrencials.</p>	<p>1. Explicar la diversitat hídrica de la península Ibèrica i de les illes i enumerar i localitzar els diversos tipus d'elements hídrics que es poden percebre observant el paisatge.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. <i>Identifica la diversitat hídrica d'Espanya.</i></p> <p>2. Descriure les conques fluvials espanyoles, situar-les en un mapa i enumerar-ne les característiques.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Localitza en un mapa d'Espanya les principals conques fluvials.</i></p> <p>3. Identificar els règims fluvials més característics(CL, AA, CEC)</p> <p>3.1. <i>Relaciona els règims hídrics dels cursos fluvials amb les possibilitats d'aprofitament hídric a Espanya.</i></p> <p>4. Enumerar les zones humides d'Espanya, localitzar-les en un mapa i comentar-ne les característiques.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. <i>Localitza en un mapa les zones humides espanyoles i debat un aspecte d'actualitat que hi estigui relacionat.</i></p> <p>5. Analitzar l'aprofitament dels recursos hídrics al nostre país, incloent-hi les característiques de sequera i de pluges torrencials del clima, així com els aqüífers disponibles a les Balears.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>5.1. <i>Situa els grans embassaments en un mapa de la xarxa hidrogràfica espanyola i dedueix les conseqüències que se'n deriven analitzant també les característiques climàtiques.</i></p>	1er trimestre

		<p>5.2. Analitza i comenta gràfics i estadístiques que reflecteixen les èpoques de sequera en relació amb un mapa dels tipus de règims fluvials dels rius de la península i n'extreu conclusions.</p> <p>6. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a la hidrologia espanyola utilitzant diferents fonts d'informació.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>6.1. Selecciona imatges i notícies periodístiques que reflecteixen la desigualtat hídrica del país i com interacciona amb les activitats humanes.</p>	
5	<p>ELS PAISATGES NATURALS I LES RELACIONS NATURALES-SOCIETAT</p> <p>Els paisatges naturals espanyols: varietats. La influència del medi en l'activitat humana. Els medis humanitzats i la interacció d'aquests a l'espai geogràfic. Els paisatges culturals. Aprofitament sostenible del medi físic. Polítiques afavoridores del patrimoni natural.</p>	<p>1. Descriure els paisatges naturals espanyols i identificar-ne els trets.(CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. Distingeix les característiques dels grans conjunts paisatgístics espanyols.</p> <p>2. Reflectir en un mapa les grans àrees de paisatges naturals espanyols.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. Localitza en un mapa els paisatges naturals espanyols i n'identifica les característiques.</p> <p>3. Descriure els espais humanitzats i enumerar-ne els elements constitutius.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. Identifica i exposa els problemes suscitats per la interacció home-naturala als paisatges.</p> <p>3.2. Analitza algun element legislador que corregeixi l'acció humana sobre la naturala.</p> <p>4. Relacionar el medi natural amb l'activitat humana i descriure casos en què l'home ha modificat el medi.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. Diferencia els paisatges humanitzats dels naturals.</p> <p>5. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa als paisatges naturals i a les relacions naturala-societat utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>5.1. Selecciona i analitza notícies periodístiques o imatges en les quals es reflecteix la influència del medi en l'activitat humana.</p> <p>5.2. Selecciona i analitza notícies periodístiques o imatges de diferents fonts d'informació en les quals es percep la influència de l'home sobre el medi.</p> <p>5.3. Obté i analitza la informació que apareix als mitjans de comunicació social referida a la destrucció del medi natural per part de l'home.</p> <p>6. Comparar imatges de les varietats de paisatges naturals.(CL, AA, CEC)</p> <p>6.1. Diferencia els diversos paisatges naturals espanyols a partir de fonts gràfiques i comenta imatges representatives de cada una de les varietats de paisatges naturals procedents de mitjans de comunicació social, Internet o fonts bibliogràfiques.</p>	2n trimestre
6	<p>LA POBLACIÓ ESPANYOLA</p> <p>Fonts per a l'estudi de la població. Distribució territorial de la població.</p>	<p>1. Identificar les fonts per a l'estudi de la població i establir els procediments que permeten estudiar casos concrets.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. Utilitza les eines d'estudi de la població.</p> <p>2. Comentar gràfics i taxes que mostren l'evolució de la població espanyola.(CL, AA, CDM, CEC)</p>	2n trimestre

	<p>Evolució històrica. Moviments naturals de població. Les migracions. Mapa de la distribució de la població espanyola. Mapa de densitat de la població espanyola. Conformació de l'espai demogràfic actual. Taxes demogràfiques. Diversitat regional. Estructura, problemàtica actual i possibilitats de futur de la població espanyola. La població a les Illes Balears: evolució històrica, canvis actuals i perspectiva històrica.</p>	<p>2.1. Comenta la piràmide de població espanyola actual i la compara amb alguna piràmide d'un període anterior o amb previsions futures. 2.2. Distingeix les diferents piràmides de població al llarg de l'evolució històrica. 2.3. Resol problemes de demografia referits al càlcul de taxes de població. 3. Caracteritzar la població espanyola i identificar-ne els moviments naturals.(CL, AA, CEC) 3.1. Aplica la teoria de la transició demogràfica al cas espanyol. 3.2. Tria dades i taxes demogràfiques que mostren la configuració de la població d'un territori. 4. Explicar la distribució de la població espanyola i identificar-ne les migracions.(CL, AA, CEC) 4.1. Explica els processos migratoris antics que han afectat Espanya. 4.2. Identifica i analitza les migracions recents. 5. Diferenciar la densitat de població a l'espai peninsular i a l'insular i explicar la distribució de la població.(CL, AA, CEC) 5.1. Comenta el mapa de la densitat de població actual d'Espanya. 6. Comentar un mapa de la densitat de població d'Espanya i analitzar l'estructura d'aquesta població.(CL, AA, CDM, CEC) 6.1. Analitza un gràfic de l'estructura de la població espanyola. 7. Analitzar la població de les diverses comunitats autònomes i definir l'evolució i la problemàtica de cada una.(CL, AA, CEC) 7.1. Compara i comenta la població de les regions en què aquesta augmenta i la de les regions en què aquesta minva. 8. Analitzar les piràmides de població de les diverses comunitats autònomes i comentar-ne les peculiaritats.(CL, AA, CDM, CEC) 8.1. Explica les relacions entre comunitats autònomes tenint en compte les migracions interiors. 9. Explicar les perspectives de la població espanyola i l'ordenació del territori.(CL, AA, CEC) 9.1. Selecciona i analitza informació sobre les perspectives de futur de la població espanyola. 10. Obtenir i seleccionar informació de contingut demogràfic utilitzant Internet i altres fonts d'informació.(CL, AA, CDM, CEC) 10.1. Presenta informació sobre la població espanyola, la defensa i en ressalta els aspectes més significatius utilitzant gràfics, mapes, piràmides, etc., en una presentació amb recursos informàtics o mitjançant exposicions en directe.</p>	
7	<p>L'ESPAI RURAL I LES ACTIVITATS DEL SECTOR PRIMARI</p> <p>El pes de les activitats agropecuàries, forestals i pesqueres al PIB. La població activa.</p>	<p>1. Descriure les activitats agropecuàries i forestals i especificar les característiques que tenen a Espanya.(CL, AA, CEC) 1.1. Identifica les activitats agropecuàries i forestals. 1.2. Diferencia les activitats del sector primari d'altres activitats econòmiques. 2. Distingir els paisatges agraris i descriure'n les característiques.(CL, AA, CDM, CEC) 2.1. Situa en un mapa la distribució dels principals aprofitaments agraris.</p>	2n trimestre

	<p>Aspectes naturals i històrics que expliquen els factors agraris. L'estructura de la propietat i la possessió de la terra. Les explotacions agràries: característiques. Polítiques de reforma agrària. Tipus d'agricultura: coexistència de formes avançades i tradicionals. Les transformacions agràries i industrials. Els paisatges agraris d'Espanya: característiques. La situació del sector a Espanya en el context de la Unió Europea. L'activitat pesquera: localització, característiques i problemes. Anàlisi dels aspectes físics i humans que conformen l'espai pesquer. La silvicultura: característiques i desenvolupament al territori. El sector primari a les Illes Balears.</p>	<p>2.2. <i>Aporta els aspectes del passat històric que han incidit en les estructures agràries espanyoles.</i> 3. Analitzar adequadament un paisatge rural i distingir-ne la terra de conreu, els boscs i l'hàbitat.(CL, AA, CDM, CEC) 3.1. <i>Selecciona i comenta imatges que posen de manifest les característiques dels diversos paisatges agraris espanyols.</i> 4. Comprendre l'evolució de l'estructura de la propietat.(CL, AA, CEC) 4.1. <i>Defineix històricament i sumàriament l'estructura de la propietat.</i> 5. Identificar formes de possessió de la terra.(CL, AA, CEC) 5.1. <i>Identifica i analitza les característiques dels diversos paisatges agraris espanyols.</i> 6. Explicar el sector agrari espanyol tenint en compte les estructures de la propietat i les característiques de les explotacions.(CL, AA, CDM, CEC) 6.1. <i>Aporta dades o gràfics d'aspectes estructurals que expliquen el dinamisme d'un sector agrari concret.</i> 7. Explicar la situació del sector agrari espanyol i balear tenint en compte el context europeu i les polítiques de la Unió Europea: política agrària comuna (PAC).(CL, AA, CEC) 7.1. <i>Comenta textos periodístics que expliquen la situació espanyola en la PAC.</i> 8. Analitzar l'activitat pesquera i definir-ne les característiques i els problemes.(CL, AA, CEC) 8.1. <i>Exposa les característiques i les peculiaritats de l'activitat pesquera espanyola.</i> 9. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a l'espai rural, silvícola o pesquer utilitzant fonts disponibles a Internet, a mitjans de comunicació social o a recursos bibliogràfics.(CL, AA, CDM, CEC) 9.1. <i>Selecciona i analitza notícies periodístiques que tracten de problemes pesquers i n'identifica l'origen.</i> 9.2. <i>Elabora gràfics comparatius del pes específic al PIB de les activitats agràries, ramaderes, forestals i pesqueres espanyoles en comparació d'altres sectors d'activitat.</i></p>	
8	<p>LES FONTS D'ENERGIA I L'ESPAI INDUSTRIAL</p> <p>Localització de les fonts d'energia a Espanya. El procés d'industrialització espanyol: característiques i breu evolució històrica. Aportació de la indústria al PIB. La població activa. Deficiències i problemes del sector industrial espanyol.</p>	<p>1. Analitzar el procés d'industrialització espanyol i establir les característiques històriques que han menat a la situació actual.(CL, AA, CDM, CEC) 1.1. <i>Selecciona i analitza informació sobre els problemes i la configuració de la indústria espanyola.</i> 1.2. <i>Selecciona i analitza imatges que mostren l'evolució històrica de la indústria espanyola en una zona concreta o en un sector concret.</i> 2. Relacionar les fonts d'energia i la industrialització i descriure les conseqüències que se'n deriven a Espanya.(CL, AA, CEC) 2.1. <i>Relaciona el naixement de la indústria i la localització de fonts d'energia i matèries primeres al país.</i> 3. Conèixer els factors de la industrialització a Espanya.(CL, AA, CDM, CEC) 3.1. <i>Estableix un eix cronològic per explicar l'evolució històrica de la industrialització espanyola.</i></p>	2n trimestre

	<p>Regions industrials d'Espanya: importància de les polítiques territorials en aquest sector.</p> <p>Influència de la política de la Unió Europea en la configuració de la indústria espanyola.</p> <p>La planificació industrial. Els eixos de desenvolupament industrial: perspectives de futur.</p> <p>Les activitats industrials a les Illes Balears: sectors industrials i importància econòmica.</p>	<p>3.2. <i>Enumera les característiques de la indústria espanyola i les diferències regionals.</i></p> <p>3.3. <i>Elabora i analitza gràfics i estadístiques que expliquen les produccions industrials.</i></p> <p>4. Identificar i comentar els elements d'un paisatge industrial determinat.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. <i>Analitza i comenta paisatges d'espais industrials.</i></p> <p>4.2. <i>Assenyala en un mapa els assentaments industrials més importants i hi distingeix els diferents sectors industrials.</i></p> <p>5. Descriure els eixos de desenvolupament industrial sobre un mapa i exposar-ne les característiques i les possibilitats futures de regeneració i canvi.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>5.1. <i>Localitza i descriu les regions industrials i els eixos de desenvolupament industrial.</i></p> <p>5.2. <i>Describeix els eixos o focus de desenvolupament industrial i les perspectives de futur que tenen.</i></p> <p>6. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a l'espai industrial espanyol utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>6.1. <i>Describeix les polítiques industrials de la Unió Europea i la influència que exerceixen en les polítiques espanyoles.</i></p>	
9	<p>EL SECTOR DE SERVEIS</p> <p>La terciarització de l'economia espanyola: influència en el PIB. La població activa del sector terciari.</p> <p>Anàlisi dels serveis i distribució al territori.</p> <p>L'impacte de les infraestructures sobre l'espai geogràfic.</p> <p>El sistema de transport com a forma d'articulació territorial.</p> <p>El desenvolupament comercial: característiques i evolució.</p> <p>Els espais turístics: característiques i evolució.</p> <p>Altres activitats terciàries: sanitat, educació, finances i serveis públics.</p> <p>La terciarització de l'economia balear. El turisme: factors i evolució. El turisme i el medi ambient.</p>	<p>1. Analitzar la terciarització de l'economia espanyola i exposar les característiques que presenta i la influència que exerceix en el producte interior brut.(CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Identifica les característiques del sector terciari espanyol.</i></p> <p>2. Identificar la presència dels serveis al territori i analitzar-ne la distribució i l'impacte en el medi.(CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. <i>Explica la incidència del sector de serveis en l'economia espanyola.</i></p> <p>3. Explicar el sistema de transport a Espanya i distingir l'articulació territorial que configura.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Describeix com s'articulen els mitjans de comunicació més importants d'Espanya (ferrocarrils, carreteres, ports i aeroports).</i></p> <p>3.2. <i>Comenta sobre un mapa de transports la transcendència que aquest sector té a l'hora d'articular el territori.</i></p> <p>3.3. <i>Describeix i analitza mapes que reflecteixen un sistema de transport determinat.</i></p> <p>3.4. <i>Distingeix en un mapa els principals nodes del transport espanyol.</i></p> <p>3.5. <i>Resol problemes plantejats en un cas específic sobre vies de comunicació al nostre país.</i></p> <p>4. Descriure el desenvolupament comercial, exposar-ne les característiques i fer referència a l'ocupació territorial que imposa.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. <i>Comenta gràfics i estadístiques que expliquen el desenvolupament comercial.</i></p> <p>5. Localitzar en un mapa els espais turístics i enumerar-ne les característiques i les desigualtats regionals.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>5.1. <i>Analitza i explica les desigualtats de l'espai turístic.</i></p>	3r trimestre

		<p>6. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a l'activitat o a l'espai del sector de serveis espanyol utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>6.1. <i>Comenta gràfics i estadístiques que expliquen el desenvolupament turístic espanyol.</i></p> <p>6.2. <i>Explica com articulen el territori altres activitats terciàries.</i></p> <p>7. Utilitzar correctament la terminologia del sector de serveis.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>7.1. <i>Analitza i comenta imatges de l'espai destinat al transport, al comerç o a altres activitats del sector de serveis.</i></p> <p>8. Identificar i comentar un paisatge transformat per una important zona turística.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>8.1. <i>Elabora esquemes per analitzar la influència del sector de serveis en l'economia i l'ocupació a Espanya a partir d'imatges que reflecteixen l'impacte d'aquest sector en un paisatge.</i></p>	
10	<p>L'ESPAI URBÀ</p> <p>Concepte de <i>ciutat</i> i influència que exerceix en l'ordenació del territori. Morfologia i estructura urbanes. Les planificacions urbanes. Característiques del procés d'urbanització. Les àrees d'influència. Els usos del sòl urbà. La xarxa urbana espanyola. Característiques del procés de creixement espacial de les ciutats. El sistema urbà de les Illes Balears: capitals insulars, macrocefàlia de Palma i ordenació territorial.</p>	<p>1. Definir la ciutat.(CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Defineix el concepte de ciutat i n'aporta exemples.</i></p> <p>2. Analitzar i comentar plànols de ciutats i distingir-hi els diferents traçats.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Comenta un paisatge urbà a partir d'una font gràfica.</i></p> <p>2.2. <i>Analitza i explica el plànol de la ciutat més propera o significativa respecte al lloc de residència.</i></p> <p>3. Identificar el procés d'urbanització i enumerar-ne les característiques i les planificacions internes.(CL, AA, CEC)</p> <p>3.1. <i>Identifica les característiques del procés d'urbanització.</i></p> <p>3.2. <i>Explica els processos de planificació urbana i en posa exemples.</i></p> <p>4. Analitzar la morfologia i l'estructura urbana i extreure conclusions de l'empremta de la història i de l'expansió espacial, reflex de l'evolució econòmica i política de la ciutat.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. <i>Assenyala la influència històrica en el plànol de les ciutats espanyoles.</i></p> <p>4.2. <i>Explica la morfologia urbana i assenyala les parts d'una ciutat sobre un plànol.</i></p> <p>5. Analitzar i comentar un paisatge urbà.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>5.1. <i>Selecciona i analitza imatges que expliquen la morfologia i l'estructura urbana d'una ciutat coneguda.</i></p> <p>6. Identificar el paper de les ciutats en l'ordenació del territori.(CL, AA, CEC)</p> <p>6.1. <i>Explica la jerarquització urbana espanyola.</i></p> <p>7. Descriure la xarxa urbana espanyola i comentar-ne les característiques. Reconèixer el sistema urbà balear i la importància de Palma.(CL, AA, CEC)</p> <p>7.1. <i>Describeix i analitza les influències mútues existents entre la ciutat i l'espai que l'envolta.</i></p> <p>8. Obtenir, seleccionar i analitzar informació de contingut geogràfic relativa a l'espai urbà espanyol utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.(CL, AA, CDM, CEC)</p>	3r trimestre

		8.1. <i>Selecciona i analitza notícies periodístiques que mostren la configuració i la problemàtica del sistema urbà espanyol.</i>	
11	<p>FORMES D'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL</p> <p>L'organització territorial d'Espanya. Influència de la història i la Constitució de 1978. Els desequilibris i els contrastos territorials. Les comunitats autònomes: polítiques regionals i de cohesió territorial. La comunitat autònoma de les Illes Balears: particularitats politicoadministratives</p>	<p>1. Descriure l'organització territorial espanyola i analitzar-ne l'estructura local, regional, autonòmica i nacional.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. <i>Explica i localitza en un mapa l'organització territorial espanyola partint del municipi i de la comunitat autònoma.</i></p> <p>2. Explicar l'organització territorial espanyola i exposar la influència de la història i de la Constitució de 1978.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Distingeix i enumera les comunitats autònomes, les principals ciutats de cada una i els països fronterers amb Espanya.</i></p> <p>3. Explicar l'organització territorial espanyola a partir de mapes històrics i actuals.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Explica l'ordenació territorial espanyola a partir de mapes històrics i actuals.</i></p> <p>3.2. <i>Compara l'ordenació territorial actual i la de la primera meitat del segle XX.</i></p> <p>4. Analitzar l'organització territorial espanyola i descriure'n els desequilibris i els contrastos territorials i els mecanismes correctors. Comprendre la particular organització territorial de les Illes Balears.(CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. <i>Describeix l'ordenació territorial establerta per la Constitució de 1978.</i></p> <p>4.2. <i>Explica les polítiques territorials que practiquen les comunitats autònomes en aspectes concrets.</i></p> <p>4.3. <i>Enumera els desequilibris i els contrastos territorials existents en l'organització territorial espanyola.</i></p> <p>5. Descriure la transcendència de les comunitats autònomes i les polítiques territorials que duen a terme.(CL, AA, CEC)</p> <p>5.1. <i>Distingeix els símbols que diferencien les comunitats autònomes.</i></p> <p>6. Obtenir, seleccionar i analitzar informació de contingut geogràfic relativa a les formes d'organització territorial a Espanya utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>6.1. <i>Explica raonadament els trets essencials de les polítiques territorials autonòmiques.</i></p>	3r trimestre
12	<p>ESPANYA A EUROPA I AL MÓN</p> <p>Espanya: situació geogràfica. Posició i localització dels territoris que conformen la unitat i la diversitat política.</p>	<p>1. Definir la situació geogràfica d'Espanya al món, establir la posició que ocupa i localitzar-ne els territoris.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. <i>Localitza en un mapa les grans àrees de la geografia econòmica i assenyalas les àrees amb les quals Espanya té més relació.</i></p> <p>1.2. <i>Identifica aspectes rellevants d'Espanya en la situació mundial.</i></p> <p>1.3. <i>Localitza la situació espanyola entre les grans àrees de la geografia econòmica mundial.</i></p>	3r trimestre

	<p>Espanya a Europa. Estructura territorial. Contrasts físics i socioeconòmics d'Europa.</p> <p>La posició d'Espanya a la Unió Europea. Polítiques regionals i de cohesió territorial</p> <p>Espanya al món. Globalització i diversitat al món: processos de mundialització i desigualtats territorials. Grans eixos mundials.</p> <p>Posició d'Espanya en les àrees socioeconòmiques i geopolítiques mundials</p>	<p>2. Descriure el continent europeu i distingir-ne l'estructura territorial i els contrastes físics i socioeconòmics.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>2.1. Explica la posició d'Espanya dins la Unió Europea.</i></p> <p>3. Identificar la posició d'Espanya dins la Unió Europea i enumerar les polítiques regionals i de cohesió territorial que es practiquen a Europa i que afecten el nostre país.(CL, AA, CEC)</p> <p><i>3.1. Extreu conclusions de les mesures que la Unió Europea pren en política regional i de cohesió territorial que afecten Espanya.</i></p> <p><i>3.2. Comenta notícies periodístiques o textos que expliquen la posició d'Espanya dins la Unió Europea.</i></p> <p>4. Definir el concepte de <i>globalització</i> i explicar-ne els trets.(CL, AA, CEC)</p> <p><i>4.1. Identifica i descriu els trets de la globalització amb exemples que afecten el nostre país.</i></p> <p>5. Comparar els processos de mundialització i de diversificació territorial i resumir les característiques d'un procés i de l'altre.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>5.1. Elabora quadres comparatius de l'aplicació a casos concrets del concepte de mundialització i del concepte de diversitat territorial.</i></p> <p>6. Explicar les repercussions de la inclusió d'Espanya dins espais socioeconòmics i geopolítics continentals i mundials utilitzant fonts diverses basades en material bibliogràfic o en línia i tenint en compte les opinions exposades als mitjans de comunicació social.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>6.1. Explica les repercussions de la inclusió d'Espanya dins espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials a partir de diferents fonts d'informació geogràfica.</i></p>	
--	--	--	--

Història d'Espanya. (Segon de Batxillerat)

Objectius.

1. Identificar i situar en el temps i en l'espai els processos, estructures i esdeveniments més rellevants de la història d'Espanya i de les Balears, valorant les seves repercussions en la configuració de l'Espanya de les autonomies.
2. Conèixer i comprendre els processos més rellevants que configuren la història espanyola i balear, identificant les interrelacions entre fets polítics, econòmics, socials i culturals, i analitzant els antecedents i factors que els han conformat.
3. Fomentar una visió de la història d'Espanya que respecti i valori tant els aspectes comuns com les particularitats i generi actituds de tolerància i solidaritat entre els diversos pobles d'Espanya.
4. Situar el procés històric en les seves coordenades internacionals per explicar i comprendre les seves implicacions per a ser capaços de tenir una visió articulada i coherent de la història.
5. Identificar els canvis conjunturals i els trets permanents del procés històric per sobre dels fets aïllats i dels protagonistes concrets, per aconseguir una visió global de la història.
6. Conèixer les normes bàsiques que regulen el nostre ordenament constitucional, promovent tant el compromís individual i col·lectiu amb les institucions democràtiques com la presa de consciència davant els problemes socials, especialment els relacionats amb els drets humans.
7. Valorar el patrimoni cultural, lingüístic i històric de les Illes Balears.
8. Seleccionar i interpretar informació procedent de fonts diverses, inclosa la proporcionada per les tecnologies, i utilitzar-la de forma crítica per a la comprensió de processos i fets històrics.
9. Emprar amb propietat la terminologia i el vocabulari històrics i aplicar les tècniques elementals de comentaris de textos i d'interpretació de mapes, gràfics i altres fonts històriques.

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques.

Comunicació lingüística

- Adquisició i ús adequat del llenguatge històric, imprescindible per descriure fets i processos històrics.
- Comprensió de textos i d'informació, diferenciant les idees principals de les secundàries.

- Elaboració d'exposicions orals i escrites coherents, amb un ús de la sintaxi i el lèxic correctes, per dur a terme comentaris de documents de diferent format (textos, imatges, mapes, gràfics...) referents a un fet històric.
- Disposició per al diàleg crític i constructiu, com a eina per a la convivència i la interacció amb els companys.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

- Utilització d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes) per analitzar i descriure una època de la història.
- Utilització del mètode científic en l'elaboració de tasques en què facin observacions, estableixin hipòtesis i obtenguin conclusions, amb l'objecte de prendre decisions.
- Associació de l'aparició de noves tecnologies i avenços científics amb la millora de les condicions de vida al llarg de la història.

Competència digital

- Utilització del llenguatge específic en l'ús d'aplicacions informàtiques.
- Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar la informació, de manera crítica, és a dir, acarar-la, avaluar-ne la fiabilitat i adequació, i transformar-la en coneixement.
- Creació de continguts a través del mitjà informàtic en diferents formats (text, àudio, vídeo, imatges), utilitzant els programes/aplicacions que millor s'adaptin a la realització de tasques.
- Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la interacció professor-alumne (Moodle, aula virtual, blogs...).
- Respecte pels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques i reconeixement dels riscos associats a l'ús de recursos en línia i l'addicció a determinats aspectes de la tecnologia digital.
- Valoració de la selecció d'informació de manera crítica, considerant la fiabilitat de les fonts de les quals procedeix.
- Motivació per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Aprendre a aprendre

- Reconeixement dels processos per a l'aprenentatge partint del que sap i organització del seu propi aprenentatge a través de la gestió del temps i de la informació d'una manera eficaç.
- Obtenció d'estratègies de planificació per resoldre una tasca, supervisar el propi treball i avaluar els resultats obtinguts.
- Assoliment del fet que l'alumne se senti protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge, a través de la motivació i la curiositat per aprendre.
- Curiositat per aprendre basant-se en experiències vitals i prèvies per utilitzar i aplicar nous coneixements.

Competències socials i cíviques

- Comprensió dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la història d'Espanya.
- Identificació de conceptes ètics (igualtat, no-discriminació, democràcia, drets humans, justícia...) en les diferents èpoques i societats al llarg de la història espanyola.
- Realització de debats de contingut històric, en què es respectin les diferències i se superin els prejudicis, per manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- Realització de projectes, mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificarlos, analitzar-los, organitzar-los i gestionar-los.

- Utilització de debats sobre temes d'història per saber comunicar-se, presentar i negociar de manera argumentada.
- Adquisició d'un pensament crític i del sentit de responsabilitat.

Consciència i expressions culturals

- Coneixement del patrimoni històric i artístic i reconeixement dels diferents estils i gèneres artístics, tant històrics com actuals.
- Aplicació de diferents habilitats de pensament amb sensibilitat i sentit estètic per comprendre, valorar, emocionar-se i gaudir de les obres artístiques i les manifestacions culturals.
- Respecte per la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats.
- Interès, estima, respecte, gaudir i valoració crítica de les obres artístiques i culturals.
- Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació

Organització, seqüenciació i avaluació dels continguts de la matèria

Les noves instruccions de les proves PBAU, fruit del canvi de coordinador, prioritzen l'etapa històrica a partir de la monarquia dels Reis Catòlics, però segueixen mantenint continguts d'Història Antiga (Guerres púniques en el context de la romanització i Expansió cristiana al segle XIII) en forma de realització de mapes. A més a més, hi ha una novetat, en principi aplicable per a enguany, en forma de respostes curtes, amb previsió de majoria de preguntes del bloc 1. Hem decidit mantenir els continguts curriculars de la matèria perquè considerem que són bàsics per entendre i tenir una visió el més completa possible de la Història. Això sí, es treballaran de manera més senzilla, per poder completar tot el programa, i especialment el que contempla la Selectivitat.

Bloc	Continguts	Criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i competències bàsiques (Comunicació lingüística CL, Aprendre a aprendre AA, Competència digital i matemàtica CDM, Consciència i expressions culturals CEC)	Temporització
0	Com s'escriu la història. Criteris comuns	<p>1. Localitzar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) a biblioteques, Internet, etc., extreure'n informació rellevant del que s'ha tractat i valorar-ne críticament la fiabilitat. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. Cerca informació d'interès (a llibres o Internet) sobre la importància cultural i artística d'un personatge històricament rellevant, fet o procés històric i elabora una breu exposició.</p> <p>2. Elaborar mapes i línies de temps localitzant les fonts adequades, utilitzant les dades proporcionades o servint-se dels coneixements ja adquirits. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. Representa una línia del temps i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a determinats fets o processos històrics.</p> <p>3. Comentar i interpretar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) i relacionar la informació que hi apareix amb els coneixements previs. (CL, AA, CDM, CEC)</p>	Tot el curs

		<p>3.1. Respon a qüestions plantejades a partir de fonts històriques i historiogràfiques,</p> <p>4. Reconèixer la utilitat de les fonts per a l'historiador, a part de la fiabilitat que presenten.(CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. Distingeix el caràcter de les fonts històriques no tan sols com a informació, sinó com prova per respondre les preguntes que es plantegen els historiadors.</p>	
1	<p>La península Ibèrica des dels primers humans fins a la desaparició de la monarquia visigòtica (711)</p> <p><i>La prehistòria: l'evolució del paleolític al neolític; la pintura cantàbrica i la valenciana. La importància de la metal·lúrgia.</i></p> <p><i>La configuració de les àrees celta i ibèrica: tartessis, indoeuropeus i colonitzadors orientals.</i></p> <p><i>La cultura talaiòtica balear.</i></p> <p><i>La Hispània romana: conquesta i romanització de la península Ibèrica i de les Balears; el llegat cultural romà.</i></p> <p><i>La monarquia visigòtica: una economia rural; el poder de l'Església i la noblesa.</i></p> <p><i>Vàndals i bizantins a les Balears.</i></p>	<p>1. Explicar les característiques dels principals fets i processos històrics de la península Ibèrica i de les Balears des de la prehistòria fins a la desaparició de la monarquia visigòtica i identificar-ne les causes i les conseqüències.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. Explica les diferències entre l'economia i l'organització social del paleolític i del neolític i les causes del canvi de model.</p> <p>1.2. Descriu els avenços en el coneixement de les tècniques metal·lúrgiques i explica quines repercussions tenen.</p> <p>1.3. Resumeix les característiques principals del regne de Tartessos i cita les fonts històriques per conèixer-lo.</p> <p>1.4. Explica el diferent nivell de desenvolupament de les àrees celta i ibèrica abans de la conquesta romana en relació amb la influència rebuda dels indoeuropeus, del regne de Tartessos i dels colonitzadors fenicis i grecs.</p> <p>1.5. Defineix el concepte de romanització i descriu els mitjans emprats per dur a terme aquest procés.</p> <p>1.6. Compara el ritme i el grau de romanització dels diferents territoris peninsulars.</p> <p>1.7. Resumeix les característiques de la monarquia visigòtica i explica per què varen assolir tant poder l'Església i la noblesa.</p> <p>1.8. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre pervivències culturals i artístiques del llegat romà a l'Espanya actual i elabora una breu exposició.</p> <p>1.9. Dibuixa un mapa esquemàtic de la península Ibèrica i hi delimita les àrees ibèrica i celta.</p> <p>1.10. Representa una línia del temps des del 250 aC fins al 711 dC i hi situa els principals esdeveniments històrics.</p> <p>1.11. Partint de fonts historiogràfiques, dona resposta a qüestions o a situacions.</p> <p>1.12. Identifica les diferències entre una imatge de pintura cantàbrica i una altra de pintura valenciana.</p>	1r trimestre

2	<p>L'edat mitjana: tres cultures i un mapa polític en canvi constant (711-1474)</p> <p>Al-Àndalus: la conquesta musulmana de la península Ibèrica; evolució política d'al-Àndalus; revitalització econòmica i urbana; estructura social; religió, cultura i art.</p> <p>Els regnes cristians fins al final del segle XIII: evolució política; el procés de reconquesta i repoblació; de l'estancament a l'expansió econòmica; el règim senyorial i la societat dividida en estaments; el naixement de les Corts; el Camí de Sant Jaume; una cultura plural: cristians, musulmans i jueus; les manifestacions artístiques.</p> <p>Els regnes cristians a la baixa edat mitjana (segles XIV i XV): crisi agrària i demogràfica; les tensions socials; la diferent evolució i organització política de les corones de Castella, Aragó i Navarra.</p> <p>La incorporació de les Balears a la Corona d'Aragó.</p> <p>El regne privatiu de Mallorca.</p>	<p>1. Explicar l'evolució dels territoris musulmans a la península Ibèrica i descriure'n les etapes polítiques, així com els canvis econòmics, socials i culturals que varen introduir.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>1.1. Explica les causes de la invasió musulmana i de la ràpida ocupació de la península Ibèrica.</i></p> <p><i>1.2. Representa una línia del temps des del 711 fins al 1474 i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a al-Àndalus i en una altra els relatius als regnes cristians.</i></p> <p><i>1.3. Descriu l'evolució política d'al-Àndalus.</i></p> <p><i>1.4. Resumeix els canvis econòmics, socials i culturals introduïts pels musulmans a al-Àndalus.</i></p> <p>2. Explicar l'evolució i la configuració política dels regnes cristians i relacionar-les amb el procés de reconquesta i el concepte patrimonial de la monarquia. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>2.1. Descriu les grans etapes i les causes generals que condueixen al mapa polític de la península Ibèrica al final de l'edat mitjana.</i></p> <p><i>2.2. Explica l'origen de les Corts als regnes cristians i les principals funcions que tenien.</i></p> <p><i>2.3. Compara l'organització política de la Corona de Castella, la Corona d'Aragó i el regne de Navarra al final de l'edat mitjana.</i></p> <p><i>2.4. Comenta l'àmbit territorial i les característiques de cada sistema de repoblació, així com les causes i les conseqüències de cada sistema.</i></p> <p>3. Diferenciar les tres grans fases de l'evolució econòmica dels regnes cristians durant tota l'edat mitjana (estancament, expansió i crisi) i indicar-ne els factors i les característiques.(CL, AA, CEC)</p> <p><i>3.1. Descriu les grans fases de l'evolució econòmica dels territoris cristians durant l'edat mitjana.</i></p> <p>4. Analitzar l'estructura social dels regnes cristians i descriure el règim senyorial i les característiques de la societat dividida en estaments. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>4.1. Explica l'origen i les característiques del règim senyorial i de la societat dividida en estaments en l'àmbit cristià.</i></p> <p>5. Descriure les relacions culturals de cristians, musulmans i jueus i especificar les col·laboracions i influències mútues. Analitzar la formació i el desenvolupament dels diversos regnes cristians, especialment del regne de Mallorca.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>5.1. Descriu la tasca dels centres de traducció.</i></p> <p><i>5.2. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre la importància cultural i artística del Camí de Sant Jaume i elabora una breu exposició.</i></p>	1r trimestre
---	---	---	--------------

3	<p>La formació de la monarquia hispànica i la seva expansió mundial (1474-1700)</p> <p>Els Reis Catòlics: la unió dinàstica de Castella i Aragó; la reorganització de l'Estat; la política religiosa; la conquesta de Granada; el descobriment d'Amèrica; la incorporació de Navarra; les relacions amb Portugal.</p> <p>L'apogeu de l'Imperi al segle XVI: els dominis de Carles I i els de Felip II, el model polític dels Àustria; els conflictes interns; els conflictes religiosos dins l'Imperi; els conflictes exteriors; l'exploració i la colonització d'Amèrica i el Pacífic; la política econòmica respecte a Amèrica, la revolució dels preus i el cost de l'Imperi.</p> <p>Crisi i decadència de l'Imperi al segle XVII: els <i>validos</i>; l'expulsió dels moriscs; els projectes de reforma d'Olivares; la Guerra dels Trenta Anys i la pèrdua de l'hegemonia a Europa a favor de França; les rebel·lions de Catalunya i Portugal el 1640; Carles II i el problema successori; la crisi demogràfica i econòmica.</p> <p>El segle d'or espanyol: de l'humanisme a la Contrareforma; Renaixement i barroc en la literatura i l'art.</p>	<p>1. Analitzar el regnat dels Reis Catòlics com una etapa de transició entre l'edat mitjana i l'edat moderna i identificar les pervivències medievals i els fets rellevants que obren el camí de la modernitat. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>1.1. Defineix el concepte d'unió dinàstica aplicat a Castella i Aragó en temps dels Reis Catòlics i descriu les característiques del nou Estat.</i></p> <p><i>1.2. Explica les causes i les conseqüències dels fets més rellevants de 1492.</i></p> <p><i>1.3. Analitza les relacions dels Reis Catòlics amb Portugal i els objectius que perseguïen.</i></p> <p>2. Explicar l'evolució i l'expansió de la monarquia hispànica durant el segle XVI i diferenciar el regnat de Carles I del regnat de Felip II. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>2.1. Compara l'imperi territorial de Carles I i el de Felip II i explica els diferents problemes que varen tenir.</i></p> <p><i>2.2. Explica l'expansió colonial a Amèrica i al Pacífic durant el segle XVI.</i></p> <p><i>2.3. Analitza la política respecte a Amèrica al segle XVI i les conseqüències que té per a Espanya, Europa i la població americana.</i></p> <p><i>2.4 Representa una línia del temps des del 1474 fins al 1700 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p>3. Explicar les causes i les conseqüències de la decadència de la monarquia hispànica al segle XVII i relacionar els problemes interns, la política exterior i la crisi econòmica i demogràfica. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>3.1. Descriu l'obra dels validos i els efectes que té en la crisi de la monarquia.</i></p> <p><i>3.2. Explica els principals projectes de reforma del comte duc d'Olivares.</i></p> <p><i>3.3. Analitza les causes de la Guerra dels Trenta Anys i les conseqüències que té per a la monarquia hispànica i per a Europa.</i></p> <p><i>3.4. Compara i comenta les rebel·lions de Catalunya i Portugal del 1640.</i></p> <p><i>3.5. Explica els principals factors de la crisi demogràfica i econòmica del segle XVII i les conseqüències que se'n deriven.</i></p> <p>4. Reconèixer les grans aportacions culturals i artístiques del segle d'or espanyol a partir d'informació d'interès extreta de fonts primàries i de fonts secundàries (biblioteques, Internet, etc.). (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre els següents pintors del segle d'or espanyol: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez i Murillo.</i></p>	1r trimestre
---	--	--	--------------

4	<p>Espanya en l'òrbita francesa: el reformisme dels primers Borbons (1700-1788)</p> <p>Canvi dinàstic i Guerra de Successió: una contesa civil i europea; la Pau d'Utrecht i el nou equilibri europeu; els pactes de família amb França.</p> <p>Les reformes institucionals: els decrets de Nova Planta i la centralització politicoadministrativa; el nou model d'Estat; l'administració a Amèrica; la hisenda reial; les relacions Església-Estat.</p> <p>L'economia i la política econòmica: la recuperació demogràfica; els problemes de l'agricultura, la indústria i el comerç; la liberalització del comerç amb Amèrica; l'enlairament econòmic de Catalunya.</p> <p>La Il·lustració a Espanya: projectistes, innovadors i il·lustrats; el despotisme il·lustrat; el nou concepte d'educació; les societats econòmiques d'amics del país; la premsa periòdica.</p>	<p>1. Analitzar la Guerra de Successió espanyola com a contesa civil i europea i explicar les conseqüències que té per a la política exterior espanyola i el nou ordre internacional. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>1.1. Explica les causes de la Guerra de Successió espanyola i la composició dels bàndols en conflicte.</i></p> <p><i>1.2. Representa una línia del temps des del 1700 fins al 1788 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p><i>1.3. Detalla les característiques del nou ordre europeu sorgit de la Pau d'Utrecht i el paper que hi té Espanya.</i></p> <p>2. Descriure les característiques del nou model d'estat i especificar l'abast de les reformes promogudes pels primers monarques de la dinastia borbònica.(CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>2.1. Defineix què varen ser els decrets de Nova Planta i explica la importància que varen tenir en la configuració del nou Estat borbònic.</i></p> <p><i>2.2. Elabora un esquema comparatiu del model polític dels Àustries i el dels Borbons.</i></p> <p><i>2.3. Explica les mesures que varen adoptar o varen projectar els primers Borbons per sanejar la hisenda reial.</i></p> <p><i>2.4. Descriu les relacions Església-Estat i les causes de l'expulsió dels jesuïtes.</i></p> <p>3. Comentar la situació inicial dels diferents sectors econòmics i detallar els objectius de la nova política econòmica i els canvis que va introduir. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>3.1. Compara l'evolució demogràfica del segle XVIII amb la de la centúria anterior.</i></p> <p><i>3.2. Desenvolupa els principals problemes de l'agricultura i les mesures impulsades per Carles III en aquest sector.</i></p> <p><i>3.3. Explica la política industrial de la monarquia i les mesures adoptades respecte al comerç amb Amèrica.</i></p> <p>4. Explicar l'enlairament econòmic de Catalunya i comparar-lo amb l'evolució econòmica de la resta d'Espanya. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>4.1. Especifica les causes de l'enlairament econòmic de Catalunya al segle XVIII.</i></p> <p>5. Exposar els conceptes fonamentals del pensament il·lustrat i identificar-ne les vies de difusió. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>5.1. Comenta les idees fonamentals de la Il·lustració i defineix el concepte de despotisme il·lustrat.</i></p> <p><i>5.2. Raona la importància de les societats econòmiques d'amics del país i de la premsa periòdica en la difusió dels valors de la Il·lustració.</i></p>	1r trimestre
---	--	--	--------------

5	<p>La restauració borbònica: implantació i consolidació d'un nou sistema polític (1874-1902)</p> <p>L'impacte de la Revolució Francesa: les relacions entre Espanya i França; la Guerra de la Independència; el primer intent de revolució liberal, les Corts de Cadis i la Constitució de 1812.</p> <p>El regnat de Ferran VII: la restauració de l'absolutisme; el Trienni Liberal; la reacció absolutista.</p> <p>L'emancipació de l'Amèrica espanyola: el protagonisme crioll; les fases del procés; les repercussions per a Espanya.</p> <p>L'obra de Goya com a testimoni de l'època.</p>	<p>1. Analitzar les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins a la Guerra de la Independència i especificar en cada fase els principals esdeveniments i les repercussions que tenen per a Espanya. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Resumeix els canvis que experimenten les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins al començament de la Guerra de la Independència.</i></p> <p>1.2. <i>Describeu la Guerra de la Independència: causes, la composició dels bàndols en conflicte i el desenvolupament dels esdeveniments.</i></p> <p>2. Comentar la tasca legisladora de les Corts de Cadis i relacionar-la amb l'ideari del liberalisme. (CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. <i>Compara les Corts de Cadis amb les corts dividides en estaments de l'Antic Règim.</i></p> <p>2.2. <i>Comenta les característiques essencials de la Constitució de 1812.</i></p> <p>3. Descriure les fases del regnat de Ferran VII i explicar els principals fets de cada una d'aquestes fases. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Detalla les fases del conflicte entre liberals i absolutistes durant el regnat de Ferran VII.</i></p> <p>3.2. <i>Defineix el carlisme i resumeix l'origen que té i els suports de què disposava inicialment.</i></p> <p>3.3. <i>Representa una línia del temps des del 1788 fins al 1833 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p>3.4. <i>Representa en un esquema les diferències, quant a sistema polític i estructura social, entre l'Antic Règim i el règim liberal burgès.</i></p> <p>4. Explicar el procés d'independència de les colònies americanes i diferenciar-ne les causes i les fases, així com les repercussions econòmiques per a Espanya. (CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. <i>Explica les causes i el desenvolupament del procés d'independència de les colònies americanes.</i></p> <p>4.2. <i>Especifica les repercussions econòmiques per a Espanya de la independència de les colònies americanes.</i></p> <p>5. Relacionar les pintures i els gravats de Goya amb els esdeveniments d'aquest període i identificar-hi el reflex de la situació i els esdeveniments contemporanis. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>5.1. <i>Cerca informació d'interès sobre Goya (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la seva visió de la guerra.</i></p>	2n trimestre
---	--	---	--------------

6	<p>La conflictiva construcció de l'Estat liberal (1833-1874)</p> <p>El carlisme com a darrer bastió absolutista: ideari i suports socials; les dues primeres guerres carlines.</p> <p>El triomf i la consolidació del liberalisme durant el regnat d'Isabel II: els primers partits polítics; el protagonisme polític dels militars; el procés constitucional; la legislació econòmica de signe liberal; la nova societat de classes.</p> <p>El Sexenni Democràtic: la revolució de 1868 i la caiguda de la monarquia isabelina; la recerca d'alternatives polítiques, la monarquia d'Amadeu I, la Primera República; la guerra de Cuba, la tercera guerra carlina, la insurrecció cantonal.</p> <p>Els inicis del moviment obrer espanyol: les condicions de vida d'obrers i camperols; l'Associació Internacional de Treballadors i l'aparició dels corrents anarquista i socialista.</p>	<p>1. Descriure el fenomen del carlisme com a resistència absolutista davant la revolució liberal i analitzar-ne els components ideològics, les bases socials, l'evolució en el temps i les conseqüències. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>1.1. Identifica l'àmbit geogràfic del carlisme i explica el seu ideari i els seus suports socials.</i></p> <p><i>1.2. Especifica les causes i les conseqüències de les dues primeres guerres carlines.</i></p> <p><i>1.3. Representa una línia del temps des del 1833 fins al 1874 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p>2. Analitzar la transició definitiva de l'Antic Règim al règim liberal burgès durant el regnat d'Isabel II, explicar el protagonisme dels militars i especificar els canvis polítics, econòmics i socials. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>2.1. Descriu les característiques dels partits polítics que varen sorgir durant el regnat d'Isabel II.</i></p> <p><i>2.2. Resumeix les etapes de l'evolució política del regnat d'Isabel II des de la seva minoria d'edat i explica el paper dels militars.</i></p> <p><i>2.3. Explica les mesures de liberalització del mercat de la terra dutes a terme durant el regnat d'Isabel II.</i></p> <p><i>2.4. Compara les desamortitzacions de Mendizábal i de Madoz i especifica els objectius de cada una.</i></p> <p><i>2.5. Especifica les característiques de la nova societat de classes i la compara amb la societat dividida en estaments de l'Antic Règim.</i></p> <p>3. Explicar el procés constitucional durant el regnat d'Isabel II i relacionar-lo amb els diferents corrents ideològics dins el liberalisme i la seva lluita pel poder. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>3.1. Compara l'Estatut reial de 1834 i les constitucions de 1837 i 1845.</i></p> <p>4. Explicar el Sexenni Democràtic com a període de recerca d'alternatives democràtiques a la monarquia isabelina i especificar els grans conflictes interns i externs que varen desestabilitzar el país. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>4.1. Explica les etapes polítiques del Sexenni Democràtic.</i></p> <p><i>4.2. Descriu les característiques essencials de la Constitució democràtica de 1869.</i></p> <p><i>4.3. Identifica els grans conflictes del Sexenni i explica les conseqüències polítiques que se'n deriven.</i></p> <p>5. Descriure les condicions de vida de les classes treballadores i els inicis del moviment obrer a Espanya i relacionar-ho amb el desenvolupament del moviment obrer internacional. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>5.1. Relaciona l'evolució del moviment obrer espanyol durant el Sexenni Democràtic amb la del moviment obrer internacional.</i></p>	2n trimestre
---	--	--	--------------

7	<p>La Restauració borbònica: implantació i consolidació d'un nou sistema polític (1874-1902)</p> <p>Teoria i realitat del sistema canovista: la inspiració en el model anglès, la Constitució de 1876 i el bipartidisme; el torn de partits, el caciquisme i el frau electoral.</p> <p>L'oposició al sistema: catalanisme, nacionalisme basc, regionalisme gallec i moviment obrer.</p> <p>Els èxits polítics: estabilitat i consolidació del poder civil; la liquidació del problema carlí; la solució temporal del problema de Cuba.</p> <p>La pèrdua de les darreres colònies i la crisi del 1898: la guerra de Cuba i la guerra amb els Estats Units; el Tractat de París; el regeneracionisme.</p>	<p>1. Explicar el sistema polític de la Restauració i distingir-ne la teoria del funcionament real. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Explica els elements fonamentals del sistema polític ideat per Cánovas.</i></p> <p>1.2. <i>Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1876.</i></p> <p>1.3. <i>Describeix el funcionament real del sistema polític de la Restauració.</i></p> <p>1.4. <i>Representa una línia del temps des del 1874 fins al 1902 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p>2. Analitzar els moviments polítics i socials exclosos del sistema i especificar-ne l'evolució durant el període estudiat.(CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. <i>Resumeix l'origen i l'evolució del catalanisme, el nacionalisme basc i el regionalisme gallec.</i></p> <p>2.2. <i>Analitza els diferents corrents ideològics del moviment obrer i camperol espanyol, així com l'evolució que experimenten durant el darrer quart del segle XIX.</i></p> <p>3. Descriure els principals èxits del regnat d'Alfons XII i la regència de Maria Cristina i inferir-ne les repercussions en la consolidació del nou sistema polític. (CL, AA, CEC)</p> <p>3.1. <i>Compara el paper polític dels militars durant el regnat d'Alfons XII amb el paper que tenen en les etapes precedents del segle XIX.</i></p> <p>3.2. <i>Describeix l'origen, el desenvolupament i les repercussions de la tercera guerra carlina.</i></p> <p>4. Explicar el desastre colonial i la crisi del 1898 i identificar-ne les causes i les conseqüències. (CL, AA, CEC)</p> <p>4.1. <i>Explica la política espanyola respecte al problema de Cuba.</i></p> <p>4.2. <i>Assenyala els principals fets del desastre colonial del 1898 i les conseqüències territorials del Tractat de París.</i></p> <p>4.3. <i>Especifica les conseqüències per a Espanya de la crisi del 1898 en els àmbits econòmic, polític i ideològic.</i></p>	2n trimestre
8	<p>Pervivències i transformacions econòmiques al segle XIX: un desenvolupament insuficient.</p> <p>Un lent creixement de la població: alta mortalitat; pervivència d'un règim demogràfic antic; l'excepció de Catalunya.</p> <p>Una agricultura protegida i estancada: els efectes de les desamortitzacions; els baixos rendiments.</p>	<p>1. Explicar l'evolució demogràfica d'Espanya al llarg del segle XIX i comparar el creixement de la població espanyola en conjunt amb el creixement de la població de Catalunya i dels països més avançats d'Europa. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. <i>Identifica els factors del lent creixement demogràfic espanyol al segle XIX.</i></p> <p>1.2. <i>Compara l'evolució demogràfica de Catalunya amb la de la resta d'Espanya al segle XIX.</i></p> <p>2. Analitzar els diferents sectors econòmics i especificar la situació que hereten, les transformacions de signe liberal que experimenten i les conseqüències que se'n deriven. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Explica els efectes econòmics de les desamortitzacions de Mendizábal i Madoz.</i></p> <p>2.2. <i>Especifica les causes dels baixos rendiments de l'agricultura espanyola del segle XIX.</i></p>	2n trimestre

	<p>Una deficient industrialització: la indústria tèxtil catalana, la siderúrgia i la mineria.</p> <p>Les dificultats dels transports: els condicionaments geogràfics; la xarxa de ferrocarrils.</p> <p>El comerç: proteccionisme enfront de lliurecanvisme.</p> <p>Les finances: la pesseta com a unitat monetària; el desenvolupament de la banca moderna; els problemes de la hisenda; les inversions estrangeres.</p>	<p>2.3. <i>Describeu l'evolució de la indústria tèxtil catalana, de la siderúrgia i de la mineria al llarg del segle XIX.</i></p> <p>2.4. <i>Compara la revolució industrial espanyola amb la dels països més avançats d'Europa.</i></p> <p>2.5. <i>Relaciona les dificultats del transport i el comerç interior amb els condicionaments geogràfics.</i></p> <p>2.6. <i>Explica els objectius de la xarxa ferroviària i les conseqüències de la Llei general de ferrocarrils de 1855.</i></p> <p>2.7. <i>Compara els suports, els arguments i les actuacions de proteccionistes i lliurecanvistes al llarg del segle XIX.</i></p> <p>2.8. <i>Explica el procés que va conduir a la unitat monetària i a la banca moderna.</i></p> <p>2.9. <i>Explica la reforma Mon-Santillán de la hisenda pública i els efectes que va tenir.</i></p> <p>2.10. <i>Especifica com les inversions a Espanya de França i Anglaterra varen afectar el model de desenvolupament econòmic espanyol durant el segle XIX.</i></p>	
9	<p>. LA CRISI DEL SISTEMA DE LA RESTAURACIÓ I LA CAIGUDA DE LA MONARQUIA (1902-1931)</p> <p>Els intents de modernització del sistema: el revisionisme polític dels primers governs d'Alfons XIII (Maura i Canalejas); l'oposició de republicans i nacionalistes catalans, bascs, gallecs i andalusos. L'impacte dels esdeveniments exteriors: la intervenció al Marroc; la Primera Guerra Mundial; la Revolució Russa. La creixent agitació social: la Setmana Tràgica de Barcelona; la crisi general de 1917; el "trienni bolxevic" a Andalusia. La dictadura de Primo de Rivera: directori militar i directori civil; el final de la guerra del Marroc; la caiguda de la dictadura; l'enfonsament de la monarquia. Creixement econòmic i canvis demogràfics durant el primer terç del segle: els efectes de la Guerra Mundial sobre l'economia espanyola; l'intervencionisme estatal de la dictadura; la transició al règim demogràfic modern; els</p>	<p>1. Relacionar el regeneracionisme sorgit de la crisi del 1898 amb el revisionisme polític dels primers governs i especificar-ne les actuacions més importants. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. <i>Defineix en què va consistir el "revisionisme polític" inicial del regnat d'Alfons XIII i explica les principals mesures adoptades.</i></p> <p>1.2. <i>Representa una línia del temps des del 1902 fins al 1931 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p>1.3. <i>Elabora un esquema amb els factors interns i externs de la fallida del sistema polític de la Restauració.</i></p> <p>2. Analitzar les causes de la fallida del sistema polític de la Restauració i identificar els factors interns i els externs que hi varen intervenir. (CL, AA, CEC)</p> <p>2.1. <i>Especifica l'evolució de les forces polítiques d'oposició al sistema: republicans i nacionalistes.</i></p> <p>2.2. <i>Explica les repercussions de la Primera Guerra Mundial i la Revolució Russa a Espanya.</i></p> <p>2.3. <i>Analitza les causes, els principals fets i les conseqüències de la intervenció d'Espanya al Marroc entre el 1904 i el 1927.</i></p> <p>2.4. <i>Analitza la crisi general del 1917: causes, manifestacions i conseqüències.</i></p> <p>3. Explicar la dictadura de Primo de Rivera com a solució autoritària a la crisi del sistema i descriure'n les característiques, etapes i actuacions. (CL, AA, CEC)</p> <p>3.1. <i>Especifica les causes del cop d'estat de Primo de Rivera i els suports de què va disposar inicialment.</i></p> <p>3.2. <i>Describeu l'evolució de la dictadura de Primo de Rivera, des del directori militar al directori civil i el seu final.</i></p>	3r trimestre

	<p>moviments migratoris; el transvasament de població de l'agricultura a la indústria</p>	<p>3.3. <i>Explica les causes de la caiguda de la monarquia.</i></p> <p>4. Explicar l'evolució econòmica i demogràfica durant el primer terç del segle XX i relacionar-la amb la situació heretada del segle XIX. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>4.1. <i>Analitza els efectes de la Primera Guerra Mundial sobre l'economia espanyola.</i></p> <p>4.2. <i>Describeu la política econòmica de la dictadura de Primo de Rivera.</i></p> <p>4.3. <i>Explica els factors de l'evolució demogràfica d'Espanya durant el primer terç del segle XX</i></p>	
10	<p>La Segona República. La Guerra Civil en un context de crisi internacional (1931-1939)</p> <p>El bienni reformista: la Constitució de 1931; la política de reformes; l'Estatut de</p>	<p>1. Explicar la Segona República com a solució democràtica a l'enfonsament del sistema polític de la Restauració i emmarcar-la en el context internacional de crisi econòmica i conflictivitat social. (CL, AA, CEC)</p> <p>1.1. Explica les causes que varen llevar a la proclamació de la Segona República i relaciona les dificultats a les quals va haver de fer front amb la crisi econòmica mundial dels anys 30.</p> <p>1.2. Diferencia les forces que varen donar suport a la República al començament de les que s'hi varen oposar i descriu les seves raons i principals actuacions.</p> <p>2. Diferenciar les diverses etapes de la República fins al començament de la Guerra Civil i especificar els principals fets i actuacions de cada etapa. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. <i>Resumeix les reformes impulsades durant el bienni reformista de la República.</i></p> <p>2.2. <i>Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1931.</i></p> <p>2.3. <i>Analitza el projecte de reforma agrària: motius, desenvolupament i efectes.</i></p> <p>2.4. <i>Compara les actuacions del bienni radical-cedista amb les del bienni anterior.</i></p> <p>2.5. <i>Describeu les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la revolució d'Astúries de 1934.</i></p> <p>2.6. <i>Explica les causes de la formació del Front Popular i les actuacions des del seu triomf electoral fins al començament de la guerra.</i></p> <p>2.7. <i>Representa una línia del temps des del 1931 fins al 1939 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p>3. Analitzar la Guerra Civil, identificar-ne les causes i les conseqüències i explicar la intervenció internacional i la successió dels esdeveniments a les dues zones. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>3.1. <i>Especifica els antecedents de la Guerra Civil.</i></p> <p>3.2. <i>Relaciona la Guerra Civil espanyola amb el context internacional.</i></p> <p>3.3. <i>Compara l'evolució política i la situació econòmica dels dos bàndols durant la guerra.</i></p> <p>3.4. <i>Especifica els costos humans i les conseqüències econòmiques i socials de la guerra.</i></p> <p>3.5. <i>Sintetitzo en un esquema les grans fases de la guerra des del punt de vista militar.</i></p> <p>4. Valorar la importància de l'edat d'argent de la cultura espanyola i exposar les aportacions de les generacions i figures més representatives. (CL, AA, CDM, CEC)</p>	3r trimestre

		<p>4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre l'edat d'argent de la cultura espanyola.</p>	
11	<p>La dictadura franquista (1939-1975) La postguerra: grups ideològics i suports socials del franquisme; les relacions oscil·lants amb l'exterior; la configuració política del nou Estat; la repressió política; l'autarquia econòmica. Els anys del "desenvolupisme": els plans de desenvolupament i el creixement econòmic; les transformacions socials; la reafirmació política del règim; la política exterior; la creixent oposició al franquisme. El final del franquisme: la inestabilitat política; les dificultats exteriors; els efectes de la crisi econòmica internacional del 1973. La cultura espanyola durant el franquisme: la cultura oficial, la cultura de l'exili, la cultura interior al marge del sistema</p>	<p>1. Analitzar les característiques del franquisme i com evoluciona en el temps, i especificar les transformacions polítiques, econòmiques i socials que es varen produir i relacionar-les amb la situació internacional canviant. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>1.1. Elaborar un esquema amb els grups ideològics i els suports socials del franquisme a l'etapa inicial.</p> <p>1.2. Diferenciar etapes en l'evolució d'Espanya durant el franquisme i resumeix els trets essencials de cada etapa.</p> <p>1.3. Explica l'organització política de l'Estat franquista.</p> <p>1.4. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i la situació econòmica d'Espanya des del final de la Guerra Civil fins al 1959.</p> <p>1.5. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i les transformacions econòmiques i socials d'Espanya des del 1959 fins al 1973.</p> <p>1.6. Especifica les causes de la crisi final del franquisme des del 1973.</p> <p>1.7. Relaciona l'evolució política del règim amb els canvis que es produeixen en el context internacional.</p> <p>1.8. Explica la política econòmica del franquisme en les diferents etapes i l'evolució econòmica del país</p> <p>1.9. Describeu les transformacions que experimenta la societat espanyola durant els anys del franquisme, així com les causes d'aquestes transformacions.</p> <p>1.10. Especifica els diferents grups d'oposició política al règim franquista i comenta com evolucionen en el temps.</p> <p>1.11. Representa una línia del temps des del 1939 fins al 1975 i hi situa els principals esdeveniments històrics.</p> <p>2. Descriure la diversitat cultural del període i distingir-ne les diferents manifestacions. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p>2.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la cultura de l'exili durant el franquisme</p>	3r trimestre

12	<p>Normalització democràtica d'Espanya i integració a Europa (des del 1975)</p> <p>La transició a la democràcia: la crisi econòmica mundial; les alternatives polítiques al franquisme: continuisme, reforma o ruptura; el paper del rei; la Llei per a la reforma política; les primeres eleccions democràtiques. El període constituent: els Pactes de la Moncloa; les "preautonomies" de Catalunya i el País Basc; la Constitució de 1978 i l'Estat de les autonomies. Els governs constitucionals: el problema del terrorisme; el fallit cop d'estat de 1981; l'entrada a l'OTAN; la plena integració a Europa. El paper d'Espanya al món actual.</p>	<p>1. Descriure les dificultats de la transició a la democràcia des del franquisme en un context de crisi econòmica i explicar les mesures que varen permetre la celebració de les primeres eleccions democràtiques. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>1.1. Explica les alternatives polítiques que es proposaven després de la mort de Franco i qui les defensava.</i></p> <p><i>1.2. Descriu el paper exercit pel rei durant la Transició.</i></p> <p><i>1.3. Descriu les actuacions impulsades pel president del Govern Adolfo Suárez per a la reforma política del règim franquista: Llei per a la reforma política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, etc.</i></p> <p><i>1.4. Explica les causes i els objectius dels Pactes de la Moncloa.</i></p> <p><i>1.5. Descriu com es varen establir les "preautonomies" de Catalunya i el País Basc.</i></p> <p>2. Descriure el nou model d'estat democràtic establert en la Constitució de 1978 i especificar les actuacions prèvies encaminades a assolir l'acord social i polític més ampli. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>2.1. Explica el procés d'elaboració i aprovació de la Constitució de 1978 i quines característiques essencials té.</i></p> <p>3. Analitzar l'evolució econòmica, social i política d'Espanya des del primer govern constitucional de 1979 fins a l'aguda crisi econòmica iniciada el 2008 i assenyalar les amenaces més rellevants a què ha de fer front i els efectes de la plena integració a Europa. (CL, AA, CDM, CEC)</p> <p><i>3.1. Elabora un esquema amb les etapes polítiques des del 1979 fins a l'actualitat, segons el partit que té el poder, i assenyalas els principals esdeveniments de cada etapa.</i></p> <p><i>3.2. Comenta els fets més rellevants del procés d'integració a Europa i les conseqüències per a Espanya d'aquesta integració.</i></p> <p><i>3.3. Analitza l'evolució econòmica i social d'Espanya des de la segona crisi del petroli del 1979 fins al començament de la crisi financera mundial del 2008.</i></p> <p><i>3.4. Analitza l'impacte de l'amenaça terrorista sobre la normalització democràtica d'Espanya, descriu la gènesi i l'evolució de les diferents organitzacions terroristes que han actuat des de la Transició democràtica fins a l'actualitat (ETA, GRAPO, etc.) i reflexiona sobre altres temes que hi estan relacionats: la ciutadania amenaçada, els moviments associatius de víctimes, la mediació en conflictes, etc.</i></p> <p><i>3.5. Representa una línia del temps des del 1975 fins a l'actualitat i hi situa els principals esdeveniments històrics.</i></p> <p>4. Resumir el paper d'Espanya al món actual i especificar la seva posició dins la Unió Europea i les relacions que manté amb altres àmbits geopolítics. (CL, AA, CEC)</p> <p><i>4.1. Explica la posició i el paper de l'Espanya actual a la Unió Europea i al món</i></p>	3r trimestre
----	--	--	--------------

Procediments i instruments d'avaluació (Batxillerat)

- Història de l'Art (2n BTX)

- **Les proves objectives:** exàmens, controls de mapes, qüestionaris amb preguntes tancades i obertes, preguntes a classe. Totes aquestes proves, en cas de confinament, es farien online, tot i que si s'obris la possibilitat que grups molt reduïts poguessin assistir a l'institut, els exàmens s'intentarien fer presencials

- **Les activitats:**

- Exposicions orals i escrites.
- Treballs d'indagació i recerca.
- Creació d'un vocabulari de la matèria.
- Comentaris de diverses fonts: mapes i textos històrics.
- Creació de línies del temps, anàlisi d'imatges,
- Obtenció d'informació de fonts documentals.
- Totes aquestes proves, en cas de confinament, es farien online

- **L'actitud de l'alumnat.**

- l'interès pel seu propi aprenentatge.
- El respecte amb els companys i amb el professorat.
- La col·laboració i la participació positiva.

- Geografia

- **Les proves objectives:** exàmens, controls de mapes, qüestionaris amb preguntes tancades i obertes, comentaris de text de contingut geogràfic, preguntes a classe. Totes aquestes proves, en cas de confinament, es farien online, tot i que si s'obris la possibilitat que grups molt reduïts poguessin assistir a l'institut, els exàmens s'intentarien fer presencials

- **Les activitats:**

- Exposicions orals i escrites.
- Treballs d'indagació i recerca.
- Creació d'un vocabulari de la matèria.
- Comentaris de diverses fonts: mapes i textos.
- Anàlisi d'imatges, diagrames, taules estadístiques.
- Obtenció d'informació de fonts documental.
- Totes aquestes proves, en cas de confinament, es farien online

- Història d'Espanya.

1. **Proves escrites de caràcter objectiu.** Es realitzaran un mínim de dues per avaluació. Podran constar de preguntes obertes (exposició d'un tema, comentaris de mapes i textos històrics) o tancades. Cada prova escrita podrà incloure continguts seleccionats del temari anterior.

- La no presentació d'un alumne a la prova escrita ha de ser degudament justificada (amb certificat mèdic o documentació oficial) i acceptada pel professor de la matèria.
- La còpia comprovada, total o parcial, dels continguts d'una prova escrita suposarà la qualificació de 0. La reincidència dins una mateixa avaluació suposarà la qualificació de 0 per aquesta avaluació i la impossibilitat de la seva recuperació dins l'avaluació ordinària.
- Totes aquestes proves, en cas de confinament, es farien online, tot i que si s'obrís la possibilitat que grups molt reduïts poguessin assistir a l'institut, els exàmens s'intentarien fer presencials

2. **Activitats.** Es valorarà la correcta realització per part de l'alumnat d'exposicions orals, comentaris d'una font històrica, treballs d'indagació i recerca, vocabularis i línies de temps. El comentari de text serà una eina bàsica per preparar les proves PBAU

- La no presentació de les activitats encomanades dins els terminis establerts suposarà la qualificació negativa de la mateixa.
- El plagi o la còpia significativa de continguts sense citar les fonts significarà la qualificació negativa de l'activitat.
- Totes aquestes proves, en cas de confinament, es farien online

3. **Observació a l'aula.** Es valorarà l'actitud de l'alumne, la seva participació activa i positiva, l'interès pel propi procés d'aprenentatge i pels continguts propis de la matèria. Igualment es tindran en consideració els hàbits de feina: claredat, rigor, creativitat, autonomia, correcta expressió, acurada presentació de les activitats realitzades, puntualitat en el lliurament de les feines encomanades.

Críteris de qualificació. (Batxillerat)

- Història de l'Art.

Per aprovar l'avaluació s'ha d'obtenir una nota mitjana de 5 o superior als dos exercicis que s'efectuaran trimestralment.

A cada exercici es valorarà la capacitat de l'alumne per definir correctament diferents termes i conceptes artístics i identificar i diferents obres pictòriques, gràfiques, escultòriques i arquitectòniques correctament. Així mateix han de relacionar les obres artístiques amb els seus autors i moviments estilístics. Un altre apartat de la prova escrita girarà al voltant del desenvolupament d'un tema sobre els continguts explicats. Al tercer apartat de la prova es valorarà l'anàlisi i comentari d'una obra d'art.

- La qualificació de cada avaluació trimestral serà el resultat d'aplicar la següent mitjana ponderada:
 - **Les proves objectives** representen el **90 %** de la qualificació.
 - **Les activitats**, suposen el **10%** de la qualificació.
- A les diferents avaluacions, la matèria es considerarà aprovada quan s'obtingui una qualificació igual o superior a 5.
- La qualificació de l'avaluació ordinària serà el resultat d'aplicar la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes en cada un dels tres trimestres. L'alumnat que no superi positivament l'avaluació ordinària haurà de recuperar la matèria a l'avaluació extraordinària prevista pel mes de juny.
- Es faran **proves de recuperació** per l'alumnat que tinguin alguna avaluació no aprovada, L'alumne que aprovi aquesta recuperació, obtindrà una qualificació de 5 a l'avaluació ordinària si té la matèria suspesa en dos o tres trimestres.
-
- **Els/les alumnes que no hagin superat l'avaluació ordinària** han de presentar-se a una prova escrita el mes de maig. La qualificació d'aquest examen serà la nota de l'avaluació extraordinària. Aquesta recuperació consistirà en una prova escrita que seguirà el model de les proves PBAU d'Història de l'Art .El continguts exigits a la prova seran els del temari programat i desenvolupats al llarg del curs.
L'avaluació ordinària tindrà en consideració el que diu la normativa respecte el caràcter continu de l'avaluació, l'assistència regular de l'alumne a classe i la seva participació en les diferents activitats proposades pels professors de la matèria.

- Geografia.

La nota mitjana dels dos exercicis que s'efectuaran trimestralment ha de ser un 5 per aprovar l'avaluació

A cada exercici es valorarà la capacitat de l'alumne per definir correctament la terminologia proposada a l'examen, el coneixement dels temes estudiats, la resolució correcta de l'exercici de mapatge que es plantegi, els coneixements i l'expressió adequada per enfocar el comentari de text que es proposi i la demostració del seu coneixement geogràfic per mitjà d'un anàlisi de dades estadístiques.

La qualificació de cada avaluació trimestral serà el resultat d'aplicar una mitjana ponderada obtinguda a partir dels següents valors:

- **Les proves objectives** representen el **90%** de la qualificació.
- **Les activitats** suposen el **10%** de la qualificació.

La qualificació de l'avaluació ordinària serà el resultat d'aplicar la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes en cada un dels tres trimestres.

La matèria es considerarà aprovada quan s'obtingui una qualificació igual o superior a 5

Els/les alumnes amb avaluacions no aprovades podran realitzar un examen de recuperació de la matèria no superada el mes de maig. En el cas de presentar-se a la recuperació dels continguts de dues o totes les avaluacions, la qualificació final obtinguda a l'avaluació ordinària no podrà ser superior al 5.

Recuperació de la matèria pendent

Aquells alumnes que no superin la matèria a l'avaluació ordinària hauran de **recuperar tota la matèria a l'avaluació extraordinària de juny** mitjançant una prova escrita i el lliurament, el mateix dia en que quedi fixada la prova, de les activitats no presentades al llarg del curs.

- Història d'Espanya.

Críteris de qualificació i mecanismes de recuperació per l'assignatura d'Història d'Espanya.

- La qualificació de cada avaluació trimestral serà el resultat d'aplicar una mitjana ponderada obtinguda a partir dels següents instruments:
 - **Les proves objectives** representen el **90 %** de la qualificació.
 - **Les activitats**, suposen el **10%** de la qualificació, de lliurament obligatori i computables sempre i quan la mitjana d'avaluació d'exàmens sigui de 4,5.
- A les diferents avaluacions, la matèria es considerarà aprovada quan s'obtingui una qualificació igual o superior a 5.
- La qualificació de l'avaluació ordinària serà el resultat d'aplicar la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes en cada un dels tres trimestres (sempre que estiguin totes aprovades). L'alumnat que no superi positivament l'avaluació ordinària haurà de recuperar la matèria a l'avaluació extraordinària prevista pel mes de juny.
- Els/les alumnes amb avaluacions no aprovades podran realitzar un examen de recuperació de la matèria no superada en cada una d'elles, el mes de maig. En el cas de presentar-se a la recuperació dels continguts de dues o totes les avaluacions, la qualificació final obtinguda a l'avaluació ordinària no podrà ser superior al 5
- **Els/les alumnes que no hagin superat l'avaluació ordinària** han de presentar-se a una prova escrita el mes de juny. La qualificació d'aquest examen serà la nota de l'avaluació extraordinària. Aquesta recuperació consistirà en una prova escrita que seguirà el model de les proves PBAU d'Història d'Espanya. El continguts exigits a la prova seran els del temari programat i desenvolupats al llarg del curs.
- Es considerarà que els alumnes que superen la prova escrita de recuperació aproven la matèria a l'avaluació extraordinària, però, en tot cas, es tindrà en consideració el que diu la normativa respecte el caràcter continu de l'avaluació, l'assistència regular de l'alumne a classe i la seva participació en les diferents activitats proposades pels professors de la matèria.

Críteris orientatius i relatius a l'adquisició de capacitats que afecten les qualificacions de l'assignatura d'Història d'Espanya.

- Correcció i claredat expositiva: oral i escrita.
- Correcta comprensió oral i escrita.
- Suficient capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Suficient capacitat d'interpretació de diferents fonts històriques.
- Capacitat d'indagació i d'investigació.
- Actitud crítica i autònoma envers la informació.

- Correcta i puntual presentació de les feines encomanades.
- Participació activa i positiva.

Metodologia (Batxillerat)

- Història del món contemporani.

Explicacions del professor.

En cada tema es començarà amb una visió generalitzada responnent les preguntes bàsiques de la història referides al tema: espai cronològic-espacial, protagonistes, fets més significatius, causes i conseqüències quan calgui

Se seguirà l'ordre del llibre al desenvolupament del tema per ajudar a l'ordenació dels coneixements de l'alumne

Classes dedicades a comentaris de text / mapes dirigits

Fragments de vídeos documentals o pel·lícules relacionats amb els temes treballats a l'aula,

Es fomentarà la participació dels alumnes a classe utilitzant el sistema de preguntes lògiques que relacionen els coneixements previs amb els conceptes nous.

Recerca de biografies o temes específics per part dels alumnes que es posaran en comú a classe. Utilització de fonts biogràfiques i Internet.

Debats ordenats i dirigits en els temes més polèmics una vegada s'hagi recaptat suficient informació. Es fomentarà la defensa de punts de vista diferents del propi per fomentar l'enteniment del punt de vista de l'altre.

- Història de l'Art.

Es parteix del caràcter universal i propi de cada obra d'art, en relació amb el esdevenir històric tant general com local. S'evitarà la simple enumeració d'obres i artistes, orientant l'ensenyament cap a l'anàlisi comprensiu de l'obra d'art com a testimoni d'un pensament, d'una cultura i d'un moment històric que es manifesta a través de la bellesa i de les formes.

L'objectiu proposat a l'anterior punt s'intentarà aconseguir mitjançant les explicacions del professor, les projeccions d'imatges amb el canó , i d'audiovisuals.

- Geografia.

Explicacions del professor + material del professor en format PowerPoint. Aquest material es lliure als alumnes en format PDF.

Plana web de la matèria en l'entorn Google Sites on es alumnes disposen del material d'estudi i ampliació, vocabulari tècnic, cartografia, normativa sobre proves PBAU, notícies recents que tinguin implicacions geogràfiques i enllaços a webs de geografia.

Utilització dels mitjans de comunicació escrits (notícies de premsa, revistes de geografia,...)

Utilització d'audiovisuals

Participació activa de l'alumnat per donar a conèixer la seva visió sobre qüestions geogràfiques exposades per mitjà de comentaris de text.

Aplicació de les noves tecnologies de la informació (Mirar les pàgines Web de l'agència estatal de meteorologia, les dades estadístiques procedents de l'IBAE,...)

Treballar constantment sobre mapes oficials de PBAU de l'Estat espanyol en blanc, tant el mapa físic com el polític

- Història d'Espanya.

El currículum de l'assignatura d'Història d'Espanya inclou una desmesurada quantitat de continguts conceptuals, que han d'ésser desenvolupats en un temps molt reduït. Algunes de les indicacions respecte a metodologia i recursos didàctics que figuren al nou currículum incideixen en un aprenentatge que parteix de *"la utilització d'una metodologia activa i participativa per aconseguir un aprenentatge significatiu"* i *"d'estratègies que facilitin el debat, la reflexió i la confrontació de diferents punts de vista"*. Aquestes qüestions metodològiques, evidentment fonamentals, resultem impossibles de dur a la pràctica si es vol cobrir la totalitat d'un continguts curriculars tan rígids i amplis, amb l'agreujant d'unes proves de selectivitat que semblen incidiran en aspectes purament conceptuals (estàndards).

Es prioritzarà la metodologia expositiva amb explicacions dels continguts per part del professor.

Comentaris de mapes i text individuals i cooperatius (document compartit en DRIVE) Es comenten en lectura pública per part de l'alumnat.

Treballs d'indagació i recerca per la interpretació de fonts textuais o mapes històrics

Preparació de temes i exposició dels continguts en exposició orals realitzades per l'alumnat.

Utilització de recursos audiovisuals: documentals: "Memòria d'Espanya" RTVE

Materials, recursos didàctics i llibres de text. (Batxillerat)

HE - 2n B	Manuels d'Història d'Espanya diversos, que puguin ser útils als alumnes per al seguiment de la matèria. Documentació penjada al classroom
GEO - 2n B	BENEJAM, Pilar, <i>Geografia d'Espanya</i> . Editorial Vicens Vives. Barcelona, 2009 i altres manuals Geografia d'Espanya que l'alumnat pugui aconseguir són igualment útils pel seguiment de la matèria. També Atlas d'Espanya També els materials posats pel professor a l'Aula virtual (Google Sites + Classroom) de l'Institut són la base de estudi i ampliació per preparar la matèria.

HA - 2n B	<p>Història de l'Art de diversos autors. Editorial Vicens Vives. Barcelona, 2009 i altres manuals d'Història de l'Art que l'alumnat pugui aconseguir són igualment útils pel seguiment de la matèria.</p> <p>També els materials posats pel professor a l'Aula virtual de l'Institut. A l'aula virtual hi ha al menys dos manuals d'Història de l'Art extrets d'internet prou interessants</p>
-----------	--

Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita.

En l'assignatura d'Història Contemporània es proposarà cada any una llista de llibres relacionats amb els temes estudiats. L'alumne podrà llegir i exposar a classe amb un sistema guiat pel professor, un d'aquests llibres. Després de l'exposició dirigirà el debat entre els seus companys

- Comentaris de text guiats
- Lectura comprensiva.
- Elaboració d'esquemes

Mesures per a la utilització de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC)

Utilització de l'aula virtual del nostre centre per fer el seguiment i realitzar les comunicacions amb l'alumnat, penjar les activitats i materials de suport a l'estudi de les assignatures d'Història Contemporània de primer curs de Batxillerat, i de Geografia i Història de l'Art de segon curs de Batxillerat.

Utilització de GoogleClassroom, Google Sites i Drive per fer el seguiment i realitzar les comunicacions amb l'alumnat, penjar les activitats i materials de suport a l'estudi, fer correcció de feines de l'assignatura d'Història d'Espanya

Creació i manteniment per part del professor que imparteix l'assignatura, de la pàgina socials21.com amb diversos materials: resums, esquemes, comentaris de mapes, informació de la matèria...

Criteris generals d'avaluació per les avaluacions extraordinàries.

Els/les alumnes que no hagin superat l'avaluació ordinària han de presentar-se a una prova escrita de caràcter objectiu que es realitzarà en els tres primers dies del mes de setembre per primer de batxillerat (depenent del que disposi enguany l'administració) i a finals del mes de juny per a segon de Batxillerat

La qualificació d'aquest examen serà la nota de l'avaluació extraordinària.

Per poder aprovar l'assignatura s'ha de tenir una qualificació a l'examen extraordinari igual o superior a cinc.

Aquesta recuperació consistirà en una prova escrita amb preguntes tancades i/o obertes que inclourà tots els continguts del curs, els criteris d'avaluació i els els estàndards d'aprenentatge.

A les matèries de segon de Batxillerat, aquesta prova seguirà els model de les PBAU i inclourà tots els continguts del curs.

Activitats de recuperació i mesures de suport per a alumnes amb la matèria de primer de batxiller pendent

Els alumnes rebran a principi de curs un full amb el pla de reforç i recuperació de la matèria pendent.

Professorat encarregat: Alexandre Seguí

Enguany només tenim una alumna amb la matèria pendent de primer de Batxillerat.

4. Activitats extraescolars i complementàries del Departament

L'especial situació de pandèmia actual, sembla que farà possible planificar alguna activitat extraescolar o complementària. Proposam les següents, amb unes dates aproximades per tal de no pertorbar el normal funcionament del centre.

Trimestre	Nivell	Activitats	Dates	Observacions	Professorat / desplaçament
1r	1r ESO	Ruta arqueològica al terme de Costitx	Per determinar-Principis de desembre 2022	Coneixement de la cultura megalítica de les IB	Sonia Martínez Joana Maria Massanet Mateu Palmer
	4t ESO	Parlament de les IB	14 i 15/12/2022	Institucions de poder polític de les IB	Jordi Amengual Sonia Martínez Marisa Pérez
	1r BTX HiCIB	Itinerari del talaiòtic del terme de Costitx	09/12/2022	Coneixement de la cultura megalítica de les IB	Pedro Delgado
	1r BTX HMC	Ruta d'inscripcions llatines	19/12/2022	Coneixement de les inscripcions llatines de Palma i recorregut històric pel centre històric	Pedro Delgado + Eva Monzón (activitat conjunta amb el Dpt. de Llatí i Grec)

2n	3r ESO	Tirme i Parc de Tecnologies Ambientals	Per determinar - Febrer 2023	Sostenibilitat i sensibilització mediambiental	Joana Maria Massanet Mateu Palmer
	2n BTX	Art gòtic de les IB. Catedral de Mallorca	Data prevista: gener 2023	Patrimoni arquitectònic medieval de Ciutat i taller de restauració artística	Marisa Pérez
3r					

5.- Tractament de les competències

Tots els criteris establerts a aquesta programació duran a terme el tractament de les competències bàsiques (detallades a l'apartat "contribució de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques"). Seran tractades en la seva totalitat, però dedicarem una atenció preferent a algunes d'elles. Així, el departament treballarà especialment aquelles que s'ajusten a les característiques de les nostres assignatures pròpies: Comunicació lingüística, Aprendre a aprendre, Competència digital i matemàtica (entemem que és necessari treballar-les juntes) i Consciència i expressions culturals. Així, farem servir una sèrie d'indicadors objectius que ens permetran treballar i avaluar sistemàticament les competències bàsiques

Comunicació lingüística. L'alumne ha de ser capaç de:

- En relació a l'expressió escrita: produir textos escrits amb una adequada cohesió, coherència i correcció ortogràfica

- En relació a l'expressió oral: usar correctament i fluïda el llenguatge en intervencions, exposicions...
- En relació a la comprensió oral i escrita: entendre i assimilar tot tipus de recursos (textos, vídeo-documentos, àudios) que millorin el seu procés d'aprenentatge.

Aprendre a aprendre. L'alumne/a ha de ser capaç de:

- Investigar, interpretar i extreure idees de diverses fonts (històriques, geogràfiques, periodístiques, literàries)..
- Organitzar el propi procés d'aprenentatge i aplicar-hi les pautes rebudes.
- Dur a terme un procés de raonament lògico-deductiu i anàlisi crítica a partir de l'anàlisi i interpretació de dades.

Competència digital i matemàtica: L'alumne/a ha de ser capaç de:

- Elaborar i interpretar taules, diagrames, organigrames...
- Organitzar i utilitzar un entorn de treball i aprenentatge amb eines digitals.
- Utilitzar les diverses aplicacions digitals en l'àmbit de les Ciències Socials.

Els aspectes relatius a aquesta competència queden convenientment ampliat a l'apartat del **“Programa d'utilització de les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement en el desenvolupament curricular”**, del qual el nostre departament n'és el principal impulsor.

Consciència i expressions culturals. L'alumne/a ha de ser capaç de:

- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre la causalitat històrica
- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat
- Interpretar que el present és producte del passat, per comprendre que el futur és fruit de les decisions i accions actuals
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics.
- Explicar les interrelacions entre els elements de l'espai geogràfic, per gestionar les activitats humanes en el territori amb criteris de sostenibilitat

- Aplicar els procediments de l'anàlisi geogràfica a partir de la cerca i l'anàlisi de diverses fonts, per interpretar i prendre decisions en relació a l'espai.
- Analitzar diferents models d'organització política, econòmica i territorial, i les desigualtats que generen, per valorar com afecten la vida de les persones i fer propostes d'actuació.
- Analitzar les manifestacions culturals i relacionar-les amb els seus creadors i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat
- Valorar el patrimoni cultural com a herència rebuda del passat, per defensar-ne la conservació i crear-ne de nou per a les generacions futures
- Valorar les expressions culturals pròpies, per afavorir la construcció de la identitat personal i col·lectiva dins d'un món global i divers.
- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític.
- Participar activament i de manera compromesa en projectes per exercir drets, deures i responsabilitats propis d'una societat democràtica.
- Posicionar-se i comprometre's en la defensa de la justícia, la llibertat i la igualtat entre homes i dones.

6.- Tractament i inclusió de la coeducació en el currículum.

Treballarem aspectes inclosos dins el Pla de coeducació que puguin ajustar-se a les nostres diferents matèries. En aquest sentit, farem servir el propi projecte de pla elaborat pel centre, per tal d'incloure les nostres aportacions.

	CONTINGUTS	NIVELLS ON ES TREBALLARAN
--	------------	---------------------------

<p>UNA ETAPA DE CANVIS</p>	<ul style="list-style-type: none"> · La pubertat i l'adolescència <ul style="list-style-type: none"> · El cycle menstrual · Canvis físics i hormonals <ul style="list-style-type: none"> · El cycle dels espermatozoides · La relació amb el cos <ul style="list-style-type: none"> · La fecundació · Els genitals femenins i masculins 	<p>-Molts aspectes que apareixen al Pla de coeducació no encaixen gaire amb el nostre currículum, però podem fer tallers monogràfics, per exemple per al 8M o tractar-ne la majoria a tutoria de qualsevol nivell.</p>
----------------------------	---	--

<p>RISCS EN LES RELACIONS SEXUALS: EMBARÀS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - La fecundació i l'embaràs - El cycle menstrual i el cycle dels espermatozoides - Com es pot saber si una dona està embarassada. Repercussions de l'embaràs a l'adolescència - Què cal fer en cas de sospita d'embaràs - Els mètodes anticonceptius - La píndola de l'endemà. Embarassos no desitjats Interrupció voluntària de l'embaràs Conseqüències físiques i psicològiques per a la dona 	<ul style="list-style-type: none"> - Alguns elements d'aquest apartat tenen cabuda a 3r d'ESO (Demografia).
--	--	--

<p>LA PORNOGRAFIA: IMAGINARI ERÒTIC I PRÀCTIQUES SEXUALS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Erotisme i pornografia . Influència de la pornografia en l'imaginari eròtic i en les pràctiques sexuals . Cos i plaer en la pornografia - Les pràctiques sexuals en la pornografia: ficció i realitat - Cosificació del cos de les dones - Cultura de la violació en la pornografia - Relacions de poder 	<ul style="list-style-type: none"> - Geografia de 3r d'ESO, cosificació de la dona en el sector publicitari. - A Història de l'Art de 2n de Batxillerat es poden tocar tots aquests aspectes fent una evolució de la representació de la dona i del nus al llarg dels segles.
--	--	---

Annex 1

Participació del Dep. de Ciències Socials al "Programa d'utilització de les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement en el desenvolupament curricular"

Curs:

2021-2022

Nivell educatiu de la proposta:

Primer cicle d'ESO (fins a 3r), extensiu a la resta de cursos de manera progressiva.

Matèria:

Ciències Socials. Geografia i Història

Professorat implicat al projecte:

Tot el professorat de l'àrea de Geografia i Història.

Justificació del projecte

Els quatre darrers cursos el departament de Ciències Socials ha participat de manera destacada al "[Programa](#) d'utilització de les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement en el desenvolupament curricular" desenvolupat al centre. Aquesta projecte ha significat l'adopció de mesures d'innovació metodològica i organitzatives (desdoblaments) a primer d'ESO, actuacions de millora en l'accés a Internet i l'adquisició de nou equipament informàtic a disposició de l'alumnat. Pel seu costat, el nostre Departament ha adaptat les metodologies didàctiques, els materials utilitzats, les dinàmiques d'aula i la distribució dels agrupaments.

Les actuacions realitzades aquest curs han estat valorades, per l'alumnat i el professorat implicat, com a molt positives. Però l'extensió de les primeres experiències a diferents nivells educatius i la participació de tot el professorat del Departament en l'ús de les eines TIC, fa necessari revisar la nostra participació en el "Programa" i avançar en el seu desenvolupament per convertir l'ús de les TIC en una bona pràctica que millori els aprenentatges del nostre alumnat. Així, es fa necessari definir i programar la nostra participació amb la redacció d'un projecte de participació en el "Programa", aportant el resultat de l'experiència d'aquests anys i resolent els punts més febles detectats fins al moment present.

Competència digital i l'ús de les TIC a l'àrea de Ciències Socials

L'assoliment de la competència digital per part de l'alumnat del centre és la raó per la qual el nostre departament didàctic ha de definir l'estratègia sobre l'ús de les tecnologies digitals tant en el procés d'ensenyament i aprenentatge com en el conjunt de les actuacions i interaccions del centre amb la comunitat educativa.

La competència en el tractament de la informació incorpora diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la seva transmissió, tot emprant diferents suports, incloent-hi la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.

Transformar la informació en coneixement exigeix el domini de les destreses relacionades amb el raonament per organitzar-la, relacionar-la, analitzar-la, sintetitzar-la i fer inferències i deduccions de distint nivell de complexitat; en definitiva, comprendre-la i integrar-la en els esquemes previs de coneixement. Significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits emprant, de manera creativa, recursos expressius que incorporin, no solament diferents llenguatges i tècniques específiques, sinó també les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

L'ús reflexiu i competent d'aquestes tecnologies a la nostra matèria és clau en el desenvolupament de totes les competències bàsiques, però en l'àmbit del tractament de la informació té una especial rellevància ja que ajuda a extreure el màxim rendiment a partir de la comprensió del passat històric i del coneixement del marc geogràfic. Han de facilitar tenir una actitud crítica i reflexiva davant les manifestacions polítiques, culturals i socials al llarg de la Història.

Aquesta competència digital també suposa emprar les TIC com a eina en l'ús educatiu de diferents processos: socials, econòmics, artístics, estadístics o de representació espacial i gràfica; processar i gestionar adequadament informació abundant i complexa; resoldre problemes reals; prendre decisions; treballar en entorns col·laboratius ampliant els entorns de comunicació, per participar en comunitats d'aprenentatge formals i informals; i generar produccions responsables i creatives.

L'ús de les TIC a la nostra matèria implica anar desenvolupant metodologies de treball que afavoreixi que els alumnes puguin esdevenir persones autònomes, eficaces, responsables, crítiques i reflexives en la selecció, tractament i utilització de la informació i les seves fonts, en diferents suports i tecnologies. També ha de

potenciar les actituds crítiques i reflexives en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan calgui, i respectar les normes de conducta positives que regulen l'ús correcte de les tecnologies de la informació.

Objectius.

1. Millorar els nivells d'aprenentatge del nostre alumnat
2. Promoure l'assoliment de la competència digital de tots els alumnes.
3. Promoure l'assoliment de la competència digital docent de tots els professors.
4. Impulsar els usos curriculars de les tecnologies digitals i fer-ne el seguiment i l'avaluació
5. Establir mesures per garantir la inclusió digital de tots els alumnes i evitar-ne així la *fractura digital*.
6. Fer servir, per part de l'alumnat, amb una certa autonomia, diferents programes informàtics aplicats al desenvolupament curricular de la matèria.
7. Avançar en la innovació que suposa l'ús dels ordinadors com una pràctica pedagògica integrada a l'aula. Utilització pedagògica que ha de significar una innovació i millora respecte a les pràctiques i mètodes tradicionals d'ensenyament.
8. Potenciar l'ús de les TIC com un recurs motivador i pròxim a l'alumne en el seu procés d'aprenentatge.
9. Valorar els avantatges que ofereix la tecnologia per a l'aprenentatge dels coneixements històrics i geogràfics, i per a la comunicació.
10. Millorar la comunicació amb l'alumnat, les seves famílies i amb la comunitat educativa,
11. Desenvolupar en l'alumnat una actitud oberta, responsable i crítica davant les aportacions de les noves tecnologies de la informació.
12. Crear i preparar diversos materials TIC per tal d'aconseguir la substitució dels llibres de text impresos.

Actuacions previstes i canvis en la feina a les aules

- Ús de plataforma educativa.
Gran part de la gestió d'aula i de la comunicació amb l'alumnat es farà a partir de l'entorn de treball de Google for Education - Classroom. Aquesta circumstància va esdevenir bàsica durant el confinament provocat en el darrer trimestre del curs passat. Va facilitar molt la feina en tots els nivells.
- Ús de software i aplicacions educatives integrades en una planificació del treball d'aula basat en la realització d'activitats, projectes de recerca, presentacions, exposicions, creacions de materials per part del propi alumnat. Aquests treballs i activitats consistiran en:

- Utilització de programes i aplicacions per facilitar l'aprenentatge a partir de jocs, activitats interactives, webquest, miniquèst (“gamificació” de l'aula): *Educaplay, Gocoqr, Socrative, Quizizz, Kahoot, Plickers, Trivinet.*
- Presentació de treballs i ajuda a les exposicions orals amb *Google Presentacions, PowToon, Emaze* o similars.
- Creació de línies del temps i infografies: *Genial.ly, Piktochart, Canva, Tiki-Toki, TimeLine, TimeToast*
- Treballs de localització geogràfica i realització de mapes amb Google My Maps.
- Tractament estadístic i construcció de gràfiques amb el *Full de càlcul de Drive.*
- Construcció d'espais i materials web a partir dels resultats obtinguts al procés de recerca d'informació. Selecció, estructuració i ordenació d'aquests materials amb *Google Site.*
- Creació i edició de vídeos utilitzant els mòbils dels propis alumnes i programes d'edició de vídeo gratuïts com ara: Google Photos, VideoPad, Lightworks, ZSK Video Editor. Aquest petits vídeos es compartiran en el canal de *YouTube Ed.*
- Realització de micro projectes de recerca amb l'eina de “caceres de tresors”
- Creació de materials didàctics específics de la matèria per l'alumnat. Als cursos de [primer d'ESO](#) i [tercer d'ESO](#) s'han elaborat un conjunt d'activitats organitzades en unitats didàctiques. L'alumnat pot accedir consultant la pàgina del departament i el seu grup de Classroom. Enguany hem començat a preparar les de 2n d'ESO.
- Creació i manteniment de la [pàgina web del departament](#) amb GoogleSite. S'ha organitzat en diferents apartats: [[Documents de Departament](#): programació del Dep., criteris de qualificació i correcció de cada assignatura], [[Projectes i activitats](#)] [[Recuperacions](#): dossiers de recuperació de pendents de cursos anteriors i per l'avaluació extraordinària], [[Llibre de text](#)], [[Activitats de 1r d'ESO](#)] [[Activitats de 3r d'ESO](#)], [[Activitats de 4rt d'ESO](#)], [Consells per millorar el treball de l'alumnat]

Recursos i materials informàtics disponibles i necessitats d'ús.

El nostre centre ha realitzat notables esforços en la millora de l'equipament informàtic amb l'adquisició de portàtils Chromebook i en la millora de la connectivitat wifi. Enguany els alumnes de primer d'ESO portaran el seu dispositiu chromebook propi i això anirà implantant-se progressivament, de manera que en 4 anys tots els alumnes d'ESO tinguin el seu propi portàtil.

A més a més d'això, el centre disposa de dispositius propis:

- Dos carretons amb 30 ultraportàtils (Chromebook) disponibles per als 4 grups de segon d'ESO. Aules 10 i 15
- Dos carretons amb 30 ultraportàtils (Chromebook) disponibles per als grups de 3r i 4t d'ESO. Aules 12 i 07
- Possibilitat d'utilitzar un o dos carretons més de Chromebook que han estat recuperats perquè a primer els alumnes tenen el seu propi chromebook.
- Aules d'informàtica 18 i 28. Dotades d'aproximadament d'una vintena d'ordinadors de taula cadascuna.
- Conjunt d'aplicacions i programes vinculats al Google-Suite.
- Pissarras digitals interactives, projectors i altaveus a les diferents aules.
- Ordinadors d'aula connectats a les PDI i als projectors.
- 16 auriculars per connectar als portàtils.

L'equip directiu ha creat un calendari de Google per administrar les reserves dels carretons per part dels diferents professors i departaments del nostre centre. El Departament de Ciències Socials demana a l'equip directiu la següent reserva pel desenvolupament del projecte TIC.

- 1r d'ESO: __ Els alumnes tenen el seu (el centre n'ha facilitat algun als alumnes vulnerables)
- 2n d'ESO: __ Els alumnes disposen del seu propi Chromebook
- 3r d'ESO: __ Carretó portàtil de Chromebooks. Sol·licitud prèvia via Google Calendar.
- 4rt d'ESO: __ Carretó portàtil de Chromebooks. Sol·licitud prèvia via Google Calendar.
- 1r de Batx HMC: _____ Carretó portàtil de Chromebooks. Sol·licitud prèvia via Google Calendar.
- 2n Batx Ha de l'Art _____ Carretó portàtil de Chromebooks. Sol·licitud prèvia via Google Calendar.
- 2n Batx Geografia _____ Carretó portàtil de Chromebooks. Sol·licitud prèvia via Google Calendar.

Utilització dels llibres de text al projecte TIC del departament

Un dels objectius d'aquest projecte és la paulatina eliminació dels llibres de text i la seva substitució per material d'elaboració pròpia disponible a la web del Departament i al Classroom. Amb aquesta finalitat es va eliminar el llibre de text de primer d'ESO i els de les diferents matèries de segon de Batxillerat. La intenció del professorat del nostre Departament didàctic és ampliar aquesta decisió a altres cursos de Geografia i Història.

Per facilitar la tasca de l'alumnat de primer d'eso i permetre l'adaptació del professorat als canvis metodològics que suposa la retirada de llibres de text es va aconseguir crear un fons de 13-14 llibres de text per aula. Aquests llibres són compartits per parelles i serveixen de material de consulta per certes activitats. Aquesta

utilització es valorada positivament pel professorat i podria ser imitada progressivament a altres cursos d'ESO. Enguany, a primer d'ESO s'utilitza un material de consulta propi (penjat online al classroom) i

Temporització

- Cursos 2017-2018

Elaboració de materials didàctics per 1r d'ESO. Creació de grups de Classroom a 1r, 4rt d'ESO i segon de Batxillerat.

Creació de cursos a l'aula virtual a 2n, 3r d'ESO i 1r de batxillerat.

Creació de la pàgina del Departament de Ciències Socials en GoogleSites.

- 2018-2019

Elaboració de materials didàctics per 1r d'ESO, 3r d'ESO, 1r i 2n de Batxillerat.

Creació de grups de Classroom a 1r, 2n, 3r, 4rt d'ESO i 1r i 2n de Batxillerat.

Ampliació i manteniment de la pàgina del Departament de Ciències Socials.

Treball sistemàtic en entorn TAC al cursos de 1r d'ESO i a dos cursos de 3r d'ESO.

- 2019-2020.

- Millora, revisió i nova elaboració de materials didàctics per totes les matèries impartides pel nostre Departament.
- Creació de grups de Classroom a tots els nivells i grups
- Ampliació i manteniment dels continguts de la pàgina del Departament de Ciències Socials.
- Treball sistemàtic en entorn TAC al cursos de 1r d'ESO i a dos cursos de 3r d'ESO
- Ampliació de l'ús d'eines TIC als cursos de 2n i quart d'ESO i als de primer i segon de Batxillerat.

- 2020-2021.

- Ampliació de l'ús d'eines TIC a tots els nivells, fet obligat atesa la situació obligada per la crisi sanitària i l'establert al Pla de Contingència del centre. Haurà de millorar molt, per part del centre, el funcionament de tots els dispositius informàtics i, especialment, la celeritat en posar-los en activitat. El fet que la Conselleria faci que cada alumne hagi de tenir obligatòriament la seva contrasenya d'accés, dificulta enormement l'operativitat.
- Creació d'una base de continguts en base a tota la tasca elaborada i recollida pels membres del departament

- 2021-2022.
- Elaboració de material de 2n d'ESO per treballar sense llibre.
- Anàlisi del funcionament dels dispositius propis de 1r d'ESO en relació a aspectes bàsics com la connectivitat, prou nivell de bateria, etc.
- Augment de la disponibilitat de dispositius chromebooks a partir de 2n d'ESO

Avaluació del projecte.

Indicador	Sistema de recollida d'informació	Documentació
- Utilització de l'Aula virtual o de Classroom com plataforma de gestió de feina i d'informació.	Formulari amb preguntes valoratives els membres del Dep	Memòria final de curs del Departament de Ciències Socials: document d'avaluació del Projecte
- Creació de materials didàctics propis.	Seguiment i valoració de la pàgina web del departament	
- Grau de satisfacció amb el desenvolupament del programa.	Formulari amb preguntes valoratives entre els membres del Dep	
- Satisfacció de l'alumnat i del professorat amb l'ús de TIC com eina educativa	Formulari amb preguntes valoratives entre els membres del Dep i l'alumnat	

Realitzacions aconseguides departament el curs 2020-2021 i 2021-22

- Millora dels resultats de les matèries on s'utilitzen eines TIC e manera integradapositiu
- Millora del treball amb TIC. Tots els grups de primer d'ESO i ampliació a a dos cursos de tercer d'ESO.....positiu
- Reducció dels llibres de text adquirit per l'alumnatpositiu

- Millora de la coordinació i de la transmissió de la informació dins el departament amb el correu corporatiu del centre
- Creació i utilització d'una carpeta compartida (Drive) del Departament on queda allotjada i ordenada tota la documentació generada pel departament.
- Desdoblament total als grups de primer d'ESO (per la pandèmia).
- Participació en projectes del centre i increment de la implicació del Departament en els projectes de centre. APS.
- Creació de projectes d'indagació i recerca partint d'eines TIC
- Consolidació de la pàgina web del departament
- Visibilització dels treballs resultants dels projectes realitzats per l'alumnat a la pàgina web del Departament
- Adaptació a la nova realitat sorgida a partir del procés de confinament de març de 2020
- Resultats de les proves PBAU

..... positiu
...millorable
molt positiu
millorable
.....positiu
.....positiu
.millorable
Excel·lent
.....positiu

APROVACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DOCENT

Aquesta programació ha estat aprovada amb data 16-11-2022 pels membres del Departament. de Ciències Socials. Geografia i Història del curs 2022-2023

Cap de Departament

Escriba el texto aquí

Jordi Amengual Quetglas
Palma, 16 de novembre de 2022